

НАРЪЧНИК RISE

КАК ДА СЪЗДАДЕМ БЕЗОПАСНА И ЗДРАВΟΣЛОВНА СРЕДА, КОЯТО ЦЕНИ СПОРТИСТИТЕ КАТО ЧОВЕШКИ СЪЩЕСТВА

НАРЪЧНИК RISE

КАК ДА СЪЗДАДЕМ БЕЗОПАСНА И ЗДРАВΟΣЛОВНА СРЕДА, КОЯТО ЦЕНИ СПОРТИСТИТЕ КАТО ЧОВЕШКИ СЪЩЕСТВА

БЛАГОДАРНОСТИ

Тази публикация представлява интелектуален продукт, разработен от Консорциума на организациите RISE в рамките на проекта **RISE Empowered Above Sexual Violence in Sports** - Project 101133924, съфинансиран от Европейския съюз.

Консорциумът на организациите RISE изказва благодарност за финансирането, получено от Европейския съюз, което допринесе за провеждането на дейностите по проекта RISE.

Благодарим на служителите, членовете и специалистите, представляващи партньорските организации, за цялата работа, извършена по време на разработването на тази публикация.

август 2025 г.

Публикувано от Консорциума от организации RISE

КОНСОРЦИУМ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ RISE

- Social Policy and Action Organization (Кипър) – координатор
- The American College of Greece Research Center (Гърция) - партньор
- Спортен клуб Altis (Гърция) - партньор
- Асоциация за развитие на българският спорт (България) - партньор
- Centro Universitario Sportivo - CUS Padova (Италия) - партньор
- Fundación Red Deporte y Cooperación (Испания) - партньор
- Zentrum für Innovative Bildung (Австрия) – партньор

АВТОР

Д-р Татяна Халкиду

ОТКАЗ ОТ ОТГОВОРНОСТ

Финансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за европейско образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

Съдържание

БЛАГОДАРНОСТИ	2
1. Въведение	8
1.1 Цел на наръчника	8
1.2 Предистория и необходимост от безопасна спортна среда	10
Преглед на разпространението на сексуалното насилие в спорта	10
Ролята на спортните организации в превенцията	11
1.3 Целева аудитория	12
Спортни организации	13
Спортни клубове	13
Треньори	14
Спортисти	15
Родители	15
Политици	16
Други заинтересовани страни	16
2. Разбиране на сексуалното насилие в спорта	17
Определение и видове сексуално насилие	17
Рискови фактори в спортните среди	22
Динамика на властта	22
Йерархични взаимоотношения	23
Изоляция по време на тренировка	23
Културни норми и приемане	24
Въздействие на сексуалното насилие върху спортистите	24
Физически последици	25
Психологически последици	25
Емоционални последици	25
Правна рамка и разпоредби, свързани със сексуалното насилие в спорта	26
Международна правна рамка	26
Регламенти на Европейския съюз	27
Национални закони и насоки	27
Препоръки и бъдещи насоки	28

3. Основни принципи за безопасна и здравословна спортна среда	28
Зачитане на спортистите като човешки същества	28
Разбиране на спортистите като цялостни личности.....	29
Приоритизиране на достойнството	29
Гарантиране на зачитане на правата.....	30
Подкрепа на благосъстоянието	30
Образование и осведоменост.....	31
Създаване на култура на уважение	31
Подходи, ориентирани към спортистите	31
Насърчаване на цялостното развитие и опазване на физическото и емоционалното здраве	31
Прозрачност и отчетност в спорта	35
Механизми за прилагане на прозрачност и отчетност	36
4. Разработване на политики за безопасна спортна среда	37
Създаване на кодекс за поведение	38
Стандарти за приемливо поведение на персонала, треньорите и спортистите	38
a) Определяне на стандарти за треньорите	38
b) Установяване на очаквания за персонала	39
c) Определяне на отговорностите на спортистите	39
d) Прилагане на Кодекса за поведение	40
Прилагане на механизми за докладване и подаване на жалби.....	40
определяне на ясни последствия и санкции	43
Протоколи за дисциплинарни действия срещу нарушения	44
Публикации на Европейската комисия	47
Публикации на Съвета на Европа	48
Достъп до публикациите	48
Назначаване на служител по въпросите на защитата.....	48
Роля и отговорности на назначения служител по въпросите на защитата	49
5. Разработване на програми за превенция и повишаване на осведомеността.....	52
Обучение за треньори и персонал	53
Обучение за спортисти	55
Участие на родителите и общността	58

Обучение за намеса на свидетели.....	59
6. Добри практики и казуси.....	63
1. Футболната асоциация (FA) - Англия	63
2. Френска футболна федерация (ФФФ) - Франция	63
3. УЕФА (Съюз на европейските футболни асоциации)	64
4. Спортна Англия.....	64
5. Британска гимнастика.....	65
6. World Rugby Europe	65
7. Национални олимпийски комитети (НОК) в Европа	66
8. Кипърска спортна организация.....	66
Научени уроци от случаи на сексуално насилие в спорта	67
1. Разработване на надеждни политики за защита на правата	67
2. Създаване на канали за безопасно докладване	67
3. Осигуряване на надзор от трети страни.....	67
4. Определяне на приоритети в областта на образованието и осведомеността	68
5. Изграждане на култура на доверие и прозрачност.....	68
6. Засилване на проверките на миналото и процесите на проверка	68
7. Предоставяне на психологическа подкрепа и консултации	69
8. Овластяване на спортистите и застъпничество за представителството на спортистите ..	69
7. Мониторинг и оценка на програмите за защита на правата.....	69
Измерване на ефективността на политиките	69
Ключови показатели за ефективност за оценка на успеха на политиката	70
Механизми за обратна връзка за непрекъснато подобрене в спорта	73
1. Значение на обратната връзка в спортната среда	73
2. Видове механизми за обратна връзка	73
3. Създаване на култура, благоприятстваща обратната връзка	74
4. Предизвикателства и съображения при събирането на обратна връзка	74
5. Използване на обратна връзка за непрекъснато подобрене	75
Как да събирате и включвате обратна връзка от спортисти и заинтересовани страни.....	75
1. Методи за събиране на обратна връзка	75
2. Осигуряване на конфиденциалност и безопасност при събирането на обратна връзка ..	76
3. Анализирание и приоритизиране на обратната връзка	76

4. Включване на обратната връзка в политиката и практиката	76
5. Създаване на цикъл за обратна връзка за непрекъснато подобряване	77
Периодични прегледи и корекции на политиката в спорта	77
1. Значение на периодичните прегледи в спортната политика	77
2. Компоненти на ефективния процес на преразглеждане на политиката	78
3. Предизвикателства при провеждането на периодични прегледи	78
4. Ролята на технологиите в прегледа на политиките	79
5. Стъпки за прилагане на корекциите на политиката след прегледа	79
Насоки за редовно актуализиране на мерките за защита	79
1. Определяне на график за преглед	80
2. Включване на обратна връзка от заинтересованите страни	80
3. Сравнителен анализ с отрасловите стандарти	80
4. Използване на данни за актуализиране на политиката	80
5. Приемане на мултидисциплинарен подход	81
6. Осигуряване на съответствие и разбиране на актуализациите	81
7. Използване на технологиите за непрекъснат мониторинг	81
8. Създаване на култура на прозрачност и отчетност	81
8. Заключение и следващи стъпки	82
Призив за действие за спортните организации	82
1. Ангажимент за опазване на сигурността и благосъстоянието на спортистите	82
2. Инвестиране в програми за образование и обучение	82
3. Създаване на достъпни и безопасни механизми за докладване	83
4. Ангажиране на заинтересованите страни в инициативите за опазване на околната среда	83
5. Подчертаване на прозрачността и отчетността	84
6. Използване на технологиите за мониторинг и подобряване на политиката	84
7. Насърчаване на културата на уважение и приобщаване	84
Насърчаване на приемането на препоръките от наръчника	85
Ресурси за допълнителна подкрепа	85
9. Приложения	88
9.1 Примерен кодекс на поведение	88
9.2 Образец за докладване на инциденти	91
9.3 Контролен списък за прилагане на политиките в областта на закрилата	95

9.4 Съответни правни рамки и разпоредби.....	100
Международни рамки и разпоредби.....	100
Европейски рамки и разпоредби.....	101
Национални рамки и разпоредби	102
9.5 Образователни ресурси и програми за онлайн обучение.....	104
Специализирани ресурси за треньори и родители.....	105
10. Препратки	106

Как да създадем безопасна и здравословна среда, която цени спортистите като човешки същества

1. Въведение

1.1 Цел на Наръчника

Целта на настоящия Наръчник е да проучи и представи стратегии за създаване на безопасна и здравословна спортна среда, която не само дава приоритет на физическото и психическото благополучие на спортистите, но и ги цени като човешки същества. Настоящият наръчник е специално насочен към превенцията на сексуалното насилие в спорта и е в резултат на работата на екипа по проект RISE в рамките на този проект по програма "Еразъм+", насочен към насърчаване на безопасността и уважението в спортната среда в Европа. Благодарение на съвместните усилия на консорциума RISE в този наръчник се разглежда многостранният характер на насилието, особено на сексуалното насилие, в спорта. Той предоставя практически препоръки за треньори, спортни организации и политици за осъществяване на дълготрайни, системни промени. Тези промени ще гарантират, че спортистите, независимо от възрастта, пола или нивото на състезание, са защитени от вреда и са подкрепени в постигането на пълния им потенциал като личности и професионалисти.

Сексуалното насилие в спорта е широко разпространен и дълбоко вкоренен проблем, който засяга хората на всички нива на спортно участие. То подкопава интегритета на спортната среда, нарушава развитието на доверието и значително застрашава безопасността и благосъстоянието на участниците (Gaedicke et al., 2021; Wagner & Rulofs, 2023). По-специално, сексуалното насилие в спорта е дълбоко вкоренен проблем, който често остава нерешен поради комбинация от системни, културни и организационни фактори, като системните и структурните дисбаланси на властта в спортните организации създават среда, която позволява подобни нарушения (Fasting & Brackenridge, 2009). Фактори като изолация, йерархични структури и утвърдени системни проблеми допълнително повишават риска от злоупотреби в спортните среди (Roberts et al., 2020), докато динамиката на властта между треньори и спортисти, както и взаимоотношенията между връстници в отборите, могат да създадат среда, в която да се случват злоупотреби и експлоатация. Коварният характер на тази динамика, съчетан с липсата на стабилни защитни механизми, позволява случаите на злоупотреба да бъдат пренебрегвани, нормализирани или дори премълчавани.

Целта на този наръчник, разработен от екипа на RISE, е да оспори статуквото, като насърчи холистичен подход към благосъстоянието на спортистите, който признава и активно работи за предотвратяване на всички форми на злоупотреба - особено на сексуално насилие - като същевременно насърчава култура на уважение, прозрачност и грижа. Чрез съвместните усилия на консорциума RISE настоящият наръчник има за цел да подпомогне създаването на по-безопасна и приобщаваща среда за спортистите в

цяла Европа. По този начин може да се твърди, че значението на този наръчник се състои не само в акцента върху предотвратяването на сексуалното насилие, но и в пошироката му цел за преосмисляне на ценностите, които са в основата на спортната среда. Традиционно спортът се основава на представянето, постиженията и конкуренцията, често в ущърб на благосъстоянието на спортистите. В такава среда физическите и емоционалните нужди на спортистите понякога се пренебрегват в стремежа към успех. Освен това настоящият наръчник оспорва тази парадигма, като се застъпва за преминаване към модел, ориентиран към спортистите, при който човешките права, достойнството и психичното здраве на спортистите са приоритет наред с физическите им постижения. Безопасната и здравословна спортна среда, както е концептуализирана в този наръчник, е тази, в която всички участници - спортисти, треньори, персонал и администратори, са активно ангажирани в създаването на култура на взаимно уважение и етично поведение. Тази среда изисква нещо повече от просто предотвратяване на вреди; тя изисква проактивни мерки, за да се гарантира, че спортистите се чувстват ценени и подкрепяни във всички аспекти на личния и професионалния си живот. Това включва осигуряване на достъп до ресурси за психично здраве, насърчаване на открита комуникация, популяризиране на положителни треньорски практики и гарантиране, че спортистите имат право на глас при вземането на решения, които засягат тяхното благосъстояние и кариера. Ето защо усилията за предотвратяване на сексуалното насилие в спорта трябва да поставят като приоритет както индивидуалната, така и системната промяна. Помагащото поведение може да приеме проактивни форми, като например търсене на знания за сексуалното насилие, или реактивни форми, като например намеса във високорискови ситуации (McMahon & Banyard, 2012), а ефективната превенция изисква също така стабилни политики, ясни и достъпни механизми за докладване и стриктно прилагане на законодателството, за да се гарантира отчетност и да се възпрепятства неправомерното поведение (Parent & Demers, 2011).

Като резултат от този проект по програма "Еразъм+" за превенция на сексуалното насилие в спорта, този наръчник ще послужи като ръководство за заинтересованите страни в цяла Европа за осъществяване на осезаеми промени в собствената им спортна среда. Лидерството е от ключово значение за повишаване на осведомеността, насърчаване на ангажираността в инициативи за превенция и задаване на тон на отговорност в организациите (Banyard, 2014 г.). Предоставените препоръки ще се основават на данни от изследвания и най-добри практики, идентифицирани чрез съвместна работа със спортни организации, спортисти и групи за застъпничество в рамките на консорциума RISE. Наръчникът също така подчертава значението на непрекъснатото образование, обучение и мониторинг, за да се гарантира, че всички приети политики или протоколи остават ефективни във времето. Адаптираното образование и обучение за всички заинтересовани страни - включително треньори, медицински персонал, спортисти и създатели на политики - са от решаващо значение за създаването на култура на безопасност и отговорност (Parent & Demers, 2011 г.). В

крайна сметка, целта на този наръчник е не само да разгледа непосредствения проблем със сексуалното насилие в спорта, но и да предизвика по-широк разговор за ценностите, които са в основата на спортната култура. Като се отнасяме към спортистите като към цялостни личности, а не само като към състезатели, можем да създадем среда, в която те да имат възможност да се развиват - физически, психически и емоционално - като същевременно защитаваме тяхното достойнство и човешки права. Това е основната мисия на проекта "Еразъм+" и водещият принцип на настоящия наръчник. Чрез предоставените прозрения и препоръки настоящият наръчник има за цел да допринесе за развитието на спортна среда, която е безопасна, подкрепяща и приобщаваща за всички спортисти, в съответствие с работата на консорциума RISE.

1.2 Предистория и необходимост от безопасна спортна среда

Преглед на разпространението на сексуалното насилие в спорта

Сексуалното насилие в спорта е широко разпространен проблем, който засяга спортистите на всички нива - от аматьорско до професионално, и обхваща двата пола и възрастовите групи. Въпреки признатите ползи от спорта, тормозът и злоупотребата остават сериозен проблем. Проучванията показват, че тези проблеми са широко разпространени във всички нива на спорта, като елитните спортисти, спортистите с увреждания, децата и ЛГБТК+ са изложени на по-висок риск (Mountjoy et al., 2016; Mountjoy et al., 2022; Mountjoy & Verhagen, 2022). Например проучване в Обединеното кралство разкрива, че 29 % от младите спортисти са преживели сексуален тормоз, а 3 % съобщават за сексуално насилие преди 16-годишна възраст (Mountjoy et al., 2022). По подобен начин ретроспективно проучване на 4000 белгийски и холандски спортисти установи, че 44 % са преживели някаква форма на тормоз или злоупотреба по време на младежката си спортна кариера (Mountjoy & Verhagen, 2022). Въпреки, че дисциплина, работа в екип и почтеност, често са свързвани със спорта, състезателният и йерархичен характер на много спортни среди може да насърчи дисбаланса на властта, който увеличава уязвимостта към злоупотреба. Многобройни случаи през последните години привлякоха вниманието към широко разпространения характер на сексуалното насилие в спорта, хвърляйки светлина върху проблем, който в миналото е бил недостатъчно разглеждан или дори премълчаван. Тези случаи показаха, че сексуалната злоупотреба и неправомерното поведение често процъфтяват в среда, в която доверието, лоялността и контролът се манипулират от властимащите, включително треньори, инструктори или дори връстници.

Разпространението на тормоза и злоупотребите в спорта често се поддържа от системни проблеми, като например дисбаланс на властта, липса на отчетност и неадекватни механизми за докладване (Kerr et al., 2019; MacPherson et al., 2022). Спортната среда често включва уникални рискови фактори, като например близки взаимоотношения, интензивен физически контакт и изолирана тренировъчна среда, и тези условия могат

да направят по-младите спортисти особено уязвими и често нежелаещи да съобщават за злоупотреба поради страх от възмездие, загуба на игрово време или увреждане на кариерата им. Тази нормализация често допринася за объркването на спортистите по отношение на границите, което затруднява разпознаването и докладването на неправомерното поведение. В някои случаи спортистите може да не разбират напълно, че са обект на злоупотреба, поради липса на образование за това какво представлява подходящото поведение. Например физическият контакт между треньори и деца спортисти, който е рутинна част от професионалните задължения, може да размие границите между подходящо и неправомерно поведение. Предполага се, че тази сива зона е силно проблематична и може да допринесе за недостатъчно докладване и да доведе до по-ниски оценки на разпространението, вариращи от 2 до 8 % (Parent & Hlimi, 2012). Проучванията сочат, че жените спортисти и децата са особено уязвими, въпреки че мъжете спортисти също са значително засегнати от сексуалното насилие в спорта, особено в среда, в която преобладават токсичната мъжественост и хомофобията.

Ролята на спортните организации в превенцията

Създаването на безопасна и здравословна среда изисква колективните усилия на различни заинтересовани страни, включително спортисти, треньори, спортни организации и създатели на политики. Спортистите имат право да спортуват в безопасна и приятна среда и техните гласове трябва да заемат централно място в разработването и прилагането на инициативи за предпазване (Mountjoy et al., 2022; Willson et al., 2022). Като се има предвид влиянието им върху културата и политиките в съответните спортове, организациите са в уникална позиция да установяват и прилагат стандарти, които защитават спортистите от злоупотреби. Въпреки това, както е установено от екипа на RISE в сътрудничество с различни заинтересовани страни, много спортни организации не се справят с този проблем, като често реагират на кризи, вместо проактивно да прилагат мерки за защита. Чрез този проект по програма "Еразъм+" консорциумът RISE има за цел да подкрепи организациите, които възприемат по-проактивен и всеобхватен подход към защитата на спортистите. Превенцията започва с признаване на разпространението на сексуалното насилие в спорта и с признаване на необходимостта от всеобхватни, общо институционални реформи. Спортните организации трябва да създадат ясни политики и насоки, които да определят какво представлява сексуално нарушение, тормоз и злоупотреба (Gurgis et al., 2022; Walton et al., 2021). Тези политики трябва да бъдат придружени от стабилни механизми, които гарантират поверителност и защитават лицата, подаващи сигнали за нередности, от репресии. Критичен елемент на превенцията е създаването на култура, в която спортистите се чувстват в безопасност да говорят за неправомерно поведение, без да се страхуват, че ще загубят мястото си в отбора или ще навредят на репутацията си.

Обучението и образованието са основни инструменти за превенция, както подчертава екипът на RISE в този проект по програма "Еразъм+". Треньорите и спортните организации също трябва да играят решаваща роля, като създават и прилагат политики за защита, осигуряват обучение и насърчават културата на уважение и равенство (Gurgis et al., 2022; Walton et al., 2021). Спортните организации трябва да задължат треньорите, персонала и спортистите да преминават редовно обучение за разпознаване и предотвратяване на сексуалното насилие. Това обучение следва да обхваща подходящите граници, динамиката на властта и дългосрочните психологически и физически последици от насилието, докато обучението не трябва да се ограничава до идентифициране на предупредителните знаци, а да включва и насърчаване на уважителни отношения, наблягане на съгласието и популяризиране на ресурсите за психично здраве за спортисти, които са преживели травма. Освен това спортните организации трябва да въведат и прилагат строги проверки на миналото на целия персонал, който работи със спортисти, особено на тези, които заемат властови позиции или имат доверие. Треньорите и персоналят трябва да се придържат към най-високите етични стандарти, а на всяко лице, което в миналото е злоупотребявало, трябва да се забрани да работи с атлети. Могат да се използват системи за мониторинг, като например анонимни проучвания или одити от трети страни, за да се гарантира спазването на политиките за защита и да се открият всякакви пропуски в защитата.

Важен аспект на превенцията включва изграждането на подкрепяща и прозрачна среда. Организациите трябва да култивират подход, ориентиран към спортистите, при който благосъстоянието и правата на спортистите са приоритетни пред победата или финансовата изгода. Това включва редовна комуникация между спортистите и ръководството, насърчаване на културата на отчетност и осигуряване на достъп на спортистите до услуги за психично здраве и системи за подкрепа, както се застъпва екипът на RISE чрез своите съвместни усилия. Като цяло спортните организации имат както етично, така и правно задължение да защитават спортистите от сексуално насилие. Чрез всеобхватни политики, образование и ангажимент за промяна на културата на мълчание тези организации могат да създадат среда, в която спортистите са в безопасност, уважават се и се ценят като човешки същества. Превенцията не се състои само в справяне с неправомерното поведение, когато то се случи, а в насърчаване на проактивен, постоянен ангажимент към здравето и безопасността на всички участници в спорта.

1.3 Целева аудитория

В процеса на създаване на безопасна и здравословна спортна среда, в която спортистите се ценят като човешки същества, трябва да участват множество заинтересовани страни. Въпросът за сексуалното насилие в спорта, наред с по-широката необходимост от гарантиране на благосъстоянието на спортистите, засяга много аспекти на спортната култура и изисква активното участие на спортни организации, клубове, треньори, спортисти, родители, политици и други заинтересовани страни. Всяка от тези групи

играе решаваща роля както за предотвратяването на сексуалното насилие, така и за насърчаването на подход към управлението на спорта, ориентиран към спортистите. Екипът на RISE подчертава значението на сътрудничеството между тези групи за осъществяване на дълготрайни промени и в този раздел подробно са описани конкретните отговорности и приносът на всяка целева група за създаване на по-безопасна спортна среда.

Спортни организации

Спортните организации, като национални управляващи органи, федерации и международни спортни съвети, са на върха на йерархията в спортната екосистема. Те имат уникалната възможност да задават тона за това как се решават проблемите на сексуалното насилие и как се приоритизира безопасността на спортистите. Тези организации са отговорни за изготвянето и прилагането на политики, които диктуват стандартите за поведение на всички участници в спорта - от масовото ниво до елитните международни състезания. В този смисъл ключовите отговорности на спортните организации включват:

- **Разработване на политики:** Установяване на ясни насоки за това какво представлява сексуалното насилие, тормоз и злоупотреба и създаване на политики на нулева толерантност. Тези насоки следва да включват и процедури за разглеждане на неправомерни действия и жалби по начин, който гарантира безопасността и неприкосновеността на личния живот на спортистите.
- **Образование и обучение:** Задължително провеждане на редовно обучение за всички членове - треньори, персонал и спортисти - по въпросите на защитата и превенцията на сексуалното насилие.
- **Мониторинг и отчетност:** Създаване на механизми за надзор, които да гарантират, че клубовете и отборите спазват политиките, свързани с безопасността на спортистите. Това може да включва провеждане на одити, анонимни проучвания и предлагане на външни оценки.

Спортните организации трябва да се ангажират и с публични кампании, които подчертават значението на благосъстоянието на спортистите и се противопоставят на стигмата, свързана с говоренето срещу злоупотребата. Ръководството им може да насърчи култура, в която опазването на здравето е основен приоритет, като изпрати ясно послание, че здравето и достойнството на спортистите не могат да бъдат компрометирани.

Спортни клубове

Местните и регионалните спортни клубове служат като основна точка на взаимодействие за повечето спортисти, особено в младежките и аматьорските спортове, и тези клубове често са мястото, където спортистите изграждат основополагащи умения и взаимоотношения с треньори и връстници. Като такива, те имат решаваща роля за създаването на положителна и безопасна среда. В този смисъл основните отговорности включват:

- Ǿ **Прилагане на политиките за безопасност:** Гарантиране, че всички членове на клуба са запознати с протоколите за защита, установени от управляващите спортни органи. Освен това клубовете трябва да разполагат и с ясни, леснодостъпни механизми, чрез които спортистите и персоналът да документират неподходящо поведение или нарушения.
- Ǿ **Обучение и подкрепа:** Клубовете трябва да организират редовни обучения за подходящи граници, съгласие и разпознаване на признаците на злоупотреба. Ръководителите на клубовете трябва също така да осигурят ресурси за психиатрична подкрепа и професионално консултиране, когато е необходимо.
- Ǿ **Насърчаване на култура на безопасност:** Клубовете трябва да създадат позитивна, приобщаваща култура, в която всички спортисти се чувстват ценени като личности, а не само заради спортните си постижения. Това означава да се насърчава откритият диалог за личното благополучие и да се гарантира, че всички спортисти - независимо от пола, възрастта или способностите им - са третирани с уважение.

Треньори

Треньорите често се възприемат като модели за подражание и авторитетни фигури в живота на спортистите, което ги прави ключови за създаването на безопасна и уважителна среда. За съжаление значителният дисбаланс на властта, който съществува между треньори и спортисти, може да бъде манипулиран, което води до ситуации на злоупотреба. Ето защо треньорите трябва да се придържат към най-високите стандарти за етично поведение и отговорност. Като такива те трябва да:

- Ǿ **Да определят професионални граници:** Треньорите трябва да поддържат професионални, уважителни взаимоотношения със своите спортисти, като поставят ясни граници, за да избегнат ситуации, в които може да възникне неподходящо или изпозващо поведение.
- Ǿ **Да участват в редовни обучения:** Треньорите трябва да преминават редовно обучение, за да са информирани за протоколите за защита, превенцията на сексуалното насилие и как да създават емоционално подкрепяща среда. Това обучение трябва да се съсредоточи върху разбирането на динамиката на властта и предотвратяването на злоупотребата с власт.
- Ǿ **Създайте подход, ориентиран към спортистите:** Треньорите трябва да се съсредоточат върху цялостното развитие на своите спортисти, като вземат предвид тяхното емоционално, психологическо и физическо благополучие. Това включва насърчаване на политика на отворени врати, при която спортистите се чувстват комфортно да обсъждат лични въпроси или притеснения.
- Ǿ **Да дават пример:** Треньорите имат властта да формират екипната култура. Като насърчават уважението, съпричастността и професионализма, те могат да помогнат за създаването на среда, в която сексуалното насилие и неправомерното поведение се осъждат открито.

Спортисти

Самите спортисти са в основата на тази дискусия и овластяването им да разбират правата си и да изразяват притесненията си е от съществено значение за предотвратяването на сексуалното насилие. Освен това спортистите, особено по-младите или по-малко опитните, може да се чувстват безсилни да се противопоставят на неподходящото поведение, поради което образованието и системите за подкрепа са от решаващо значение. Като такива, техните ключови отговорности включват:

- **Да бъдат информирани за своите права:** Спортистите трябва да бъдат информирани за това какво представлява сексуалното насилие и тормоз и как могат да се предпазят от ситуации на злоупотреба. Образователните кампании в рамките на спортните организации и клубове трябва да се съсредоточат върху това спортистите да разберат, че имат право да говорят, ако се чувстват неудобно или са били нарушени.
- **Говорете срещу неправомерното поведение:** Спортистите следва да бъдат насърчавани да изразяват мнението си за всяка форма на неправомерно поведение, независимо дали самите те го изпитват или са свидетели на това, че се случва на други хора.
- **Участвайте в създаването на положителна култура:** Спортистите играят решаваща роля в оформянето на културата на своя отбор, като насърчават взаимното уважение, предлагат подкрепа на съотборниците си и насърчават приобщаването. Тези действия не само укрепват сплотеността на екипа, но и допринасят за положителна и здравословна среда за всички участници.

Родители

Родителите често са първата линия на защита при опазването на младите спортисти, особено в младежките спортове. Те имат отговорността да участват в спортния живот на децата си, като гарантират, че средата, в която децата им участват, е безопасна и подкрепяща. Ето защо техните основни отговорности включват:

- **Бъдете бдителни:** Родителите трябва да останат бдителни по отношение на отношенията, които децата им развиват с треньори и съотборници. Поддържането на открита и редовна комуникация с детето относно спортните му преживявания е от съществено значение, тъй като може да помогне за идентифицирането и решаването на всякакви потенциални проблеми на ранен етап.
- **Да се образоват относно защитата на личните данни:** Родителите трябва да се информират за признаците на злоупотреба и сексуално насилие в спорта и да знаят какви са подходящите стъпки, които да предприемат, ако имат съмнения за неправомерно поведение. Те трябва също така да са запознати с политиките за защита на клубовете и организациите, в които участва детето им.
- **Да подкрепят благосъстоянието на детето си:** Родителите трябва да дават приоритет на психическото и емоционалното благополучие на детето си пред

състезателните успехи. Това означава да подкрепят открити дискусии за съгласието, границите и личната безопасност.

Политици

Политиците на национално и местно равнище играят важна роля в създаването на правна рамка за защита на спортистите, тъй като те са отговорни за изготвянето на законодателство, което защитава спортистите и гарантира, че спортните организации носят отговорност за предотвратяването и справянето със сексуалното насилие. Основните отговорности включват:

- **Прилагане на законодателството:** Създаване и прилагане на закони, които изискват от спортните организации и клубове да прилагат мерки за защита, като например проверки на миналото на треньорите и задължително обучение за превенция на сексуалното насилие.
- **Осигуряване на финансиране за инициативи за защита:** Осигурете финансова подкрепа за програми и инициативи, насочени към превенция на сексуалното насилие в спорта, включително образователни кампании, изследвания и услуги за психично здраве.
- **Контролирайте спазването на правилата:** Създайте контролни органи, които да гарантират, че спортните организации спазват националните стандарти и политики за защита.

Други заинтересовани страни

Други заинтересовани страни, включително спонсори, медии и спортни фенове, също могат да окажат влияние върху културата на безопасност и уважение в спорта. Спонсорите, например, трябва да се присъединят към спортни организации, които демонстрират ангажираност към благосъстоянието на спортистите. В допълнение към горното медиите могат да играят роля в повишаването на осведомеността за значението на безопасната спортна среда и в търсенето на отговорност от организациите. Като цяло, предотвратяването на сексуалното насилие и създаването на безопасна и уважителна спортна среда изисква координирани усилия от всички тези целеви аудитории, както подчертава екипът на RISE, а консорциумът RISE подчертава, че този колективен подход е от съществено значение за справяне с многостранния характер на сексуалното насилие в спорта. Работейки заедно, спортните организации, клубовете, треньорите, спортистите, родителите, политиците и другите заинтересовани страни могат да насърчат култура, която цени спортистите не само заради техните способности, но и като човешки същества, заслужаващи защита, уважение и достойнство. Екипът на RISE подчертава значението на изграждането на доверие, отчетност и открит комуникация в спортната среда, като гарантира, че всеки човек има възможност да поддържа безопасността и благополучието. Чрез тези обединени усилия спортната общност може да работи за системна, дългосрочна промяна, създавайки среда, в която спортистите се чувстват ценени, подкрепяни и защитени от вреди на всички нива на състезание.

2. Разбиране на сексуалното насилие в спорта

Определение и видове сексуално насилие

Този речник служи като важен източник за по-добро разбиране на различните термини, свързани със сексуалното насилие в спорта и свързаните с него форми. Сексуалното насилие е широко разпространен проблем, който непропорционално засяга жените и лицата с различна полова идентичност и сексуална ориентация в спортната среда. То обхваща широк спектър от вредни поведения, включително физическо, психологическо и сексуално насилие, и може да се прояви в различни среди, като тренировъчни съоръжения, състезания и социални събития. Определените тук термини включват критични понятия като физическо насилие, психологическо насилие, сексуално насилие и техните под категории, като изнасилване, сексуален тормоз и преследване. Всяко определение изяснява сложността на тези поведения и подчертава различните контексти, в които те се проявяват в спорта. В речника се разглеждат и различията между термини като "жертва" и "оцелял", като се подчертава значението на езика за разбирането на преживяванията на засегнатите. Освен това този речник очертава специфичните форми на насилие, които могат да се проявят в спорта, като например груминг и дигитален тормоз, като дава яснота за правните и социалните последици от тези действия. Разбирането на тези термини е от съществено значение за повишаване на осведомеността, насърчаване на образованието и застъпничество за справедливост по отношение на сексуалното насилие в спорта.

Насилието, основано на пола, е всеки вид вреда, която се извършва срещу лице или група лица поради техния действителен или предполагаем пол, пол, сексуална ориентация и/или полова идентичност. Насилието, основано на пола, засяга непропорционално жените (Съвет на Европа, 2019 г.).

Физическото насилие е вид насилие, при което дадено лице (или група от хора) използва част от тялото си или предмет, за да причини вреда на друго лице или да поеме контрол над жертвата. Психологическо насилие (понякога известно като емоционално насилие) - вид насилие, при което дадено лице (или група хора) умишлено използва принуда и заплахи, водещи до страх, което му позволява да придобие контрол над друго лице или група хора (Съвет на Европа, 2019 г.).

Психологическото насилие често предхожда или съпътства физическото и сексуалното насилие в интимните отношения (домашно насилие). То обаче може да се прояви и във всеки друг вид среда, например на работното място или в училищна среда (Съвет на Европа, 2019 г.).

Сексуалното насилие е всеки сексуален акт, опит за сексуален акт или друг акт, насочен срещу сексуалността на дадено лице с използване на принуда, от което и да е лице, независимо от връзката му с жертвата, в каквато и да е среда. То включва изнасилване, дефинирано като физически насилствено или по друг начин принудително проникване с пенис, друга част на тялото или предмет (СЗО, 2006 г.).

Жертва/пострадал е лице, което е преживяло насилие. Макар че термините жертва и оцелял понякога се използват като взаимнозаменяеми, жертвата се използва по-често в правния и медицинския сектор, докато оцелял е терминът, който се избира в секторите на психологическата и социалната подкрепа, тъй като предполага устойчивост (проучване на ЕС-ГБВ, 2021 г.).

ФОРМИ/ТИПОВЕ СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ

***** Забележка:** Понякога правните термини се различават от термините, използвани за психологическа и/или социална подкрепа.

Опитът за изнасилване е акт на сексуално насилие, при който дадено лице се опитва да осъществи сексуален контакт с друго лице, като го заплашва (вербално или с оръжие), използва физическа сила или поставя това лице в ситуация, в която то не може да откаже или да се подчини от страх. Въпреки това не се стига до сексуален контакт. (Настоящо насилие от страна на партньора, Бивше насилие от страна на партньора, Непартньорско насилие) (Проучване на ЕС-ГБВ, 2021 г.).

Catcalling - терминът "викане на котки" се отнася до под категория на поведението на уличен тормоз; то може да бъде вербално или невербално, насочено към непознати на обществени места, обикновено от мъже към жени, което често се отнася до външния вид на получателя или има сексуален характер и не включва преследване или физически контакт. Определенията за "catcalling" включват поведение като викане по име, отправяне на предложения, подсвиркване, поглеждане, намигане, жестикулиране и/или използване на знаци за оценка на физическия вид (Walton et al, 2021).

Изнасилване (алтернативен термин: сексуално насилие от страна на интимен партньор) - сексуална активност, която е без съгласие и е наложена от лице, което жертвата познава и с което е въввлечена в романтична или потенциално романтична връзка. Понякога изнасилването е принудително, като в пътието на жертвата се добавя успокоително, за да изпадне в безсъзнание, така че лицето да не се съпротивлява на сексуалната активност (Съвет на Европа, 2019 г.).

Цифровият тормоз и злоупотреба са обобщаващ термин, отнасящ се до редица вредни междуличностни поведения, изпитвани чрез редица онлайн платформи, както и чрез мобилни телефони и други електронни комуникационни устройства (включително таблети и конзоли за онлайн игри). То може да включва както некриминални, така и криминални поведения ([Powell and Henry, 2017 г.](#)). Примерите за некриминално поведение включват наричане по име, обиден език и сексуален тормоз, докато криминалното поведение може да включва сексуална злоупотреба, основана на изображения (например вземане, разпространяване или заплаха за разпространяване на голи или сексуални изображения без съгласие, което все повече се криминализира в много юрисдикции в световен мащаб, вж. [Пауел и Хенри, 2017 г.](#)), заплахи за физическа вреда и Кибер преследване. Бележка: повече термини, свързани с дигиталния тормоз и

злоупотребата, на адрес [Дигитален тормоз и злоупотреба: Anastasia Powell, Adrian J Scott, Nicola Henry, 2020 \(sagepub.com\)](#)

Обезобразяването на женските полови органи (ОЖП) включва всички процедури, които включват частично или пълно отстраняване на външните женски полови органи или друго нараняване на женските полови органи по немедицински причини (СЗО).

Оголване Използване на дългосрочен метод за създаване на лични отношения със спортиста с цел засилване на властта и контрола и отчуждаване на спортиста от системите му за подкрепа (Winters, Kaylor & Jeglic, 2021).

Сексуално насилие, основано на изображения (алтернативно Деградиращи сексуални изображения), се отнася до вземането или споделянето на голи или сексуални снимки или видеоклипове на друго лице без неговото съгласие. То включва разнообразни поведения, като например тайна търговия с голи или сексуални изображения онлайн; "upskirting", "downblousing" и други "creepshots"; изнудване или измами "sextortion"; използване на изкуствен интелект за конструиране на "deepfake" порнографски видеоклипове; заплахи за разпространение на снимки и видеоклипове без съгласие; както и заснемане или споделяне на изображения на сексуално насилие (Henry et al, 2021).

Неприлично излагане на показ Неприличното излагане на показ е преднамерен акт на излагане на частни части на тялото по обиден начин на публично място. Хора от всякакъв пол и с всякакво тяло могат да бъдат жертви на неприлично излагане и могат да бъдат извършители на неприлично излагане. Трябва да имате съгласие, преди да излагате на показ и да споделяте с други хора интимните части на тялото си. Това НЕ включва родителите, които кърмят (Източник: [Неприлично излагане - сексуално насилие - Trent University.](#)) Examples: "кибермига" и "снимки на пениси" Източник: [Видове сексуално насилие | Rape Crisis England & Wales](#)).

Изнасилване - сексуална дейност без съгласие, обикновено включваща полов акт или друга форма на проникване, извършена с използване на физическа сила, принуда или злоупотреба с власт. Принуждаването на друго лице да участва в действия от сексуален характер без съгласие с трето лице също може да се счита за изнасилване. Жертвата на изнасилване може да е в съзнание или в безсъзнание, а извършителят(ите) може да е лице или група лица, познати на жертвата, или да са непознати (Съвет на Европа, 2019 г.).

Сексуална злоупотреба - Сексуалната злоупотреба е действителна или заплашена физическа намеса от сексуално естество, независимо дали със сила или при неравностойни или принудителни условия. Сексуалната експлоатация и сексуалната злоупотреба включват сексуални отношения с дете (18-годишно или по-младо), във всякакъв контекст (ООН, 2017 г.).

Сексуална злоупотреба с дете е, когато възрастен участва в сексуални действия с дете, което според съответните разпоредби на националното законодателство не е достигнало законоустановената възраст за сексуални действия. То включва и участие в сексуални действия с дете, независимо от неговата възраст, когато: - се използва принуда, сила или заплахи; или - се злоупотребява с признато положение на доверие, власт или влияние върху детето, включително в семейството; или - се злоупотребява с особено уязвимо положение на детето, по-специално поради умствено или физическо увреждане или ситуация на зависимост (Конвенция Ланзерот на Съвета на Европа, 2007 г.).

Сексуална експлоатация - Сексуалната експлоатация се определя като действителна злоупотреба или опит за злоупотреба с нечие уязвимо положение (като например лице, което зависи от вас за оцеляване, храна, училище, книги, транспорт или други услуги), различна власт или доверие, с цел получаване на сексуални услуги, включително, но не само, чрез предлагане на пари или други социални, икономически или политически предимства. То включва трафик на хора и проституция (СЗО).

Сексуална експлоатация Сексуална експлоатация е всяка действителна или опитна злоупотреба с положение на уязвимост, диференцирана власт или доверие за сексуални цели, включително заплашване или извличане на парична, социална или политическа изгода от сексуалната експлоатация на друг (ООН, 2017).

Сексуален тормоз - всяка форма на нежелано вербално, невербално или физическо поведение от сексуално естество, което има за цел или резултат накърняване на достойнството на дадено лице, по-специално при създаване на сплашваща, враждебна, унижителна, оскърбителна или обидна среда. (Съвет на Европа, 2019 г.). Забележка: сексуалният тормоз не включва полов акт или друга форма на проникване.

Сексуален тормоз на работното място: обхваща следните нежелани поведения със сексуален подтекст, които се случват в работен контекст: неподходящо гледане или поглеждане; излагане на снимки или видеоклипове със сексуално съдържание; неприлични сексуални шеги или обидни забележки за тялото или личния живот на дадено лице; неподходящи покани за среща или предложения за сексуална активност от всякакъв вид; нежелан физически контакт; неподходящи ухажвания в уебсайтове за социални мрежи или имейли или текстови съобщения със сексуално съдържание; заплахи с неприятни последици при отказ на сексуални предложения или ухажвания; и всяко друго подобно поведение със сексуален подтекст, което се е случило на работното място или в работна среда и което е обидило, унижило или сплшило респондента (проучване на ЕС-ГБВ, 2021 г.).

Сексуалното насилие в детска възраст се отнася до изнасилване, нежелано докосване на интимните части, принуждаване/принуждаване да позираш пред човек или пред камера или принуждаване/принуждаване да докосваш нечий интимни части, когато

такова насилие е преживяно преди 15-годишна възраст (Violence in childhood) (EU-GBV survey, 2021).

Сексуалното насилие в интимните взаимоотношения се отнася до всяко вредно или нежелано сексуално поведение, което се налага на дадено лице, включително изнасилване, опит за изнасилване и други сексуални действия (т.е. използване на сила или принуда за получаване на нежелани сексуални действия или всякаква сексуална дейност, която лицето намира за унизителна или унизителна, и т.н.) (настоящо насилие от страна на партньора, бивше насилие от страна на партньора) (проучване на ЕС-ГБВ, 2021 г.).

Преследване (Stalking) - многократно извършване на заплашително поведение спрямо друго лице, което го кара да се страхува за своята безопасност. Преследвачите могат да действат индивидуално или групово, като действията им могат да включват: досадни и притеснителни телефонни обаждания или текстови съобщения, заплахи за живота, следене на някого, многократни посещения в дома му, поднасяне на подаръци или постоянно приканване. Подобно поведение може да доведе до физическо насилие и дори до убийство (Съвет на Европа, 2019 г.).

Трафик на хора - набирането, транспортирането, прехвърлянето, укриването или приемането на хора чрез заплаха или употреба на сила или други форми на принуда, отвлечане, измама, заблуда, злоупотреба с власт или уязвимо положение, или чрез даване или получаване на плащания или облаги, за да се постигне съгласието на лице, което има контрол над друго лице, с цел експлоатация (източник Конвенция на Съвета на Европа срещу трафика на хора, Съвет на Европа, 2019 г.).

Прикриване - Прикриването е форма на изнасилване. То се случва, когато хората се съгласяват да правят секс с презерватив, а след това някой или лъже, че е сложил презерватив, или го сваля без разрешението на другия. (Източник: [Видове сексуално насилие | Rape Crisis England & Wales](#))

Спининг - Така нареченият "спининг" е, когато някой добавя алкохол или наркотици в питието или тялото на друго лице без негово знание или съгласие - в много случаи, за да улесни изнасилването или сексуалното посегателство. Някои хора използват за това така наречените "наркотици за изнасилване на дата" (Източник: [Видове сексуално насилие | Rape Crisis England & Wales](#).)

Воайорство - Воайорството се определя като гледане на *нищо не по дио з и р а щ* *не с ъ г* *лице(а)*, което(ито) извършва(т) частни дейности, като например събличане, ползване на тоалетна или сексуална активност ([Kaplan & Krueger, 1997](#); [Långström & Seto, 2006](#)), със сексуална цел ([Duff, 2018](#)). Воайорското поведение може да включва и такива, които са улеснени от технологиите, като например запис над тоалетните кабинки, инсталиране на камери в частно пространство, хакване на уебкамери или, напоследък, "upskirting". "Upskirting" е поведение, при което се прави снимка или запис под дрехите на някого, и това поведение наскоро стана обществено достояние и след това беше

включено в законодателството след множество кампании ([Lewis & Anitha, 2022](#); [Thompson, 2019](#)).

Рискови фактори в спортните среди

Разбирането на рисковите фактори, свързани със сексуалното насилие в спортните среди, е от решаващо значение за насърчаване на по-безопасна среда за всички участници, както подчертава екипът на RISE. Спортът по своята същност включва динамика на властта, йерархични отношения и периоди на изолация по време на тренировки и състезания, като всички те могат да допринесат за уязвимостта на спортистите. Тези фактори създават среда, в която неправомерното поведение може да процъфтява, особено когато е съчетано с културни норми, които дават приоритет на успеха пред благополучието на хората. Екипът на RISE подчертава значението на справянето с тези уязвимости чрез цялостен подход, който насърчава благосъстоянието на спортистите. Настоящата дискусия има за цел да разкрие тези рискови фактори, като хвърли светлина върху начина, по който те действат в спортната среда, и да подчертае необходимостта от проактивни мерки за защита на спортистите и насърчаване на култура на уважение и безопасност, както препоръчва консорциумът RISE.

Динамика на властта

Динамиката на властта е значителен рисков фактор в спортните среди (Brackenridge, 2001; Ohlert et al., 2018), като често оказва влияние върху отношенията между треньори, спортисти и помощен персонал. В много спортове треньорите имат значителна власт над спортистите, не само по отношение на обучението и резултатите, но и по отношение на личния им живот. Този дисбаланс на властта може да създаде ситуации, в които спортистите може да се чувстват принудени да се подчиняват на неподходящо поведение или да мълчат за неправомерни действия поради страх от последствия, като например загуба на позицията си в отбора или застрашаване на бъдещето им в спорта. По този начин треньорите могат да използват позицията си на авторитет, за да манипулират спортистите, което може да доведе до редица форми на злоупотреба. Например треньорите могат да използват властта си, за да принудят спортист към нежелана сексуална активност, вярвайки, че властта им дава право да предприемат такива действия. Тази експлоатация е особено тревожна в младежкия спорт, където младите спортисти може да не разбират напълно последиците от авторитета на треньорите си и границите, които трябва да съществуват в професионалните взаимоотношения. Освен това динамиката на властта не се ограничава само до отношенията между треньори и спортисти. Влияние могат да оказват и връстниците, особено в екипите, където често възникват социални йерархии. Спортистът може да се страхува от остракизъм или отмъщение от страна на съотборниците си, ако се изкаже срещу неподходящо поведение. Тази култура на мълчание може да затвърди цикъла на злоупотреба, тъй като жертвите могат да почувстват, че нямат подкрепа в екипната си среда.

Йерархични взаимоотношения

Йерархичните взаимоотношения в спортните организации допълнително изострят риска от сексуално насилие (Roberts et al., 2020), както екипът на RISE подчертава в своите изследвания. Структурата на много спортни отбори е изградена на базата на многостепенна система, при която лицата на по-високи позиции, като треньори и ръководители на отбори, имат значително влияние върху тези на по-ниски позиции, като играчи и помощен персонал. Тази йерархия може да създаде среда, в която властимащите се чувстват недосегаеми и могат да извършват нарушения, без да се страхуват от отговорност. В такава среда сигналите за злоупотреби могат да бъдат омаловажавани или пренебрегвани, особено когато са свързани с видни фигури в организацията. Жертвите може да се колебаят да излязат наяве, страхувайки се, че твърденията им няма да бъдат взети на сериозно или че ще се сблъскат с отпор от страна на висшестоящите. Екипът на RISE подчертава, че този проблем често се усложнява от културата на лоялност в спортните отбори, където спортистите могат да дадат приоритет на репутацията на отбора или организацията пред своето благополучие. Освен това акцентът върху победата на всяка цена може да доведе до култура, която заглушава несъгласието. Ако даден спортист изрази загриженост за неподходящо поведение, той може да бъде обявен за нарушител на реда или за човек, който отклонява вниманието от целите на отбора. Тази среда може да разубеди спортистите да съобщават за инциденти, като по този начин позволява цикълът на злоупотреба да продължи безконтролно. Екипът на RISE подчертава важноста на преодоляването на тези дисбаланси на властта, за да се насърчи културата на безопасност, отчетност и уважение в спортните организации.

Изоляция при тренировките

Изоляцията е друг критичен фактор, който може да допринесе за риска от сексуално насилие в спорта. Интензивните тренировъчни режими често изискват от спортистите да прекарват дълги часове заедно в изолирана среда, като тренировъчни лагери, общежития или съоръжения (Roberts et al., 2020). Тази изолация може да създаде възможности за насилниците да експлоатират спортистите без присъствието на свидетели, което улеснява участието в неподходящо поведение. Физическите и емоционалните изисквания на тренировките могат да доведат до чувство на зависимост сред спортистите. В стремежа си към високи постижения спортистите могат да станат зависими от своите треньори и тренировъчен персонал не само за напътствия, но и за емоционална подкрепа. Екипът на RISE твърди, че тази зависимост може да създаде среда, в която спортистите смятат, че не могат да поставят под въпрос или да оспорват авторитетни фигури, което допълнително увеличава уязвимостта им към злоупотреба. Освен това изолацията по време на тренировките може да бъде особено остра при спортове, които изискват продължителни пътувания, или при такива, които имат ограничен достъп до външни системи за подкрепа. Следователно липсата на външен надзор в тези ситуации може да създаде благоприятна среда за неправомерно

поведение, тъй като извършителите могат да се почувстват окуражени от липсата на отговорност.

Културни норми и приемливост

Тази липса на контрол често се утежнява от културни норми, които могат неволно да подкрепят или толерират неподходящо поведение. Културните норми, свързани със спорта, също могат да изиграят значителна роля за утвърждаването на среда, благоприятстваща сексуалното насилие (Chroni & Kavoura, 2022). В много спортове се набляга на издръжливостта, устойчивостта и менталитета "победа на всяка цена", което може да доведе до нормализиране на агресивното поведение, включително тормоз и злоупотреба. Екипът на RISE твърди, че подобни културни нагласи могат да създадат пречки пред спортистите, които искат да докладват за инциденти, тъй като те може да се страхуват да бъдат наречени слаби или неконкурентоспособни. Освен това стигмата, свързана с жертвите на сексуално насилие, може да възпре лицата да се разкрият. Спортистите могат да се притесняват как техните твърдения ще се отразят на репутацията или перспективите им за кариера, което води до нежелание да разкрият преживяванията си. Това заклеймяване може да бъде особено силно изразено в доминираният от мъже спорт, където обществените норми и очаквания оказват силно влияние върху определението и изразяването на мъжествеността. Подобен натиск може да създаде пречки пред откритата комуникация и емоционалното изразяване, което допълнително затвърждава стигмата. Отстраняването на тези културни норми е от съществено значение за създаването на по-безопасна среда в спорта. Организациите трябва активно да насърчават ценностите на уважението, съгласието и отговорността, както подчертава екипът на RISE, като насърчават култура, в която спортистите се чувстват овластени да говорят срещу неправомерното поведение. Екипът на RISE подчертава значението на програмите за образование и обучение, които наблягат на тези ценности, като спомагат за промяна на културата в спортните среди. По този начин спортните организации могат да направят своята среда по-малко толерантна към неправомерното поведение и по-благоприятна за благосъстоянието на спортистите, което съответства на по-широките приоритети на призивите по програма "Еразъм+". Ето защо справянето с рисковите фактори, свързани със сексуалното насилие в спортните среди, е от съществено значение за създаването на по-безопасна среда за спортистите. Динамиката на властта, йерархичните взаимоотношения, изолацията при тренировките и културните норми - всички те допринасят за уязвимостта на спортистите и за разпространението на насилието. Като признават тези фактори и прилагат проактивни мерки, спортните организации могат да работят за насърчаване на култура на уважение, отговорност и безопасност. Само чрез общи усилия можем да се надяваме да изкореним сексуалното насилие в спорта и да гарантираме, че всички спортисти могат да участват в избраните от тях спортове без страх и вреда.

Въздействие на сексуалното насилие върху спортистите

Въздействието на сексуалното насилие върху спортистите се простира далеч отвъд непосредствения инцидент, като засяга тяхното физическо, психологическо и

емоционално благополучие (Mountjoy et al., 2022; Mountjoy et al., 2016). Разбирането на тези последици е жизненоважно за насърчаването на подкрепяща среда, която отговаря на нуждите на оцелелите и насърчава изцелението.

Физически последици

Сексуалното насилие може да доведе до редица физически последици за спортистите. В случаите, включващи физическо насилие, нараняванията могат да варират от синини и ожулвания до по-тежки травми, като счупени кости или вътрешни наранявания. Сексуалното насилие може да има значителни последици за резултатите на спортистите. Физическите наранявания могат да им попречат да тренират или да се състезават на обичайното си ниво, което води до загуба на възможности и намаляване на спортната кариера. Тази загуба може да бъде особено опустошителна за спортисти, които са посветили години на своя спорт, като повлияе не само на физическите им възможности, но и на стремежите и идентичността им като спортисти (Poucher et al., 2023; Walton et al., 2023).

Психологически последици

В допълнение към физическите последици, дължащи се на сексуално насилие, психологическите последици от сексуалното насилие могат да бъдат дълбоки и дълготрайни. Оцелелите често изпитват редица проблеми с психичното здраве, включително посттравматично стресово разстройство (ПТСР), тревожност и депресия (Mountjoy & Edwards, 2022; Mountjoy & Verhagen, 2022). Травмата от нападението може да доведе до натрапчиви мисли, ретроспекции и кошмари, което значително засяга ежедневието и функционирането на спортиста. Освен това психологическото въздействие може да създаде бариера пред представянето и тренировките. Спортистите могат да имат проблеми с концентрацията, мотивацията и самооценката, което води до намаляване на нивата на представяне. Страхът от повторно преживяване на травмата или от среща с напомнания за нападението може да попречи на способността им да се ангажират пълноценно в спорта. Това психическо натоварване може да доведе до отдръпване от съотборници и треньори, изолиране на пострадалия и засилване на чувството за самота и безпомощност, а стигмата, свързана със сексуалното насилие, може допълнително да усложни психологическите последици. Много спортисти може да се страхуват от осъждане или липса на подкрепа от страна на връстниците си, което води до нежелание да разкрият преживяванията си. Това мълчание може да затвърди чувството на срам и вина, което допълнително да увреди психичното им здраве.

Емоционални последици

Емоционалните последици от сексуалното насилие са също толкова значими и могат да се проявят по различни начини. Оцелелите често изпитват чувство на гняв, предателство и объркване, особено когато извършителят е техен познат, например треньор или съотборник. Това предателство може да подкопае доверието в другите, което затруднява оцелелите да създават или да поддържат взаимоотношения, както в

рамките на спорта, така и извън него. Освен това спортистите могат да се борят с чувството си за идентичност и цел след преживяното сексуално насилие. Спортът, който някога им е носил радост и удовлетворение, може да се превърне в източник на болка и травма. Това може да доведе до загуба на страстта към спорта, което да накара спортистите да преосмислят участието си в атлетиката като цяло. Възстановяването от емоционалните последици на сексуалното насилие често изисква време, подкрепа и професионална намеса, а консултирането и групите за подкрепа могат да предоставят на пострадалите безопасно пространство, в което да преработят преживяванията си, да възвърнат чувството си за контрол и да разработят стратегии за справяне. Достъпът до тези ресурси обаче може да бъде предизвикателство, особено за спортистите, които изпитват натиск да поддържат фасадата на сила и устойчивост. Както бе изтъкнато по-горе, въздействието на сексуалното насилие върху спортистите е многостранно, като обхваща физически, психологически и емоционални последици, които могат да имат дълбоки последици за техния живот и кариера (Mountjoy & Edwards, 2022; Mountjoy & Verhagen, 2022). Признаването на тези въздействия е от решаващо значение за създаването на подкрепяща среда, която дава приоритет на изцелението и възстановяването. Като насърчават откритите разговори за сексуалното насилие и осигуряват достъпни ресурси, спортните организации могат да дадат възможност на оцелелите да възстановят своята идентичност и да продължат спортния си път с достойнство и подкрепа.

Правна рамка и разпоредби, свързани със сексуалното насилие в спорта

Сексуалното насилие в спорта е наболял проблем, който привлича все по-голямо внимание както на национално, така и на международно равнище. Създадени са различни правни рамки и насоки за справяне с този проблем, особено в рамките на Европейския съюз (ЕС). Целта на тези разпоредби е да се защитят спортистите, да се насърчи безопасната спортна среда и да се гарантира отговорността на извършителите на сексуално насилие.

Международна правна рамка

На международно равнище няколко ключови инструмента разглеждат сексуалното насилие, особено в контекста на правата на човека и защитата от насилие. "[Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените \(CEDAW\)](#)", приета от ООН през 1979 г., призовава държавите - страни по нея, да предприемат всички подходящи мерки за премахване на дискриминацията по отношение на жените във всички области, включително в спорта. По-специално, член 10 от CEDAW изрично подчертава значението на осигуряването на равенство в достъпа до спорт и физическо възпитание, а член 11 разглежда необходимостта от мерки за защита срещу насилие и дискриминация. Освен това в "[Декларацията на ООН за премахване на насилието срещу жени](#)" насилието срещу жени се признава за проява на исторически неравностойни властови отношения между мъжете и жените, като държавите членки се призовават да приемат законови мерки за предотвратяване и премахване на всички форми на насилие срещу жени.

Регламенти на Европейския съюз

На европейско равнище "[Европейската конвенция за правата на човека](#)" (ЕКПЧ) осигурява основополагаща рамка за защита на лицата от насилие и дискриминация. Въпреки че не разглежда конкретно сексуалното насилие в спорта, ЕКПЧ установява правото на личен и семеен живот (член 8), забраната на изтезанията и нечовешкото или унижително отношение (член 3) и правото на ефективни правни средства за защита (член 13), на които може да се позове в случаи на сексуално насилие. Освен това са създадени няколко правни рамки за борба със сексуалното насилие и за насърчаване на правата на лицата в различни сектори, включително спорта. В "[Хартата на основните права на ЕС](#)" се твърди, че всеки има право на зачитане на неговата физическа и психическа неприкосновеност (член 3), което засилва задължението на държавите - членки на ЕС, да защитават лицата от насилие, включително сексуално насилие. През 2012 г. ЕС прие "[Директива 2012/29/ЕС](#)", която има за цел да установи минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления. В тази директива се подчертава необходимостта от ефективни мерки за защита на жертвите на сексуално насилие и се гарантира, че те имат достъп до информация, услуги за подкрепа и правна помощ. По този начин от всички държави членки се изисква да приемат национално законодателство, което да е в съответствие с тази директива, като насърчава правата на жертвите във всички сектори, включително спорта. Освен това Европейската комисия е осъществила различни инициативи за повишаване на осведомеността и справяне със сексуалното насилие в спорта. "[Стратегията на за равенство между половете 2020-2025 г.](#)" ЕС " включва конкретни действия за борба с насилието, основано на пола, за засилване на ролята на жените в спорта и за насърчаване на безопасна спортна среда. Тази стратегия насърчава сътрудничеството между спортните организации, правоприлагащите органи и гражданското общество за разработване на всеобхватни мерки срещу сексуалното насилие в спорта.

Национални закони и насоки

В допълнение към регламентите на ЕС отделните държави членки са приели национални закони и насоки за справяне със сексуалното насилие в спорта. Много държави са въвели законодателство, което криминализира сексуалното насилие и предвижда механизми за докладване и справяне с инцидентите. Например страни като Швеция и [Дания](#) имат прогресивни закони, които дават приоритет на подкрепата за жертвите и отговорността на извършителите. По-специално, правната рамка на Швеция определя и криминализира сексуалните престъпления в глава 6 от шведския Наказателен кодекс (Brottsbalken). През 2018 г. Швеция прие закон за изнасилването, основан на съгласието, който предвижда, че сексът без изрично съгласие се счита за изнасилване, дори при липса на насилие или заплахи. Тази законодателна промяна подчертава значението на взаимното съгласие и засилва Защитните мерки срещу сексуално насилие. По подобен начин Дания реформира своите закони за сексуалното насилие, за да се съсредоточи върху съгласието, а през 2020 г. страната въведе основано на съгласието определение за изнасилване в член 216 от датския Наказателен кодекс, в

който се посочва, че сексуален контакт без доброволно участие представлява изнасилване. Тази реформа има за цел да подобри подкрепата за жертвите и да повиши отговорността на извършителите. В Обединеното кралство ["Законът за сексуалните престъпления от 2003 г."](#) предоставя цялостна правна рамка за справяне със сексуалните престъпления, включително определения за съгласие и различни форми на сексуално насилие. Законът задължава спортните организации да прилагат предпазни мерки за защита на спортистите, особено на непълнолетните, от сексуални посегателства. Освен това националните спортни ръководни органи в Европа често имат свои политики и кодекси за поведение, които очертават очакваното поведение и процедурите за докладване и разглеждане на случаи на сексуално насилие. Тези организации играят решаваща роля за създаването на безопасна среда за спортистите и гарантират, че случаите на сексуално насилие се разглеждат сериозно.

Препоръки и бъдещи насоки

Въпреки съществуващите закони и насоки, екипът на RISE твърди, че все още има пропуски в правната рамка, свързана със сексуалното насилие в спорта. Много спортисти, особено тези в спортове с по-нисък профил, може да не са наясно с правата си или с наличните ресурси. Освен това често липсва последователност в начина, по който се разглеждат случаите в различните спортни организации и държави. За да се справят с тези проблеми, от съществено значение е държавите-членки на ЕС и спортните организации да засилят кампаниите за повишаване на осведомеността относно правните гаранции, с които разполагат спортистите. Освен това създаването на стандартизирани механизми за докладване и системи за подкрепа във всички спортове може да помогне да се гарантира, че жертвите на сексуално насилие получават необходимата помощ. Съвместните усилия между правителствените органи, спортните организации и гражданското общество са от решаващо значение за създаването на стабилна правна рамка, която ефективно да се справя със сексуалното насилие в спорта. Като даваме приоритет на Защитата на спортистите и насърчаваме културата на отчетност, можем да работим за изкореняване на сексуалното насилие в спорта и насърчаване на безопасна среда за всички участници. Въпреки че е постигнат значителен напредък, са необходими още усилия за укрепване на тези закони и гарантиране, че всички спортисти могат да участват в безопасна и подкрепяща среда.

3. Основни принципи за безопасна и здравословна спортна среда

Зачитане на спортистите като човешки същества

Даването на приоритет на достойнството, правата и благосъстоянието е основен фокус на екипа на RISE. В света на спорта, спортистите често са поставени на пиедестал и се възхищаваме на техните таланти, отдаденост и постижения. Въпреки това, на фона на похвалите и публичното възхищение, от съществено значение е да признаем и уважаваме спортистите като човешки същества с присъщо достойнство, права и благополучие. Екипът на RISE подчертава, че това уважение се простира отвъд спортните им способности; то обхваща тяхното емоционално, психологическо и физическо здраве,

като гарантира, че към тях се отнасят с достойнството и вниманието, което заслужават. Този холистичен подход към грижата за спортистите е от ключово значение за насърчаването на безопасна и подкрепяща спортна среда, в която спортистите се ценят не само заради постиженията си, но и като личности, заслужаващи защита и уважение. За да се постигне наистина това, от съществено значение е спортистите да се разбират като цялостни личности - признавайки, че тяхното благосъстояние се простира далеч отвъд игрището.

Разбиране на спортистите като цялостни личности

Спортистите често се разглеждат предимно през призмата на техните постижения, което води до култура, в която победите и загубите са приоритет пред личния им живот и благополучие. Тази перспектива може да доведе до пренебрегване на техните емоционални и психологически нужди, създавайки среда, която може да бъде вредна. Да уважаваме спортистите означава да ги признаем като цялостни личности, които изпитват същите трудности в живота като всички останали, включително стрес, тревожност и лични предизвикателства. За да култивират култура на уважение, спортните организации трябва да признаят, че спортистите са нещо повече от състезатели - те са ученици, членове на семейства и активни участници в своите общности. Както всички останали, те се стремят, страхуват и мечтаят за неща, които се простират далеч отвъд спортните им занимания. Признаването и подкрепата на тяхната многостранна идентичност е от съществено значение за насърчаването на уважителна и приобщаваща среда. Ето защо, оценявайки тяхната индивидуалност, организациите могат да създадат среда, която насърчава психичното здраве, поощрява открития диалог и култивира атмосфера на съпричастност и разбиране.

Приоритизиране на достойнството

Освен това екипът на RISE твърди, че опазването на достойнството на спортистите е от съществено значение и трябва да служи като основополагащ принцип в спорта. Това включва зачитане на тяхната автономност, оценяване на техните гледни точки и спазване на техните граници. Спортните организации трябва да отдават приоритет на психичното здраве и цялостното благополучие на спортистите, като осигуряват достъп до ресурси за психично здраве, насърчават психологически безопасна среда и култивират култура на откритост и подкрепа (Poucher et al., 2023; Walton et al., 2023). Много спортисти са изправени пред натиск от страна на треньори, спонсори и фенове, което може да доведе до принудителни ситуации, в които достойнството им е накърнено. Например случаите на словесно насилие, тормоз или срам за тялото могат да подкопаят чувството за собствена стойност на спортиста. Зачитането на достойнството на спортистите изисква прилагането на политики, които ги защитават от злоупотреба и лошо отношение. Организациите трябва да прилагат кодекси за поведение, които държат треньорите и длъжностните лица отговорни за тяхното поведение, като гарантират, че спортистите могат да говорят без страх от отмъщение. Освен това спортните организации трябва да насърчават култура на уважение,

равенство и приобщаване. Това включва осигуряване на обучение по въпросите на тормоза, злоупотребата и дискриминацията, гарантиране, че всички спортисти се чувстват ценени и подкрепяни (Gurgis et al., 2022), и приемане на факта, че техните гласове се чуват и ценят, са от съществено значение за изграждане на доверие и насърчаване на положителна екипна динамика.

Осигуряване на зачитане на правата

Спортистите, както всички хора, имат основни права, които трябва да бъдат зачитани и спазвани. Екипът на RISE подчертава значението на тези права, които включват справедливо отношение, възможност да се говори срещу несправедливостите и достъп до адекватни здравни грижи и услуги за подкрепа. Поддържането на тези права изисква създаването на прозрачни процеси за разглеждане на жалби и гарантиране, че спортистите разполагат с безопасни и достъпни начини да докладват за неправомерно поведение или дискриминация. Освен това е от съществено значение да се признаят и защитят правата на маргинализираните спортисти, включително жените, ЛГБТ+ лицата и тези от различни културни среди, както подчерта екипът на RISE. Активното включване на спортистите в разработването и прилагането на политики за защита е ключова стъпка към постигането на тази цел. Осигуряването на платформи за спортистите да споделят своя опит и притеснения помага да се гарантира, че техните уникални предизвикателства се признават и разглеждат (Mountjoy et al., 2022; Willson et al., 2022). Като насърчават приобщаването и равенството в спорта, организациите могат да създадат по-благоприятна среда, в която всички спортисти могат да се развиват без страх от дискриминация или предразсъдъци. Този ангажимент съответства на основните ценности, насърчавани от консорциума RISE, като засилва необходимостта от политики, ориентирани към спортистите, които дават приоритет на достойнството, безопасността и справедливостта.

Подкрепа на благосъстоянието

Благосъстоянието на спортистите обхваща тяхното физическо, психическо и емоционално здраве - перспектива, която е централна за подхода на екипа на RISE. Спортните организации са длъжни да отдават приоритет на цялостното благосъстояние на своите спортисти, като осигуряват ресурси и подкрепа, насочени към всички аспекти на техния живот (Poucher et al., 2023; Walton et al., 2023). Този може да включва достъп до специалисти в областта на психичното здраве, хранителни консултации и физиотерапия, като гарантира, че спортистите разполагат с инструменти, за да се представят по най-добрия начин. Освен това насърчаването на културата на благополучие включва насърчаване на спортистите да дават приоритет на грижата за себе си и баланса в живота си. Много спортисти се чувстват принудени да жертват благосъстоянието си в името на своя спорт, като често пренебрегват психичното си здраве в стремежа си към съвършенство. Екипът на RISE подчертава значението на насърчаването на среда, която поставя акцент върху благосъстоянието пред постиженията. По този начин организациите могат да помогнат на спортистите да се справят с напрежението на състезанията, като същевременно поддържат своето

психическо и емоционално здраве, в съответствие с по-широките цели на консорциума RISE за осигуряване на благосъстоянието на спортистите и създаване на по-безопасна спортна среда.

Образование и осведоменост

В допълнение към горепосоченото, зачитането на спортистите като човешки същества изисква постоянно образование и осведоменост в рамките на спортната общност (Gurgis et al., 2022). Треньорите, длъжностните лица и администраторите следва да преминат обучение за достойно и уважително отношение към спортистите. Това обучение може да включва теми като разпознаване на признаци на психично страдание, разбиране на последиците от тормоза и насърчаване на приобщаващи практики в отборите, наред с други неща. Спортистите трябва да бъдат информирани за правата си и за наличните ресурси, а чрез овластяването им да се застъпват за себе си и за другите се насърчава култура на уважение, която се простира отвъд отделните отбори и организации. За да се постигне това, от съществено значение е да се премине от индивидуално осъзнаване към колективна отговорност, при която всички членове на спортната общност играят активна роля в насърчаването на уважението и подкрепата един към друг.

Създаване на култура на уважение

Изграждането на култура на уважение в спорта изисква ангажираност от страна на всички заинтересовани страни - спортисти, треньори, администратори и фенове, както подчертава екипът на RISE в работата си по този проект по програма "Еразъм+". Спортните организации трябва да създадат ясни политики, които насърчават уважението и държат хората отговорни за техните действия. Това включва прилагане на политики за борба с тормоза и тормоза, създаване на механизми за безопасно докладване и гарантиране, че спортистите разполагат с необходимата подкрепа (Gurgis et al., 2022). Насърчаването на уважението включва отбелязването на спортистите като личности, а не само като състезатели. Екипът на RISE също така подчертава значението на изтъкването на историите и борбите на спортистите, тъй като това може да вдъхнови другите и да насърчи по-състрадателно разбиране на предизвикателствата, пред които са изправени, създавайки по-приобщаваща и уважителна спортна култура.

Подходи, ориентирани към спортистите

Насърчаване на цялостното развитие и опазване на физическото и емоционалното здраве

През последните години в света на спорта се наблюдава промяна на парадигмата към подходи, ориентирани към спортистите, както е подчертано от екипа на RISE в настоящия наръчник. По-специално, подходите, ориентирани към спортистите, се фокусират върху уникалните нужди, стремежи и преживявания на всеки спортист, като ги поставят в центъра на процеса на обучение и развитие. Това контрастира с традиционните, ориентирани към треньора методи, които поставят състезателния успех над всичко останало. Като възприемат перспектива, ориентирана към спортиста,

треньорите, инструкторите и спортните организации признават многостранния характер на живота на спортистите, като отчитат техните емоционални, психологически и социални измерения. Въпреки това основата на подхода, ориентиран към спортиста, се гради върху сътрудничеството и комуникацията между спортистите и техните треньори, тъй като тази динамика насърчава доверието и уважението, насърчавайки спортистите да изразяват своите нужди, предпочитания и опасения, а чрез изслушване на спортистите и интегриране на обратната им връзка в тренировъчните режими и системите за подкрепа треньорите могат да създадат по-персонализирана и ефективна тренировъчна среда.

Цялостно развитие на спортистите

Подходът, ориентиран към спортистите, дава приоритет на цялостното развитие, обхващащо физическото, психическото, емоционалното и социалното благополучие. Във физическо отношение той набляга на дългосрочното развитие чрез подходящо за възрастта обучение, превенция на травмите и правилно възстановяване. Психическото здраве се подпомага чрез интегриране на техники като осъзнатост и когнитивни стратегии за изграждане на устойчивост и увереност под натиск. Емоционалното благополучие се подхранва чрез създаване на безопасно пространство за спортистите да изразяват чувствата си, да развиват емоционална интелигентност и да изграждат умения за справяне. В социален план насърчаването на положителните взаимоотношения в екипите и признаването на ролята на семейството и мрежите за подкрепа подобряват цялостния опит и развитие на спортистите в спорта и извън него.

Опазване на физическото и емоционалното здраве

Освен това подходът, ориентиран към спортистите, набляга на създаването на безопасна среда чрез ясни политики срещу тормоза и малтретирането, като гарантира, че спортистите се чувстват сигурни и уважавани. Достъпът до ресурси за психично здраве, включително консултации и здравни програми, е от жизненоважно значение за емоционалното благополучие. Насърчаването на баланса между професионалния и личния живот позволява на спортистите да се занимават с интереси извън спорта, което намалява прегарянето. Прилагането на модели за [дългосрочно развитие на спортистите \(LTAD\)](#), които привеждат обучението в съответствие с възрастта и зрелостта на спортиста, подпомага устойчивото израстване и представяне.

Като цяло може да се твърди, че подходите, ориентирани към спортистите, представляват значителна еволюция в света на спорта, като се фокусират върху цялостното развитие на спортистите и опазването на тяхното физическо и емоционално здраве. Като отдават приоритет на уникалните нужди на спортистите, треньорите и спортните организации могат да създадат среда, която насърчава не само спортните постижения, но и личностното израстване и благополучие. В крайна сметка признаването на спортистите като цялостни същества и прилагането на подходи, ориентирани към спортистите, полагат основите на една по-здравословна и устойчива

спортна култура. Тази промяна подобрява преживяванията на спортистите в тяхната спортна кариера и ги въоръжава с безценни умения и устойчивост, които им служат и след края на състезателния им период.

Приобщаване в спорта

Спортните организации, клубове и ръководни органи все повече признават значението на създаването на среда, която е гостоприемна за всички хора, независимо от техния пол, раса, увреждане, сексуална ориентация или друга характеристика. Принципите на приобщаване не само насърчават разнообразието, но и укрепват спортната общност като цяло (Gurgis et al., 2022; Gurgis et al., 2022). Истинското приобщаване в спорта се простира отвъд простото участие - то изисква да се насърчава среда, в която всеки човек се чувства ценен, уважаван и има възможност да даде своя значим принос. Когато спортните организации отдават приоритет на приобщаването, те извличат редица ползи, включително:

- По-добро представяне: Разнообразните екипи, които приемат приобщаването, често могат да постигнат по-добри резултати от хомогенните групи. Различните гледни точки, умения и опит могат да доведат до иновативни стратегии и по-добро вземане на решения както на терена, така и извън него.
- Повишено участие: Чрез насърчаване на приобщаването спортните организации могат да привлекат по-широк кръг участници. Това не само спомага за развитието на спорта, но и насърчава чувството за принадлежност и общност сред хората от различни среди.
- Социална отговорност: Спортните организации носят социална отговорност да отразяват многообразието на обществото. Като прилагат приобщаващи практики, те могат да демонстрират ангажимента си към социалното равенство и да служат като пример за подражание за други сектори.
- Подобро психично здраве: Участието в спортни дейности е свързано с подобряване на психичното здраве. Приобщаващата среда позволява на хора от всички слоеве на обществото да се занимават с физическа активност, като по този начин се насърчава цялостното благосъстояние.

Освен това, за да могат спортните организации да култивират приобщаване и да предотвратяват дискриминация, те трябва да приемат всеобхватни политики, които да се отнасят до различните форми на дискриминация, включително тези, основани на пол, раса, увреждане, сексуална ориентация и социално-икономически статус. Ето няколко ключови политики и практики, които могат да бъдат приложени:

- Основата на приобщаването се крие в създаването на ясни анти-дискриминационни политики. Тези политики следва изрично да забраняват дискриминацията и тормоза въз основа на пол, раса, увреждане и други характеристики. Те следва да очертават процедурите за докладване на случаи на

дискриминация, като гарантират, че спортистите и персоналът се чувстват в безопасност и са подкрепени, когато подават сигнали.

- От решаващо значение е провеждането на обучение по многообразие и приобщаване за треньори, спортисти и административен персонал. Такова обучение следва да обучава хората за значението на приобщаването, въздействието на предразсъдъците и дискриминацията и стратегиите за създаване на приобщаваща среда. Обучението следва да се фокусира и върху културната компетентност, като помага на участниците да разбират и уважават произхода на своите съотборници и състезатели.
- Спортните организации следва да разработят стратегии за набиране на персонал, които активно да се стремят да включват лица с различен произход. Това може да включва целенасочена работа с недостатъчно представени групи, партньорства с обществени организации и стипендиантски програми в подкрепа на лица, които може да са изправени пред финансови пречки за участие. Трябва да се въведат и стратегии за задържане, за да се гарантира, че всички спортисти се чувстват ценени и подкрепяни през целия си спортен път.
- Дискриминацията, основана на пола, продължава да бъде сериозен проблем в спорта - от разликите в заплащането до неравностойните възможности за жените и небинарните лица. Спортните организации следва да прилагат политики за равенство между половете, които насърчават равното заплащане, осигуряват равен достъп до ресурси и подкрепят развитието на спортни програми за жени. Това може да включва и насърчаване на представителството на жените на ръководни позиции в спортните организации.
- За спортистите с увреждания достъпността е от първостепенно значение. Спортните организации следва да провеждат одити за достъпност, за да гарантират, че съоръженията, оборудването и програмите са достъпни за хората с увреждания. Това може да включва предоставяне на адаптивно спортно оборудване, осигуряване на физическа достъпност на местата за провеждане на спортни мероприятия и предлагане на специализирани програми за обучение. Освен това организациите следва да насърчават информираността за параспортовете и да създават възможности за спортистите с увреждания да се състезават на всички нива.
- Политиките в подкрепа на ЛГБТК+ спортистите са от съществено значение за насърчаването на приобщаваща среда. Това може да включва създаване на безопасни пространства за ЛГБТК+ лица, прилагане на насоки за половата идентичност и изразяване в състезанията, както и активна борба с хомофобията и трансфобията в спорта. Насърчаването на използването на предпочитани местоимения и създаването на кампании за повишаване на осведомеността също могат да допринесат за по-приобщаваща атмосфера.
- За да се гарантира ефективността на политиките за приобщаване, спортните организации следва да създадат механизми за мониторинг и отчетност. Това може да включва редовни оценки на инициативите за многообразие и

приобщаване, обратна връзка от спортистите и персонала, както и публично отчитане на напредъка. Прозрачността на тези усилия изгражда доверие в общността и демонстрира истински ангажимент за приобщаване.

По-широки последици от приобщаването

Ангажиментът за приобщаване в спорта има по-широки обществени последици. Като насърчават многообразието и равенството, спортните организации могат да допринесат за премахването на системните бариери, пред които са изправени маргинализираните общности (Kerr et al., 2019). Това не само стимулира социалната промяна, но и вдъхновява следващото поколение спортисти да се противопоставят на дискриминацията във всичките ѝ форми (MacPherson et al., 2022). Освен това приобщаващата спортна среда може да служи като модел за други сектори, демонстрирайки стойността на многообразието и равенството на работните места, в училищата и общностите. Уроците, научени в спорта, могат да бъдат приложени за създаване на по-справедливи системи в цялото общество, като се насърчава култура на уважение и разбирателство.

Прозрачност и отчетност в спорта

В сферата на спорта прозрачността и отчетността са от първостепенно значение за създаването на среда, която дава приоритет на безопасността, благосъстоянието и достойнството на всички спортисти. През последните години станаха известни многобройни случаи на злоупотреба и неправомерно поведение, които подчертават спешната необходимост спортните организации да приемат политики, които насърчават откритата комуникация и очертават ясни роли и отговорности за защита на спортистите. По този начин прозрачността се отнася до практиката на откритост и яснота по отношение на процесите, решенията и действията в спортните организации. Отговорността, от друга страна, включва ангажиране на отговорността на лицата и организациите за техните действия, като се гарантира, че има последствия за неправомерни действия. Заедно тези принципи са от съществено значение за създаването на култура на доверие и почтеност в спорта. Прозрачността и отчетността са от решаващо значение за изграждането на доверие между спортисти, треньори, родители и заинтересовани страни. Когато спортните организации комуникират открито за своите политики, процедури и процеси на вземане на решения, те укрепват доверието в ангажимента си да защитават правата и благосъстоянието на спортистите.

По този начин прозрачната среда насърчава спортистите да съобщават за случаи на злоупотреба или неправомерно поведение, без да се страхуват от отмъщение или уволнение. Когато хората виждат, че техните опасения се приемат сериозно и че има ясен процес за решаването им, те са по-склонни да говорят, което води до по-безопасна спортна среда. Освен това прозрачността и отчетността служат като възпиращ фактор срещу неетично поведение. Когато хората знаят, че действията им са обект на контрол и че могат да бъдат държани отговорни за своя избор, вероятността да се ангажират с вредно поведение е по-малка. Така се създава култура на етично поведение, която

прониква на всички нива в организацията, а прозрачните процеси позволяват на организациите да оценяват критично своите практики и да определят областите за подобрене. Чрез редовен преглед на политиките и процедурите организациите могат да се адаптират към новите предизвикателства и да подобрят мерките си за защита с течение на времето.

Механизми за прилагане на прозрачност и отчетност

Екипът на RISE подчертава, че за да култивират прозрачност и отчетност, спортните организации трябва да прилагат специфични механизми и практики. Ето няколко ключови стратегии:

1. Ясни политики и насоки

Създаването на ясни политики и насоки, свързани с предпазването, е от съществено значение. Тези документи трябва да очертават ангажимента на организацията за защита на спортистите, процеса на докладване на случаи на неправомерно поведение и последиците от тези нарушения. Наличието на добре дефинирани политики гарантира, че всички разбират своите права и отговорности, което насърчава средата на отчетност.

2. Отворени канали за комуникация

Организациите трябва да създадат отворени канали за комуникация, където спортисти, треньори и заинтересовани страни могат да изразяват своите опасения и предложения. Това може да включва системи за анонимно докладване, кутии за предложения и редовни срещи, на които се насърчава обратната връзка. Отворената комуникация спомага за изграждането на доверие и позволява на организациите да се справят превантивно с потенциални проблеми.

3. Редовно обучение и образование

Редовното обучение и образование относно практиките за защита трябва да бъдат задължителни за всички служители, треньори и спортисти. Това обучение следва да обхваща теми като разпознаване на признаци на злоупотреба, разбиране на процедурите за докладване и насърчаване на култура на уважение. Като предоставят на лицата знания и умения за идентифициране и справяне с неправомерни действия, организациите могат да подобрят усилията си за защита.

4. Мониторинг и оценка

Редовното наблюдение и оценка на политиките и практиките за осигуряване на защита са от решаващо значение за поддържане на отчетността. Организациите следва да извършват одити и оценки, за да определят ефективността на своите политики и да идентифицират областите за подобрене. Следва да се търси обратна връзка от спортистите и заинтересованите страни, за да се използват тези оценки, като се гарантира, че организацията продължава да отговаря на нуждите на своята общност.

5. Независими надзорни органи

Създаването на независими надзорни органи може да повиши отчетността в спортните организации. Тези органи могат да включват външни комитети или комисии, натоварени със задачата да разглеждат случаи на неправомерно поведение, да разследват твърденията и да предоставят препоръки за подобрене. Независимият надзор добавя още едно ниво на контрол, като гарантира, че организациите са отговорни за своите действия.

6. Прозрачни дисциплинарни процедури

Трябва да се установят ясни и прозрачни дисциплинарни процедури за справяне с нарушенията на политиките за защита. Организациите трябва да съобщават как ще се предприемат дисциплинарни действия, какви са стъпките при разследването и какви са потенциалните последици за нарушителите. Прозрачността на дисциплинарните процедури гарантира, че лицата разбират последствията от своите действия и засилва ангажимента на организацията за отчетност.

7. Публично отчитане

Спортните организации следва да обмислят публично отчитане на усилията и резултатите от защитата. Редовното публикуване на доклади, в които подробно се описват практиките на организацията за защита, случаите на неправомерно поведение и предприетите действия, може да изгради доверие в общността. Публичното отчитане демонстрира ангажимент за прозрачност и насърчава културата на отговорност.

4. Разработване на политики за безопасна спортна среда

Ролята на спорта в обществото надхвърля физическата годност и съревнованието; той насърчава работата в екип, дисциплината и личностното израстване. Въпреки това, с нарастващата популярност на спорта както на професионално, така и на масово ниво, осигуряването на безопасна и уважителна спортна среда за всички участници е от първостепенно значение. Екипът на RISE признава важността на тази отговорност и твърди, че безопасната спортна среда свежда до минимум рисковете от физическо увреждане, злоупотреба и неподходящо поведение, като същевременно насърчава справедливостта и приобщаването. Ефективното разработване на политики е ключов механизъм, чрез който спортните организации могат да установят стандарти, да защитят участниците и да насърчат етичното поведение.

Разработването на тези политики е многостранно предизвикателство, което включва справяне с широк спектър от рискове - от физически наранявания до емоционални и психологически вреди, а централно място в създаването на по-безопасна спортна среда заема разработването на ясни и всеобхватни кодекси за поведение. Тези кодекси предоставят ясни насоки за приемливо поведение на персонала, треньорите, спортистите и зрителите. Без наличието на такива правила спортната среда може да се превърне в благоприятна среда за злоупотреби, дискриминация и други вредни прояви. Добре дефинираният кодекс на поведение може да служи както като превантивна

мярка, така и като инструмент за отчетност, като гарантира, че всеки участник в спорта разбира своите права и отговорности. Въпреки че един от резултатите на Работен пакет 3 е наръчник "Стандарти за поведение и кодекси на поведение", екипът на RISE ще се позове накратко на него в настоящия наръчник "Как да създадем безопасна и здравословна среда, която цени спортистите".

Създаване на кодекс на поведение

Стандарти за приемливо поведение на персонала, треньорите и спортистите

Добре разработеният кодекс на поведение е крайъгълният камък на всяка безопасна и уважителна спортна среда. Той определя ясни очаквания за поведението, като създава споделено разбиране сред всички участници за това кое е подходящо и кое не. За една спортна организация, независимо дали става въпрос за обществена лига, училищен отбор или професионален клуб, установяването на стандарти за поведение на персонала, треньорите и спортистите е от съществено значение за предотвратяване на нарушения и насърчаване на положителна култура. Екипът на RISE подчертава, че ключът към разработването на ефективен кодекс за поведение е признаването на уникалните роли, които персоналет, треньорите и спортистите играят в спортната екосистема. Всяка група има специфични отговорности и тяхното поведение може да окаже значително влияние върху благосъстоянието и преживяванията на другите. Ето защо екипът на RISE твърди, че кодексът трябва да очертае адаптирани очаквания, които да отразяват различните функции и взаимоотношения, които тези лица имат в спортната среда.

а) Определяне на стандарти за треньорите

Треньорите заемат уникална и влиятелна позиция в рамките на спорта. Те са наставници, възпитатели и лидери, които имат значителна власт върху физическото и емоционалното благополучие на спортистите. По тази причина стандартите за поведение на треньорите трябва да отразяват сериозността на тяхната роля. В този смисъл основната отговорност на треньора е да даде приоритет на здравето и безопасността на своите спортисти. Това включва насърчаване на среда, която насърчава физическото благополучие, психическото здраве и емоционалната безопасност. Треньорите трябва да бъдат обучени да разпознават признаците на претрениране, нараняване или емоционално разстройство и да реагират по подходящ начин. Те следва също така да култивират култура на уважение, в която разнообразието и приобщаването са приоритет и в която всеки спортист се чувства ценен, независимо от своя произход или ниво на умения. Освен това кодексът за поведение на треньора следва да забранява всяка форма на злоупотреба - физическа, емоционална или сексуална. Следва да се въведат строги политики за предотвратяване на неподходящи взаимоотношения или поведение, които биха могли да доведат до експлоатация или вреда. Треньорите трябва да разберат, че тяхната роля е да насочват и подкрепят спортистите, а не да упражняват контрол или власт по начин, който е в ущърб на благосъстоянието на спортиста. Това включва въздържане от словесно насилие,

сплашване или използване на наказателни мерки, които могат да навредят на самочувствието или психическото здраве на спортиста.

Освен това треньорите трябва да се придържат към етичните стандарти, свързани със справедливостта в състезанията. Те трябва да насърчават спортменството и да възпират измамите или неспортсменското поведение, както на терена, така и извън него. Треньорите следва също така да носят отговорност за спазването на ценностите на уважението, почтеността и справедливостта при взаимодействието си със спортистите, съдиите, родителите и противниковите отбори. В съответствие с това екипът на RISE подчертава значението на това да се гарантира, че всички членове на спортната организация са в съответствие с тези принципи.

b) Установяване на очаквания към персонала

Поведението на помощния персонал в спортната организация - от медицинския персонал до администраторите - също е от решаващо значение за поддържането на безопасна среда. Тези лица трябва да поддържат същия ангажимент за безопасност, уважение и професионализъм като треньорите и спортистите, както подчертава екипът на RISE. Освен това членовете на персонала, особено тези, които изпълняват медицински функции, трябва да поставят здравето и безопасността на спортистите над всичко останало. Те трябва да гарантират, че спортистите са физически годни да участват в своите спортове и трябва да бъдат бдителни при идентифицирането и своевременното лечение на наранявания. Трябва да се установят етични насоки, за да се предотврати злоупотребата с власт или влияние, особено в ситуации, в които спортистите могат да се чувстват притиснати да се върнат към спорта, преди да са готови. Освен това административният персонал трябва да се придържа към строги стандарти за поверителност по отношение на личната информация на спортистите, включително медицинските досиета. Те играят важна роля в гарантирането на това, че организацията спазва всички правни и етични задължения, като например осигуряването на справедливо отношение към всички спортисти, независимо от техния пол, раса или произход. Освен това персоналят трябва да служи като пример за подражание, като насърчава положителна култура на уважение и професионализъм. Те следва да бъдат обучени да разпознават и да се справят с неправомерното поведение и да предприемат незабавни и подходящи действия, ако станат свидетели на каквато и да е форма на тормоз, дискриминация или злоупотреба.

c) Определяне на отговорностите на спортистите

Спортистите също играят ключова роля в създаването на безопасна и уважителна спортна среда. Макар че са участници, те също така имат отговорности към своите връстници, треньори и към самите себе си, както подчертава екипът на RISE. Кодексът за поведение на спортистите трябва да подчертава значението на уважението към другите, както на терена, така и извън него, и от тях трябва да се очаква да проявяват добро спортно поведение, включително да уважават своите противници, съдиите и членовете на отбора. Те трябва да се ангажират с честна игра и да се придържат към

правилата на играта, като разбират, че неспортсменското поведение може да доведе до вреда или нараняване. Освен това спортистите трябва да се въздържат от участие в хулиганство, преследване или друго поведение, което може да създаде враждебна или опасна среда за техните съотборници или противници. Освен това спортистите трябва да бъдат насърчавани да поемат отговорност за своето благосъстояние, като открито комуникират с треньорите и медицинския персонал за всякакви наранявания или здравословни проблеми. Те също така трябва да разбират значението на психичното здраве и да се чувстват подкрепени да потърсят помощ, ако се борят с емоционални или психологически проблеми. Създаването на култура, в която спортистите се чувстват овластени да отдават приоритет на здравето си, може да предотврати много от напреженията, които водят до прегаряне, контузии или емоционално разстройство.

d) Прилагане на Кодекса за поведение

Успехът на всеки кодекс на поведение зависи от неговото прилагане. Не е достатъчно просто да се очертаят очакванията за поведение; трябва да има ясни механизми за осигуряване на отчетност. Екипът на RISE подчертава, че спортните организации трябва да установят процедури за докладване на нарушения, разследване на жалби и налагане на подходящи последствия. Като такава следва да се прилага политика на нулева толерантност към сериозни нарушения, като например злоупотреба или дискриминация, с ясни последствия за виновните за нарушенията. В същото време екипът на RISE предлага да има възможности за обучение и рехабилитация, особено за по-леки нарушения, което да позволи на хората да се учат от грешките си и да допринасят положително за развитието на спортната среда.

Прилагане на механизми за докладване и подаване на жалби

Създаването на ефективни механизми за докладване и подаване на жалби е от решаващо значение във всяка организация, особено в спорта, където предпазването на спортистите от злоупотреби, тормоз и неправомерно поведение е от първостепенно значение. Екипът на RISE подчертава значението на осигуряването на достъпни, поверителни и надеждни канали за лицата - включително спортисти, треньори и персонал - да докладват за инциденти, без да се страхуват от отмъщение. Тези механизми насърчават по-безопасна и по-отговорна среда, като гарантират прозрачност и бързо разглеждане на жалбите. Ето защо процесът на прилагане започва със създаването на ясна политика, която очертава как трябва да се подават доклади и към кого трябва да бъдат насочени. Многостепенният подход - включващ онлайн портали, линии за помощ и лични опции - осигурява достъпност. Екипът на RISE подчертава, че трябва да се запази поверителността, за да се защитят жалбоподателите и да се сведе до минимум рискът от отмъщение. Обучението играе решаваща роля за гарантиране на успеха на тези механизми. Както спортистите, така и персоналът трябва да бъдат обучени как да използват тези канали, а целият персонал, участващ в обработката на жалби, трябва да премине през специализирано обучение, за да ги управлява деликатно и в съответствие с правните и етичните стандарти. Редовният мониторинг и обратната връзка от заинтересованите страни са от съществено значение за

адаптирането и подобряването на системата за докладване. Ефективният и прозрачен механизъм за докладване насърчава културата на безопасност, доверие и справедливост, като защитава всички участници от вреди, както подчертава екипът на RISE. В този контекст осигуряването на безопасен, поверителен и достъпен начин за докладване на случаи на злоупотреба, тормоз или неправомерно поведение от страна на спортистите е от решаващо значение за гарантиране на тяхното благосъстояние. Ефективните процедури за докладване на инциденти създават основа за доверие и дават възможност на спортистите да се разкриват, без да се страхуват от отмъщение. За да се приложат такива процедури, е необходим многоетапен, ориентиран към спортистите подход. По-долу са представени ключовите компоненти за разработване и прилагане на тези процедури.

1. Ясни и достъпни канали за докладване

Решаваща първа стъпка при създаването на процедури за докладване е създаването на ясни, достъпни и разнообразни канали за подаване на жалби от спортистите. Тези канали трябва да бъдат добре рекламирани и да бъдат достъпни в различни формати, като например:

- Онлайн портали: Сигурни, криптирани платформи, където спортистите могат да подават жалби анонимно, ако предпочитат.
- Телефонни горещи линии: Телефонни линии за помощ: 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата, с обучен персонал, който може да предложи незабавна подкрепа и насоки.
- Лично подаване на сигнали: Определени лица в рамките на организацията, като например отговорници по въпросите на защитата или доверени членове на персонала, които са обучени да обработват жалби.

От съществено значение е да се гарантира, че спортистите знаят за тези механизми за докладване. Редовните напомняния чрез екипни срещи, обучения и писмени материали трябва да информират за съществуването и целта на тези канали. Важно е, че тези процедури трябва да бъдат съобразени със специфичните нужди на спортистите, като има варианти, които отчитат различните езици, нива на грамотност или увреждания.

2. Анонимност и поверителност

Конфиденциалността е крайъгълен камък на всеки механизъм за докладване, тъй като спортистите може да се страхуват от последствия, ако самоличността им бъде разкрита. Защитата на личния им живот насърчава повече лица да подават сигнали. Процедурите трябва ясно да посочват, че докладите ще бъдат разглеждани с максимална дискретност, а в случаите, когато спортистът желае да остане анонимен, трябва да има налични възможности (Gurgis et al., 2022; Walton et al., 2021). Например онлайн порталите могат да включват функции, позволяващи анонимно подаване на сигнали, а докладите могат да се обработват по начин, който не позволява ненужно разкриване на самоличността на жалбоподателя. Системата обаче трябва да обяснява и всички

ограничения на анонимността, особено когато организацията трябва да действа, за да защити други лица или да изпълни правни задължения. Спортистите трябва да бъдат информирани за това какво ниво на анонимност може да бъде реално поддържано и при какви обстоятелства поверителността може да бъде нарушена.

3. Подкрепа и консултиране на спортистите

Съобщаването на инциденти може да бъде емоционално предизвикателство и спортистите може да се нуждаят от подкрепа извън простото подаване на доклад. Организациите трябва да осигурят достъп до консултантски услуги или системи за подкрепа на жертвите, които да подпомагат спортистите по време на целия процес. Тази подкрепа може да включва:

- Консултантски услуги: Вътрешнофирмено или чрез партньорства с външни организации, предлагащи емоционална подкрепа за жертвите на насилие или тормоз.
- Правни консултации: Насоки относно правата на спортистите, процеса на разследване на жалби и всички потенциални съдебни производства.
- Програми за партньорска подкрепа: Свързване на спортисти, които са преминали през подобни преживявания, за да се осигури чувство на солидарност и споделено разбиране.

Наличието на тези структури за подкрепа убеждава спортистите, че организацията приема сериозно техните проблеми и е ангажирана с тяхното благополучие.

4. Процес на разследване и разрешаване

След като бъде докладван инцидент, от решаващо значение е организацията да разгледа жалбата бързо, задълбочено и справедливо. Стандартизираното разследване гарантира, че всички жалби се разглеждат последователно и с дължимата грижа. Основните стъпки трябва да включват:

- Потвърждаване на доклада: Спортистите трябва да получат незабавно потвърждение, че жалбата им е получена, заедно с информация за това какви стъпки ще последват.
- Независимо разследване: В идеалния случай разследването следва да се проведе от безпристрастна трета страна или от вътрешни специалисти по защита, които не са в конфликт на интереси.
- Прозрачност на сроковете: Спортистите трябва да бъдат информирани за очакваните срокове на разследването, като редовно се предоставя актуална информация. Дългите забавяния или липсата на комуникация могат да възпрат други хора да докладват за инциденти в бъдеще.
- Справедливо решение: Ако разследването установи, че е извършено нарушение, трябва да се предприемат подходящи дисциплинарни мерки, които могат да включват временно отстраняване, изключване или сезиране на съда, в зависимост от тежестта на инцидента.

Този процес трябва да гарантира справедливост както за жалбоподателя, така и за обвиняемия, като се поддържа баланс между отговорността и правото на справедлив процес.

5. Защита срещу отмъщение

Страхът от отмъщение е основна пречка за докладване на инциденти. Процедурите трябва да включват конкретни гаранции за спортистите, за да се предотврати всякаква форма на отмъщение. Те могат да включват:

- Политики за борба с отмъщението: Ясни декларации, забраняващи всякакви негативни действия срещу спортисти, които съобщават за инциденти.
- Мониторинг на средата след докладване: Ръководителите и персоналът трябва активно да наблюдават средата на спортистите след докладване на инцидент, за да се гарантира, че няма да има репресивно поведение.
- Правни средства за защита: Спортистите следва да бъдат информирани за правата си да потърсят правна защита, ако все пак има репресивни действия.

6. Обучение и осведоменост

Всички спортисти, персонал и треньори трябва да преминават редовно обучение относно процедурите за докладване. Това включва разбиране на това какво представлява поведение, подлежащо на докладване, как да се подаде жалба и какви предпазни мерки са въведени. Тези обучителни сесии насърчават културата на безопасност и прозрачност, като ясно показват, че организацията дава приоритет на благосъстоянието на спортистите. Като цяло прилагането на безопасни и всеобхватни процедури за докладване на инциденти от страна на спортистите изисква комбинация от ясна комуникация, поверителност, подкрепа и справедливост. Като създават доверие и гарантират, че всяка стъпка от процеса се обработва с внимание и професионализъм, организациите могат да създадат среда, в която спортистите се чувстват овластени да говорят, уверени, че техните опасения ще бъдат чути и разгледани отговорно.

Определяне на ясни последици и санкции

Установяването на ясни последиствия и санкции за нарушения на правила, политики или кодекси на поведение е от решаващо значение за поддържането на дисциплина и отчетност във всяка организация, включително спортни отбори, институции или управляващи органи. Екипът на RISE подчертава, че предварително определените санкции създават справедлив, прозрачен и последователен подход към дисциплината, като укрепват културата на отговорност и гарантират, че всички участници разбират последиствията от своите действия. Ясните последиствия осигуряват възпиращ фактор срещу неподходящо поведение и дават на спортистите, персонала и заинтересованите страни увереност в ангажимента на организацията към високите стандарти. В зависимост от нарушението санкциите могат да варират от предупреждения и временно отстраняване до изключване или съдебни действия. Екипът на RISE подчертава значението на очертаването на тези санкции в официалните политики, като например кодекси за поведение или наръчници, и редовното им съобщаване на всички

членове. Справедливостта и пропорционалността са от ключово значение за всяка дисциплинарна система. Санкциите трябва да съответстват на тежестта на нарушението, като дребните нарушения трябва да се третират по различен начин от сериозните простъпки. Прозрачният процес гарантира яснота и дава възможност за обжалване. Екипът на RISE подчертава, че в крайна сметка ясната система от последствия спомага за формирането на култура на уважение, отговорност и безопасност, като насърчава сигурна среда, в която всеки може да работи по най-добрия начин.

Протоколи за дисциплинарни действия срещу нарушения

Когато се появят нарушения на кодексите за поведение, правилата или политиките, организациите трябва да разполагат с добре дефинирани протоколи за инициране и провеждане на дисциплинарни действия. Екипът на RISE подчертава, че тези протоколи помагат да се гарантира, че нарушенията се разглеждат справедливо, прозрачно и последователно. В спорта, където физическото и емоционалното благополучие на спортистите е от първостепенно значение, ясният дисциплинарен процес помага за предпазване на участниците и поддържане на положителна, етична среда. По-долу са представени ключови компоненти, които трябва да се вземат предвид при разработването и прилагането на дисциплинарни протоколи.

1. Ясно определение на нарушенията

Първата стъпка във всеки дисциплинарен процес е да се определи какво представлява нарушението. Организациите трябва да създадат изчерпателен набор от правила и насоки, които регулират приемливото поведение, включително тези, свързани с етиката, безопасността и уважението към другите. В спортен контекст това може да включва действия като: 1:

- ✗ Злоупотреба или тормоз: Физическо, емоционално или сексуално поведение спрямо спортисти, персонал или други заинтересовани страни.
- ✗ Злоупотреба с наркотични вещества: Нарушаване на антидопинговите правила или употреба на забранени вещества.
- ✗ Неспортменско поведение: Участието в измама, насилие или друго поведение, което подкопава честната игра.
- ✗ Неспазване на протоколите за обучение: Неспазване на задължителните тренировки, срещи или организационни указания.

Тези нарушения трябва да бъдат съобщени чрез официална документация, като например кодекс за поведение, наръчници на отборите или договори, а на спортистите, треньорите и персонала трябва редовно да се напомня за стандартите, които се очаква да спазват, както и за последствията от нарушаването им.

2. Механизъм за докладване и предварителна оценка

След като бъде докладвано нарушение, организацията трябва да разполага със структуриран процес за получаване и оценка на жалбата. Това започва с достъпен, поверителен и сигурен механизъм за докладване, който позволява на лицата да

съобщават за нарушения без страх от отмъщение. След подаването на доклад се извършва първоначална оценка, за да се определи валидността и сериозността на нарушението. Тази стъпка е от съществено значение, за да се гарантира, че дребните нарушения не се третират със същата строгост като големите. По време на този предварителен етап организацията трябва да:

- да прегледа доказателствата: Съберете цялата налична информация, като например показания на свидетели, видеоматериали или съответни документи.
- Да прецени тежестта на нарушението: Определете дали поведението изисква официално разследване или може да бъде разрешено чрез неформални мерки, като предупреждение или посредничество.
- Запазване на поверителността: Защитете самоличността на участващите лица на този етап, за да избегнете ненужни спекулации или накърняване на репутацията.

Ако предварителната оценка показва, че нарушението изисква по-нататъшно разследване, се пристъпва към следващия етап от дисциплинарния протокол.

3. Процес на официално разследване

Официалното разследване следва да следва стандартизирана процедура, за да се гарантира справедливост, прозрачност и задълбоченост. Основните елементи на този процес следва да включват:

- Назначаване на разследващи: В идеалния случай разследването следва да се извърши от безпристрастни, обучени лица, от вътрешността на организацията или от външни специалисти, за да се избегне конфликт на интереси.
- Събиране на доказателства: Това включва интервюиране на ищеца, свидетелите и обвиняемия, както и преглед на всякаква документация, кореспонденция или други подходящи материали.
- Следване на надлежния процес: На обвиняемия трябва да се даде възможност да отговори на обвиненията и да представи своята версия на историята. Това гарантира, че разследването е балансирано и отчита всички гледни точки.
- Своевременно изпълнение: Разследванията трябва да се провеждат своевременно, за да се предотврати продължителна несигурност за всички участващи страни. Необходимостта от бързина обаче не трябва да компрометира задълбочеността или справедливостта на процеса.

След приключване на разследването следва да се изготви подробен доклад, в който да се изложат констатациите и да се препоръчат подходящи санкции или следващи стъпки.

4. Определяне на последствията

Организацията трябва да създаде ясна и последователна рамка за определяне на последствията въз основа на резултатите от разследването. Санкциите следва да са пропорционални на тежестта на нарушението и могат да включват:

- Устни или писмени предупреждения: За леки нарушения или нарушения, извършени за първи път.
- Глоби или санкции: Парични последствия за нарушения на договорни или екипни задължения.
- Отстраняване от работа: Временно отстраняване от състезания, тренировки или организационни дейности.
- Изключване: Окончателно отстраняване от отбора, организацията или състезанието при тежки нарушения.
- Отнасяне към правни органи: В случаи, свързани с престъпна дейност, като нападение или злоупотреба, въпросът трябва да бъде отнесен до правоприлагащите органи.

Дисциплинарната комисия или лицата, вземащи решения, трябва да следват предварително установените насоки за санкциите и като такива трябва да избягват произволни или прекалено наказателни мерки, които биха могли да навредят на репутацията на организацията или да доведат до ненужни конфликти. Последователността е от ключово значение за утвърждаване на това, че всички нарушения се приемат сериозно и се третират справедливо.

5. Процес на обжалване

За да се гарантира справедливост, на спортистите и персонала трябва да се предостави възможност да обжалват всички дисциплинарни действия, предприети срещу тях. Процесът на обжалване трябва да бъде ясно определен и да включва:

- Срокове за обжалване: Определяне на краен срок, в който дадено лице може да обжалва дадено решение.
- Преразглеждане от независима комисия: За да се запази безпристрастността, обжалването следва да бъде разгледано от орган или лице, различни от тези, които са провели първоначалното разследване.
- Основания за обжалване: Обжалването може да се основава на нови доказателства, процедурни грешки или възприета непропорционална санкция.

Справедливият и достъпен процес на обжалване е от съществено значение за гарантиране на доверието в дисциплинарната система и за предотвратяване на потенциални грешки в правосъдието.

6. Съобщаване на резултатите

Освен това прозрачността е изключително важен аспект на дисциплинарния процес. След като бъде взето решение, организацията трябва да съобщи резултата на всички заинтересовани страни. Тази комуникация трябва да включва: 1:

- Естеството на нарушението: обобщение на констатациите от разследването.
- Наложените санкции: Ясно обяснение на последствията от нарушението.
- Следващи стъпки: Информация за това дали лицето има право да обжалва и за всички допълнителни действия, които ще бъдат предприети от организацията.

Въпреки че е важно да се запази поверителността, когато е уместно, особено по чувствителни въпроси, прозрачността осигурява отчетност и засилва ангажимента на организацията да се справи с нарушенията.

7. Мониторинг и прилагане на санкциите

След налагането на санкциите организацията трябва активно да следи за спазването им. Например, ако даден спортист е отстранен, той не трябва да има право да участва в състезания или тренировки по време на периода на отстраняване. По подобен начин глобите или другите наказания трябва да бъдат прилагани незабавно. Екипът на RISE подчертава, че трябва да се извършват и редовни проверки, за да се гарантира, че дисциплинарният процес остава ефективен и в крак с правните и етичните стандарти. Организациите следва периодично да преразглеждат своите протоколи, като включват обратна връзка от спортисти, персонал и правни експерти, за да усъвършенстват и подобряват системата.

Публикации на Европейската комисия

Спорт и почтеност

В тази публикация са описани инициативите на Европейската комисия за насърчаване на почтеността и предотвратяване на неправомерни действия, включително насилие, борба с допинга и борба с уреждането на мачове в спорта.

Нов работен план на ЕС за спорта (2024 -2027 г.)

Въпреки че този план за действие обхваща редица политики, свързани със спорта, той включва мерки, насочени към осигуряване на честна игра и борба с насилието и неправомерното поведение в спорта.

Борба с насилието и дискриминацията в спорта

Макар да е насочен предимно към расизма и дискриминацията, този документ разглежда и по-широки въпроси, свързани с насилието и лошото поведение, като предоставя рамки за дисциплинарни действия.

Равенство между половете в спорта

В тази публикация се разглежда ролята на спорта за насърчаване на равенството и борбата с насилието, като се очертават политики и протоколи за поддържане на безопасна спортна среда.

Публикации на Съвета на Европа

Насилието в спорта

Тази препоръка предоставя изчерпателни насоки за държавите членки за борба с насилието в спорта, включително протоколи за дисциплинарни действия и превантивни мерки.

Безопасен спорт

Безопасността на спортистите е ключов елемент от Европейската спортна харта, Етичния кодекс на спорта и конкретни препоръки на Съвета на Европа, свързани със спорта.

Достъп до публикациите

За достъп до тези публикации:

1. **Посетете посочените връзки:** Кликнете върху хипервръзките по-горе, за да преминете директно към публикациите.
2. **Търсене в официалните уебсайтове:** Ако конкретна връзка не е достъпна, можете да посетите основните уебсайтове на Европейската комисия или на Съвета на Европа и да използвате техните функции за търсене с ключови думи като "насилие в спорта", "дисциплинарни протоколи" или "спортна почтеност".
3. **Контакти със съответните отдели:** За допълнителна помощ помислете дали да не се обърнете към спортните отдели на тези организации чрез техните страници за контакт.

Тези ресурси предоставят изчерпателни насоки и протоколи, които помагат на организациите ефективно да се справят с нарушенията в спорта и да налагат дисциплинарни наказания, особено тези, свързани с насилие. Прилагането на тези протоколи може да допринесе за по-безопасна и уважителна спортна среда за всички участници.

Назначаване на служител по въпросите на защитата

Назначаването на служител по въпросите на закрилата е от съществено значение за осигуряване на безопасността и благосъстоянието на хората, особено на спортистите. Екипът на RISE подчертава, че тази роля е жизненоважна за предотвратяването и справянето със злоупотреби, тормоз, дискриминация и неправомерно поведение в спортните организации, като създава сигурна среда за спортистите, особено за уязвимите групи. Освен това изборът на правилния служител по въпросите на сигурността е от решаващо значение. Той трябва да има експертен опит в областта на защитата, закрилата на децата и благосъстоянието, наред със силни комуникационни

умения и професионализъм. Екипът на RISE подчертава значението на независимостта в тази роля, за да се действа безпристрастно, без външно влияние. След като бъде назначен, служителът по въпросите на закрилата служи като основно лице за контакт по въпроси, свързани с безопасността, като получава и разследва доклади, провежда обучение и гарантира, че се спазват стабилни политики за закрила. Той също така играе проактивна роля, като обучава спортистите и персонала относно практиките за защита и си сътрудничи с външни агенции, когато е необходимо. Следователно наличието на специален служител по въпросите на закрилата демонстрира ангажираността на организацията към благосъстоянието на спортистите, укрепването на доверието и отчетността и осигуряването на защита на правата и благосъстоянието на всички, както подчертава екипът на RISE.

Ролята и отговорностите на определения служител по въпросите на защитата

Определеният служител по въпросите на закрилата играе ключова роля в поддържането на безопасността, сигурността и благосъстоянието на хората в спортните организации и неговата основна отговорност е да защитава спортистите, особено децата и уязвимите възрастни, от вреда, злоупотреба, тормоз или експлоатация. Тази роля надхвърля реакцията при инциденти, тъй като те трябва да предприемат и превантивни мерки за създаване на култура на безопасност и уважение в организацията.

а) Получаване и обработване на сигнали за неправомерно поведение

Една от основните отговорности на назначения служител по въпросите на закрилата е да бъде първата точка за контакт при получаване на доклади за злоупотреба, неправомерно поведение или всякакви опасения, свързани със закрилата. Този включва твърдения за физическо, емоционално или сексуално насилие, тормоз, дискриминация или други форми на неподходящо поведение. Служителят трябва да:

- Да създаде достъпни канали за докладване: Да гарантира, че спортистите, персоналът и дори родителите знаят как да докладват за притеснения по конфиденциален и безопасен начин.
- Да спазва поверителност: Да пази личния живот на участниците в оплакването, като същевременно гарантира, че докладите се разглеждат деликатно и професионално.
- Действайте бързо: Незабавните действия са от съществено значение за защита на засегнатите лица, особено в случаите, когато може да има продължаващ риск за спортиста или други лица.

Изключително важно е служителът по въпросите на закрилата да е обучен да борави с чувствителна информация и да управлява случаи на злоупотреба, като спазва правните и организационните протоколи.

б) Провеждане на разследвания

След като бъде подаден сигнал, може да се наложи служителът по въпросите на закрилата да проведе предварително разследване, за да събере фактите. Това включва:

- провеждане на разследване на случая, което да е свързано с издирване на лица, които не са в състояние да го извършат:

- Разпитване на жалбоподателя и на всички свидетели: Гарантиране, че на всички страни е дадена възможност да споделят гледните си точки в безопасна и сигурна среда.
- Документиране на инцидента: Водене на ясни и подробни записи на всички доклади, интервюта и събрани доказателства.
- Насочване към външни агенции: В тежки случаи, като например такива, свързани с криминално поведение, служителът по закрила трябва да работи с правоприлагащите органи или службите за закрила на детето. Да знае кога да насочи случая към органите е важна част от неговата роля.

Разследванията трябва да се провеждат безпристрастно, като се гарантира, че процесът е справедлив както за жалбоподателя, така и за обвиняемия. Служителът по въпросите на закрилата трябва да остане неутрален по време на разследването, като взема решения въз основа на факти и доказателства.

с) Разработване и прилагане на политики за закрила

Определеният служител по въпросите на закрилата отговаря също така за разработването и прилагането на политиките на организацията за закрила. Тези политики очертават стандартите на поведение, които се очакват в организацията, и осигуряват рамка за предотвратяване и справяне с неправомерни действия. Задълженията на служителя в тази област трябва да включват:

- Създаване на изчерпателни насоки за предпазване: Това включва създаването на ясни правила за подходящо поведение между спортисти, треньори и персонал, особено по отношение на взаимоотношенията с непълнолетни или уязвими лица.
- Редовно актуализиране на политиките: Гарантиране, че политиките са в съответствие с националните и международните правни изисквания и се адаптират към нововъзникващите проблеми в областта на спортната безопасност.
- Комуникация на политиките: Служителът по въпросите на безопасността трябва да гарантира, че всички в организацията - спортисти, треньори, персонал и доброволци - разбират политиките за безопасност и своите роли в поддържането на безопасна среда.

Ефективната политика за защита включва също така процедури за справяне с нарушенията на поведението, определяне на последствията от нарушаването на правилата и предлагане на ясен път за разглеждане на жалби.

d) Обучение и осведоменост

Превенцията е ключов аспект от ролята на назначения служител по въпросите на сигурността. Чрез обучение на спортисти, персонал и доброволци по въпросите на защитата те могат да предотвратят възникването на инциденти и да гарантират, че всички в организацията са бдителни в поддържането на безопасно пространство. Това може да включва, но не се ограничава до:

- Провеждане на редовни сесии за обучение: Тези сесии трябва да обхващат теми като разпознаване на признаци на злоупотреба, разбиране на подходящите граници и познаване на начините за докладване на проблеми.
- Създаване на култура на откритост: Служителят трябва да насърчава среда, в която въпросите за предпазването се обсъждат открито и спортистите се чувстват комфортно да съобщават за проблеми, без да се страхуват от отмъщение.
- Овластяване на спортистите: Спортистите, особено по-младите, трябва да бъдат информирани за правата си и да бъдат научени как да разпознават неподходящо поведение. Обучението трябва да се съсредоточи върху това да им помогне да разпознаят червените знамена и да ги насърчи да говорят, ако се чувстват неудобно.

Като повишава осведомеността относно защитата, служителът по защита помага да се намали рискът от неправомерно поведение и гарантира, че всички разбират ролята си в осигуряването на безопасността на спортистите.

e) Мониторинг и оценка

Постоянната оценка на практиките за защита е от решаващо значение за гарантиране на тяхната ефективност. Служителят по въпросите на защитата трябва редовно да следи как се прилагат политиките и дали те са успешни в предотвратяването на злоупотреби. Това може да включва, но не се ограничава до:

- Преглед на докладите за инциденти и обратната връзка: Анализирането на моделите във видовете подавани доклади може да помогне на организацията да определи областите, в които са необходими допълнителни действия или подобрения.
- Актуализиране на процедурите: Въз основа на нова информация или обратна връзка служителът по въпросите на защитата следва да преразгледа политиките и протоколите, за да гарантира, че те остават ефективни и актуални.
- Извършване на одити на защитата: Периодично служителът по въпросите на защитата следва да извършва одит на практиките на организацията по отношение на защитата, за да гарантира спазването на изискванията и да идентифицира областите за подобрение.

Този проактивен подход помага да се гарантира, че мерките за защита не само са въведени, но и функционират ефективно за защита на спортистите и персонала.

f) Осъществяване на връзка с външни органи

В много случаи служителят по въпросите на закрилата ще трябва да си сътрудничи с външни органи, като например правоприлагащи органи, служби за закрила на детето или спортни управителни органи. Това трябва да изисква:

- Изграждане на взаимоотношения със съответните органи: Създаването на мрежа от контакти в рамките на службите за закрила на детето, местните власти и правоприлагащите органи гарантира, че случаите могат да бъдат препращани своевременно, когато е необходимо.
- Осигуряване на съответствие със законодателството: Служителят по въпросите на закрилата на децата трябва да бъде информиран за съответните закони и разпоредби относно закрилата на децата и да гарантира, че организацията ги спазва.
- Представяне на организацията по въпроси, свързани със защитата: Когато случаите са свързани с външен контрол или внимание от страна на медиите, може да се наложи служителят по въпросите на защитата да представлява организацията и да гарантира, че нейните политики и действия в областта на защитата се съобщават ясно и ефективно.

Осъществяването на връзка с външни органи също така спомага за приважване на организацията в съответствие с най-добрите практики в областта на закрилата и гарантира, че тя е в крак с последните развития в областта на закрилата на спортистите. Като цяло може да се твърди, че ролята на назначения служител по въпросите на закрилата е многостранна и от съществено значение за създаването на безопасна и подкрепяща среда в спортните организации. От обработката на сигнали за злоупотреби до разработването на политики за защита и провеждането на обучения, тяхната работа гарантира, че спортистите са защитени от вреди, а всички случаи на неправомерно поведение се разглеждат бързо и ефективно. Изпълнявайки тези отговорности, служителят по въпросите на закрилата допринася значително за поддържането на интегритета и безопасността на спортната общност. Екипът на RISE подчертава, че подобни проактивни роли са основополагащи за насърчаването на сигурна и отговорна спортна култура.

5. Разработване на програми за превенция и повишаване на осведомеността

Разработването на програми за превенция и повишаване на осведомеността е критичен аспект от насърчаването на безопасна среда в спортните организации. Екипът на RISE подчертава, че тези програми имат за цел да предоставят на треньорите, персонала, спортистите, родителите и по-широката общност знания и инструменти, необходими за предотвратяване на неправомерни действия, като например сексуално насилие, и за насърчаване на култура на уважение и безопасност. Ефективните програми за превенция се фокусират върху образованието, овластяването и проактивните стратегии,

които ангажират всички заинтересовани страни. Ключовите елементи включват обучение на треньори и персонал, обучение на спортисти, участие на родители и общност и обучение за намеса на странични наблюдатели.

Обучение за треньори и персонал

Сексуалното насилие в спорта може да има опустошителни последици за спортистите, особено за уязвимите лица. Екипът на RISE подчертава значението на прилагането на стратегии за повишаване на осведомеността и превенция за треньорите и персонала, за да се поддържа безопасна среда. Треньорите, които често притежават значителен авторитет, трябва да бъдат оборудвани с инструменти за разпознаване, предотвратяване и реагиране на сексуално насилие. Ефективните стратегии се фокусират върху образованието, предпазването, откритата комуникация и разбирането на динамиката на властта, границите и съгласието. Обучението на треньорите и персонала е от решаващо значение, тъй като те често имат близък контакт със спортистите и служат като ролеви модели. Те трябва да разбират своята отговорност за създаването на безопасно пространство. Екипът на RISE подчертава, че обучението трябва да обхваща разпознаването на признаци на неправомерно поведение, включително както явни действия като сексуално посегателство, така и по-незабележимо поведение като обгрижване. Треньорите трябва да са наясно с динамиката на властта, която може да доведе до злоупотреба, особено в спорта, където спортистите може да се страхуват от отмъщение или от загуба на възможности. Обучението трябва да включва и правните задължения и процедурите за докладване на злоупотреба. Чрез обучението на треньорите и персонала по тези стратегии те се превръщат в основни защитници на безопасността на спортистите, както подчертава екипът на RISE, а програмите за обучение трябва да навлизат дълбоко в реалността на сексуалното насилие, като помагат на участниците да разберат как се проявява то и какви психологически, емоционални и физически щети нанася на жертвите. Треньорите трябва да са наясно с често срещаните червени сигнали, включително прекалено лични отношения между персонала и спортистите, неподходяща комуникация извън професионалния контекст и спортисти, които проявяват дискомфорт или страх около определени лица.

Основните компоненти на обучението за повишаване на осведомеността следва да включват:

- Разпознаване на предупредителните знаци: Треньорите трябва да бъдат обучени да разпознават предупредителните знаци за сексуално насилие. Това може да включва промени в поведението на даден спортист, нежелание да посещава тренировъчни сесии или емоционално разстройство след взаимодействие с определени лица. Спортистите, които са жертви на сексуално насилие, могат също така да се отдръпнат в обществото, да покажат внезапен спад в представянето или да изразят физически признаци на стрес като наранявания, умора или заболяване.

- Разбиране на груминга: Обличането е процес, при който извършителят изгражда емоционална връзка с млад спортист с цел да го манипулира и експлоатира сексуално. Грумингът често започва незабележимо, което го прави труден за откриване в ранните му етапи. Треньорите и персоналът трябва да бъдат обучени да разпознават модели на поведение, които могат да подсказват за обгрижване, като например прекалено много време насаме със спортистите, даване на подаръци или специално отношение или изолиране на спортистите от техните връстници.
- Разпознаване на дисбаланса във властта: В спорта треньорите и служителите често притежават значителна власт над спортистите поради влиянието им върху избора на отбор, времето за игра и бъдещите възможности. Програмите за повишаване на осведомеността трябва да наблягат на начините, по които тези дисбаланси на властта могат да бъдат използвани. Треньорите трябва да се научат как да насърчават здравословни и уважителни отношения със спортистите, като гарантират, че няма да преминат професионалните граници.
- Разпознаване на фините форми на тормоз: Сексуалното насилие не винаги се проявява като открито агресивно поведение. То може да започне с неподходящи шегички, внушаващи коментари или поведение, пресичащо границите, което може да ескалира, ако не бъде проверено. Треньорите трябва да бъдат информирани за вредите, причинени от това поведение, и как да предотвратят ескалацията му.

Освен това стратегиите за превенция на сексуалното насилие трябва да бъдат практични и приложими. Тези стратегии изискват ангажираност от страна на цялата спортна организация и следва да се основават на политики, които са съобщени на всички участници.

- Установяване на граници: Превенцията започва с установяването на ясни граници между спортисти и треньори. Треньорите и персоналът трябва да се придържат към строги професионални насоки по отношение на физическия контакт, личните взаимоотношения и комуникацията със спортистите. Например, цялата комуникация трябва да бъде свързана със спорта и да се осъществява по официални канали. Физическият контакт винаги трябва да бъде подходящ, а всякакви взаимодействия, които се случват извън тренировъчните сесии, трябва да бъдат възпрепятствани или внимателно наблюдавани.
- Политики и кодекси на поведение за защита на правата: Всяка спортна организация трябва да има политика за предпазване, която да описва очакваното поведение, процедурите за докладване на неправомерни действия и последиците от нарушенията. Треньорите и персоналът трябва да бъдат добре запознати с тези политики и да носят отговорност за тяхното спазване. Освен това всички взаимодействия между спортисти и персонал следва да са съобразени с ясно определен кодекс на поведение, който набляга на уважението, съгласието и професионализма.

- Надзор и прозрачност: Прилагането на правила за надзор и прозрачност може да помогне за предотвратяване на сексуалното насилие. Например, взаимодействията на четири очи между спортисти и треньори трябва винаги да се провеждат в открита, наблюдаема среда. Когато пътувате за състезания, трябва да се въведат насоки относно настаняването и надзора. Целият персонал трябва да разбере, че прозрачността намалява възможностите за неподходящо поведение и защитава както спортистите, така и треньорите.
- Създаване на механизми за безопасно докладване: За да се предотврати ефективно сексуалното насилие, спортистите трябва да се чувстват овластени да съобщават за всякакви проблеми без страх от отмъщение. Треньорите и персоналот трябва да бъдат обучени да улесняват безопасните, поверителни и подкрепящи процеси на докладване. Това включва достъпност, изслушване на притесненията на спортистите и познаване на начините за подходящо ескалиране на проблемите. Каналите за докладване следва да бъдат ясни и достъпни, с гаранции за поверителност и защита за тези, които подават сигнал.
- Редовно обучение и подсилване: Информираността и стратегиите за превенция трябва да бъдат постоянно подсилвани чрез редовни обучения. Треньорите и персоналот трябва да участват в постоянно обучение, за да са в течение на най-добрите практики и развиващите се правни и етични стандарти. Това редовно подсилване помага за създаването на култура на бдителност и отговорност, при която предотвратяването на сексуалното насилие е споделена отговорност.

Образование за спортисти

Обучението на спортистите за техните права и за това как да разпознават опасните ситуации е от решаващо значение. Екипът на RISE подчертава, че програмите за превенция трябва да са съобразени с възрастта и да са адаптирани към специфичните рискове, с които спортистите могат да се сблъскат. Тези програми следва да запознаят спортистите с правото им да участват в спортни дейности без тормоз, злоупотреба или експлоатация и те следва да бъдат овластени да разпознават предупредителните знаци за неподходящо поведение, като например неудобен физически контакт или принуда. Те следва също така да бъдат информирани за наличните механизми за докладване и да бъдат насърчавани да говорят, ако нещо им се струва нередно, независимо дали става дума за тях самите или за други хора. Екипът на RISE подчертава, че осведомеността за правата не само предотвратява виктимизацията, но и насърчава култура, в която спортистите се чувстват в състояние да контролират своята безопасност и благополучие.

Въпреки че треньорите и персоналот са обучени да предотвратяват и реагират на неправомерни действия, спортистите също трябва да имат знанията да разпознават и съобщават за опасни ситуации. Образованието им дава възможност да разбират правата си, да разпознават признаците на злоупотреба и да се чувстват уверени да докладват за неподходящо поведение. Екипът на RISE подчертава, че много спортисти, особено уязвимите, може да не са наясно с динамиката на властта, която води до

експлоатация. Целенасочените образователни програми помагат на спортистите да разберат съгласието, личните граници и уважението. Тези програми намаляват риска от злоупотреба и създават култура на откритост и отчетност, в която спортистите могат да изразяват опасения. Освен това образованието насърчава и самозащитата, като гарантира, че спортистите знаят как да получат достъп до услуги за подкрепа и да докладват за инциденти. Като утвърждават, че тяхното благосъстояние е също толкова важно, колкото и постиженията, тези програми допринасят за подхода на нулева толерантност към злоупотребите и дават възможност на спортистите да участват в усилията за предпазване, както се насърчава от екипа на RISE.

Първата стъпка в тези програми е да се информират спортистите за основните им права в спортната среда. Всеки спортист има право да тренира, да се състезава и да се развива в среда, която е безопасна, изпълнена с уважение и свободна от злоупотреба, тормоз или експлоатация. Тези права включват:

- Право на уважително отношение: Спортистите трябва да знаят, че имат право да бъдат третирани с достойнство от треньорите, персонала и връстниците си, независимо от техните резултати или статус.
- Право на лична безопасност: Всеки спортист има право да се чувства в безопасност от физическа, емоционална и психологическа гледна точка в своята спортна среда.
- Право на определяне на лични граници: Спортистите трябва да бъдат обучавани за значението на поставянето и поддържането на лични граници. Те имат право да откажат всяко поведение или физически контакт, които ги карат да се чувстват неудобно.
- Право да докладват: Спортистите трябва да бъдат информирани, че имат право да докладват за всяка форма на лошо поведение и че механизмите за докладване са поверителни и достъпни без страх от отмъщение.

Спортистите трябва също така да бъдат обучени да разпознават ситуации, в които тяхната безопасност, права или лични граници са изложени на риск. Много случаи на злоупотреба започват с едва доловими предупредителни знаци, които спортистите може да не разпознаят. Образователните програми трябва да се фокусират върху това да помогнат на спортистите да развият способността си да забелязват потенциални червени знаци, включително:

- Поведение на обгрижване: Обгрижването често започва с на пръв поглед невинни жестове или внимание, като например даване на подаръци, специално отношение или прекомерни похвали. С течение на времето тези действия могат да ескалират до по-неподходящо поведение. Спортистите трябва да бъдат научени да разпознават кога някой преминава личните граници и да разбират, че тези поведения могат да бъдат началото на обгрижване с цел експлоатация.
- Неподходящ физически контакт: Въпреки че физическият контакт често е част от спорта, спортистите трябва да могат да правят разлика между подходящо и

неподходящо докосване . Всеки физически контакт, който се усеща като неудобен, ненужен или прекалено личен, трябва да бъде разпознат като червен флаг.

- Манипулативно или принудително поведение: Ако треньор, член на персонала или връстник оказва натиск върху спортист да участва в поведение, което се чувства неправилно или неудобно, спортистите трябва да бъдат обучени да разпознават тази манипулация и да разбират, че това е нарушение на техните права.
- Тактики на изолация: Хищниците често се опитват да изолират жертвите си от техните връстници, било то емоционално или физически. Спортистите трябва да са наясно с опитите да бъдат отделени от мрежите си за подкрепа, като например да бъдат помолени да прекарват време насаме с треньор или да бъдат възпрепятствани да говорят със съотборници или семейство.

Освен това, един от най-важните аспекти на тези образователни програми е насърчаването на спортистите да говорят открито за всички притеснения, които могат да имат. Много спортисти може да изпитват колебание да съобщават за проблеми, защото се страхуват от последствия или защото не разбират напълно, че това, което изпитват, е неправилно. Програмите трябва да насърчават култура на открит комуникация, при която спортистите се чувстват комфортно да обсъждат всичко, което ги кара да се чувстват несигурни. Освен това могат да се създадат мрежи за подкрепа от връстници, които да позволят на спортистите да се доверяват и подкрепят взаимно. Освен това тези програми трябва да гарантират, че спортистите знаят към кого да се обърнат за помощ, ако попаднат в опасни ситуации. Това може да включва, но не се ограничава до:

- Ясни механизми за докладване: На спортистите трябва да се предостави подробна информация за това как да докладват за опасения или случаи на злоупотреба. Системите за докладване трябва да са поверителни, лесно достъпни и да подкрепят спортиста по време на целия процес.
- Достъп до служителите, отговарящи за защитата: Служителите по въпросите на закрилата следва да бъдат представени на спортистите като основна точка за контакт при всякакви опасения. Спортистите трябва да знаят, че тези служители са там, за да защитават тяхното благосъстояние и ще действат в техни най-добър интерес.
- Услуги за подкрепа: Спортистите следва да бъдат информирани за наличните услуги за подкрепа, като например консултации, правни съвети или медицинска помощ. Знанието, че тези ресурси съществуват, може да осигури увереност и да направи спортистите по-склонни да се разкрият, ако нещо се случи.

Накрая, тези програми трябва да се съсредоточат върху изграждането на култура на самозащита. Спортистите трябва да бъдат насърчавани да отстояват собствените си права и тези на своите връстници. Това включва увереност да кажат "не" на неудобни

ситуации, да съобщават, когато нещо не е наред, и да подкрепят съотборниците си, които може би също са изправени пред опасни обстоятелства. Самозащитата е от ключово значение, за да се гарантира, че спортистите се чувстват овластени да се защитават. Като внушават убеждението, че техният глас е важен, образователните програми помагат на спортистите да поемат отговорност за своята безопасност и насърчават колективната отговорност в екипите за поддържане на безопасна и уважителна среда.

Участие на родителите и общността

Участието на родителите и общността е от решаващо значение за предпазването на спорта, особено за по-младите спортисти. Екипът на RISE подчертава, че макар трениорите и персоналът да заемат централно място, подкрепата на родителите и по-широката общност е също толкова важна за засилване на мерките за безопасност. Активното участие на семействата спомага за създаването на защитна рамка, която се простира отвъд спортното съоръжение, а родителите са в уникална позиция да наблюдават промени в поведението на децата си, които могат да сигнализират за проблеми. Оставайки информирани, те се превръщат в жизненоважни партньори при идентифицирането на рисковете и ранното решаване на проблемите. Освен това екипът на RISE подчертава, че когато се включат общностите, включително училищата и местните служби, предпазването се превръща в споделена отговорност, а не се разчита единствено на спортните организации. Включването на родителите и общността насърчава прозрачността, отчетността и доверието. То насърчава откритата комуникация, като гарантира, че спортистите се чувстват подкрепени и че опасенията за неправомерно поведение се разглеждат бързо. Този колективен подход намалява рисковете и създава по-безопасна спортна среда. За да постигнат това, организациите трябва да ангажират семействата и общностите в усилията за защита, като ги информират за рисковете и им предоставят насоки за принос към безопасността на спортистите, както подчертава екипът на RISE.

По-специално, родителите трябва да бъдат обучавани по ключови принципи на предпазването, като например разпознаване на признаци на злоупотреба, разбиране на значението на границите и познаване на начина, по който да реагират, ако детето им разкрие опасения, като тези образователни програми могат да бъдат под формата на семинари, информационни сесии или писмени материали, като всички те имат за цел да им помогнат да разберат потенциалните рискове, с които децата им могат да се сблъскат в спортната среда. Като такива, тези програми трябва да подчертават и значението на комуникацията между родителите и техните деца. Освен това родителите следва да бъдат запознати с политиките на спортната организация за защита, механизмите за докладване и процедурите за справяне с нарушенията. Когато родителите разбират съществуващите предпазни мерки, те са по-добре подготвени да допринесат за безопасността на детето си и могат да работят в партньорство с трениорите и персонала, за да осигурят положително и сигурно спортно преживяване. Освен това изграждането на силни, прозрачни взаимоотношения между родителите и

треньорите е друг важен компонент от ангажирането на семействата в предпазването. Треньорите играят важна роля в живота на спортистите, като често прекарват повече време с тях, отколкото с родителите им по време на спортния сезон. В резултат на това е от съществено значение родителите да имат доверие в способността на треньорите да приоритизират безопасността и благосъстоянието на техните деца, а това може да се постигне чрез редовни срещи, контролни прегледи или конференции между родители и треньори. Родителите трябва да бъдат информирани за напредъка на детето им, за всички възникнали проблеми и за всички промени в тренировъчните процедури или процедури, които могат да повлияят на безопасността на детето им. В този смисъл родителите трябва да се чувстват комфортно да се обръщат към треньорите с въпроси или притеснения, а треньорите трябва да бъдат отзивчиви и проактивни при решаването на всички възникнали проблеми.

Освен това спортните организации следва да създават структурирани възможности за участие на родителите в усилията за осигуряване на безопасност. Екипът на RISE подчертава, че родителите могат да участват в различни аспекти, като например да бъдат доброволци, да помагат при организирането на пътувания или да участват в комисии за защита. Тези роли позволяват на родителите да присъстват и да се ангажират, като добавят допълнително ниво на надзор и отчетност. И накрая, опазването на спортистите изисква и подкрепа от по-широката общност. Местните организации и училища могат да играят решаваща роля в осигуряването на безопасността на спортистите. Екипът на RISE подчертава, че партньорствата с тези заинтересовани страни могат да разширят усилията за защита. Училищата могат да обучават спортистите по въпросите на предпазването, а здравните служби да предоставят ресурси за психическо и физическо здраве на засегнатите от злоупотреба или неправомерно поведение. Ангажирането на семействата и общностите в мерките за защита насърчава културата на отчетност и прозрачност. Когато родителите и членовете на общността са ангажирани, има по-голям надзор, което насърчава спортистите да говорят за притесненията си. Тази култура гарантира, че неправомерното поведение се докладва бързо и се решава, като са налице множество нива на наблюдение, както подчертава екипът на RISE. В допълнение към насърчаването на тази среда на отчетност, друга ключова стратегия за предотвратяване на злоупотреби, тормоз и неправомерно поведение в спорта е обучението за намеса на странични наблюдатели.

Обучение за намеса на странични наблюдатели

Екипът на RISE подчертава, че обучението за намеса на странични наблюдатели е мощен инструмент, който дава възможност на хората, независимо дали са спортисти, треньори, персонал или зрители, да се намесят и да се справят с неподходящо поведение, когато то се появи. Като учи хората как да разпознават ранните предупредителни знаци за неправомерно поведение и им предоставя умения и увереност да действат, това обучение превръща пасивните свидетели в активни защитници на безопасната спортна среда. В много случаи на злоупотреба или тормоз присъстват странични наблюдатели,

които могат да станат свидетели на тревожно поведение, но не са сигурни как да се намесят. За съжаление някои от тези лица често запазват мълчание поради страх, несигурност или убеденост, че някой друг ще се справи със ситуацията. Тяхното бездействие обаче може да позволи на вредното поведение да ескалира безконтролно. Обучението за намеса на свидетели има за цел да прекъсне този цикъл, като насърчава култура на отговорност и действие, при която всеки е отговорен за поддържането на безопасна и уважителна среда, независимо дали чрез пряко адресиране на неподходящо поведение, отвлечане на вниманието на замесените страни или търсене на помощ от авторитетни лица. Важно е, че обучението подчертава, че намесата може да бъде безопасна и неконфликтна, като гарантира, че страничните наблюдатели се чувстват комфортно да се намесят дори в деликатни ситуации.

Екипът на RISE подчертава, че намесата на странични наблюдатели създава общност от защитници, като насърчава хората да поемат колективна отговорност за благополучието на всички участници в спортната среда. Като насърчават това чувство за споделена отговорност, организациите могат ефективно да предотвратяват случаи на злоупотреба, тормоз и друго неподходящо поведение, преди те да са ескалирали, допринасяйки за културата на безопасност и уважение на всички нива на спорта. Като обучават хората да предприемат действия в ситуации, които в противен случай биха могли да останат непроверени, организациите създават проактивна култура на безопасност, при която отговорността за поддържане на уважителна среда е споделена от всички.

1. Разбиране на ролята на страничния наблюдател

В основата на намесата на страничния наблюдател е концепцията, че всеки е отговорен за предотвратяването на неправомерни действия, а не само треньорите, персоналът или определените длъжностни лица. Спортистите, съотборниците, зрителите и дори родителите често са в позиция да наблюдават неподходящо поведение, преди то да прерасне в нещо по-сериозно. Това поведение може да варира от вербален тормоз, издевателства и неподходящ физически контакт до по-тежки случаи на злоупотреба или експлоатация. Страничните наблюдатели обаче често не предприемат действия поради така наречения "ефект на страничния наблюдател", при който вероятността хората да се намесят в проблемна ситуация е по-малка, ако присъстват други хора. Те могат да предполагат, че някой друг ще предприеме действия, или да се страхуват от негативни последици от намесата си. Обучението за намеса на странични наблюдатели помага да се преодолеят тези бариери, като учи хората, че те могат и трябва да играят активна роля в предотвратяването на вреди.

2. Разпознаване на неподходящо поведение

Много случаи на неправомерно поведение започват с привидно незначителни действия, които могат да ескалират, ако не се вземат мерки навреме. Примери за това са: 1:

- Неподходящи шеги или коментари: Те могат да изглеждат безобидни, но могат да създадат враждебна или неприятна среда, особено ако са сексистки, расистки или сексуално внушаващи.
- Физически нарушения на границите: Нежеланото докосване или продължителният физически контакт могат да бъдат ранен признак за потенциална ескалация към по-сериозно насилие.
- Тормоз или сплашване: Поведението, целящо унижаване или оказване на натиск върху другите, независимо дали е между връстници или от авторитетни фигури, трябва да се разглежда като червен флаг.
- Прекомерно фаворизиране или индивидуално внимание: Когато треньор или член на персонала отделя спортист за специално отношение или прекалено много лично време, това може да е признак на поведение на обгрижване.

Чрез ранното разпознаване на тези прояви страничните наблюдатели могат да действат, преди ситуацията да се влоши, и да защитят благополучието на всички участници.

3. Преодоляване на пречките пред намесата

Една от основните цели на обучението за намеса на странични наблюдатели е да помогне на хората да преодолеят бариерите, които често им пречат да се намесят. Тези бариери могат да включват страх от отмъщение, опасения от неправилно тълкуване на ситуацията или просто незнание какво да се направи. Ето защо тези програми за обучение могат да се справят с тези опасения, като предоставят на страничните наблюдатели ясни и приложими стратегии за намеса в различни видове ситуации, като например

- Оценка на ситуацията: Свидетелите се насърчават да преценят дали ситуацията е наистина неподходяща и дали е необходимо да се предприемат действия. Това включва определяне дали поведението нарушава кодекса на поведение на организацията или дали кара другите да се чувстват неудобно.
- Техники за безопасна намеса: В обучението се подчертава, че намесата невинаги трябва да бъде директна или конфронтационна. Съществуват няколко начина за безопасна намеса:
 - Директна намеса: Когато това е безопасно, страничните наблюдатели могат да се обърнат директно към лицето, което се държи неподходящо, като спокойно посочат проблема и го помолят да спре.
 - Отвличане на вниманието: Ако директната конфронтация е опасна или неудобна, минувачите могат да използват техники за отвличане на вниманието, за да разсеят ситуацията, като например да сменят темата, да прекъснат поведението с въпрос или да пренасочат участващите страни да се съсредоточат върху нещо друго.
 - Делегиране: В ситуации, в които страничните наблюдатели не се чувстват комфортно да се намесват сами, те могат да потърсят помощ от някого,

който има авторитетна позиция, като например треньор, служител по сигурността или съдия.

4. Овластяване на страничните наблюдатели с увереност и умения

Обучението за намеса на странични наблюдатели не само преподава механиката на намесата, но и изгражда увереността, необходима за действие. Екипът на RISE подчертава значението на това хората да разбират ролята си в опазването на общността и да се доверяват на инстинктите си, когато почувстват, че нещо не е наред. Ролевите сценарии са ефективен инструмент в този аспект на обучението, като позволяват на участниците да практикуват реагиране в различни ситуации в безопасна и контролирана среда. Това може да включва намеса в конфликти между връстници, справяне с нарушаване на границите или говорене, когато станат свидетели на тревожно поведение от страна на авторитетни фигури. Повтарящото се излагане на тези сценарии помага на страничните наблюдатели да се чувстват по-подготвени и уверени, когато се сблъскват с подобни ситуации в реалния живот, както подчертава екипът на RISE.

5. Насърчаване на колективната отговорност

Друг ключов аспект на обучението за намеса на странични наблюдатели е насърчаването на чувството за колективна отговорност в рамките на спортната общност. Когато всеки разбира, че има роля в поддържането на безопасна среда, това укрепва цялостната култура на отговорност. Обучението следва да подчертава, че предотвратяването на неправомерни действия не е отговорност единствено на треньорите, служителите по сигурността или други определени ръководители - всеки, от спортистите до зрителите, споделя тази отговорност. Създаването на култура, в която намесата е норма, помага да се гарантира, че вредното поведение се преодолява бързо и ефективно. Това не само предпазва лицата от вреда, но и поставя ясни очаквания за поведението в общността, както подчертава екипът на RISE.

6. Насърчаване на положителната екипна динамика

И накрая, обучението за намеса на странични наблюдатели допринася за по-положителна динамика на екипа, като насърчава откритата комуникация и взаимното уважение. Когато спортистите, треньорите и персоналът се чувстват овластени да се изказват срещу неподходящо поведение, това насърчава екипната среда, която дава приоритет на безопасността, приобщаването и уважението. Отборите, които възприемат намесата на странични наблюдатели, е по-вероятно да се справят с проблемите на ранен етап, като не допускат те да ескалират и да причинят вреда на членовете на отбора.

6. Добри практики и казуси

Няколко спортни ръководни органа в Европа са установили ефективни политики за защита, които гарантират сигурността и благополучието на спортистите. Тези организации са пионери в разработването на стратегии за предотвратяване на злоупотреби, тормоз и неправомерно поведение, което ги прави лидери в областта на защитата на спортистите. По-долу са представени някои забележителни примери за европейски спортни управителни органи и техните политики за защита, заедно с връзки към съответната информация.

1. Футболната асоциация (ФА) - Англия

Общ преглед: ФА е член на Европейската федерация на футболните клубове (ФА): Футболната асоциация (ФА) в Англия е в челните редици на прилагането на мерки за защита в рамките на футбола. Признавайки уникалната уязвимост на младите играчи, ФА е разработила цялостна стратегия за защита, която обхваща клубове, играчи, треньори и персонал.

Основни характеристики:

1. Рамка за предпазване във футбола
2. Докладване на проблеми
3. По-безопасно набиране на персонал и проверки на DBS
4. Курсове за предпазване
5. Мрежата на определените служители по въпросите на защитата (DSO)
6. Защитата в цифровия свят
7. Деца и млади хора (под 18 години)
8. Родители и настойници
9. Подкрепа за възрастни, преживели насилие
10. Защита на възрастни във футбола за хора с увреждания
11. Пълен каталог за изтегляне
12. Други ключови организации, занимаващи се с предпазване

Съответна връзка:

- [FA Safeguarding](#)

2. Френска футболна федерация (ФФФ) - Франция

Преглед: Френската футболна федерация (ФФФ) е въвела значителни мерки за защита, за да осигури безопасна среда за спортистите, особено за младите и уязвимите играчи.

Политиките им акцентират върху предотвратяването на сексуални посегателства, насилие и тормоз във футбола.

Съответна връзка:

- ъ [ФФФ се мобилизира, за да защити притежателите на лицензи](#)

3. УЕФА (Съюз на европейските футболни асоциации)

Общ преглед: УЕФА, в качеството си на управляващ орган на футбола в Европа, прилага стратегия за защита на спортистите в своите асоциации-членки, която обхваща целия континент. УЕФА насърчава закрилата на спортистите, като поставя силен акцент върху борбата с дискриминацията и предотвратяването на злоупотреби.

Основни характеристики:

- ъ **Кампания за уважение:** Продължаваща инициатива за насърчаване на уважението и безопасността във футбола. Тя включва кампании за повишаване на осведомеността, насочени към насилието, тормоза и издевателствата.
- ъ **Обучение по безопасност:** Семинари и ресурси за националните асоциации относно най-добрите практики за защита на деца и уязвими възрастни в спорта.
- ъ **Ясни санкции:** УЕФА налага строги санкции за нарушаване на насоките за защита, като гарантира, че организациите приемат сериозно безопасността на спортистите.

Съответни връзки:

- ъ [Наръчник на УЕФА за защита на децата](#)
- ъ [УЕФА: Защита на децата](#)

4. Спортна Англия

Преглед: Спортна Англия, публичен орган, който работи за развитието на масовия спорт, има силна политика за защита на спортистите от всички възрасти. Техният всеобхватен подход включва създаване на безопасна среда за спортистите, като същевременно се насърчава физическата активност.

Основни характеристики:

- ъ **Кодекс на поведение за предпазване:** Насоки за всички треньори, доброволци и служители относно поддържането на подходящо поведение и осигуряването на безопасността на спортистите.

- ✧ **Обучение и ресурси:** Обширни ресурси, включително семинари, онлайн модули за обучение и ръководни документи, които помагат на организациите да прилагат ефективни политики за защита.
- ✧ **Партньорства:** Сътрудничи си с организации като NSPCC (Национално дружество за предотвратяване на жестокостта към децата), за да предлага обучение и консултации за спортни клубове по въпросите на закрилата на децата.

Съответна връзка:

- ✧ [Sport England Safeguarding](#)

5. Британска гимнастика

Общ преглед: Британската гимнастика е предприела проактивен подход към предпазването на спортистите, особено в светлината на неотдавнашните съобщения за злоупотреби в спорта. Организацията реагира, като въведе една от най-всеобхватните рамки за предпазване в спорта.

Основни характеристики:

- ✧ **Политиката за предпазване на спортистите в гимнастиката:** Подробна политика, насочена към различни форми на злоупотреба, включително сексуални посегателства, емоционално насилие и тормоз.
- ✧ **Задължително обучение:** Всички треньори, доброволци и служители преминават през задължително обучение за защита и процеси на проверка.
- ✧ **Подкрепа за благосъстоянието:** Британската гимнастика предлага система за подкрепа на спортисти, които съобщават за злоупотреба, включително достъп до консултантски услуги.

Съответни връзки:

- ✧ [Британска гимнастика: Защита на правата](#)
- ✧ [Кодекс за поведение и дисциплина в гимнастиката](#)

6. Световното ръгби

Общ преглед: Световното ръгби, управляващо ръгбито в Европа, е превърнало предпазването на спортистите в свой приоритет. Неговата инициатива "Защита в ръгбито" гарантира, че всички европейски съюзи, членуващи в организацията, приемат най-добрите практики за защита на спортистите.

Основни характеристики:

- **Кодекс за поведение:** Ясни насоки за подходящо поведение и взаимодействие между треньори, играчи и официални лица.
- **Обучение за предпазване:** Осигурява обучение по предпазване за треньори, съдии и администратори, за да се гарантира, че те са подготвени да предотвратяват злоупотреби.
- **Процедури за докладване на инциденти:** Ясни и прозрачни механизми за докладване за всеки, който е свидетел или преживява злоупотреба.

Съответни връзки:

- [Защитни мерки на Световното ръгби](#)
- [World Rugby Europe](#)

7. Национални олимпийски комитети (НОК) в Европа

Общ преглед: Много национални олимпийски комитети (НОК) в Европа са приели политики за защита в съответствие с насоките за защита на Международния олимпийски комитет (МОК). Държави като Германия, Италия и Нидерландия са били активни в прилагането на мерки за защита на спортистите във всички спортове.

Основни характеристики:

- **Насоки на МОК за безопасен спорт:** НОК прилагат тези насоки, като гарантират, че спортистите на всички нива са защитени от злоупотреби.
- **Системи за подкрепа на спортистите:** Националните олимпийски комитети предлагат консултации и правна подкрепа за спортисти, които съобщават за неправомерно поведение.
- **Образователни инициативи:** Много НОК провеждат редовни образователни програми по въпросите на защитата, насочени към треньори, спортисти и родители.

Съответна връзка:

- [Сертификат на МОК: Служител по въпросите на защитата в спорта](#)

8. Кипърска спортна организация

Общ преглед: Кипърската спортна организация е висшият спортен орган на Република Кипър. Тя започва дейността си през 1969 г. със седалище в Никозия. Неправителствената организация е създадена по силата на Закона за ЦСКА от 1969 г.

Съответна връзка:

ѐ Файлове и документи

Поуки от случаи на сексуално насилие в спорта

В спортния сектор се наблюдава нарастваща осведоменост относно сексуалното насилие, подтикната от забележителни случаи в различни организации, лиги и дисциплини по света. Осъзнаването на тези случаи помага да се разбере как да се създаде по-безопасна и здравословна среда за спортистите, треньорите и заинтересованите страни. Извличането на поуки от значими случаи предлага безценни идеи за формиране на ефективни политики, насърчаване на открити култури и прилагане на предпазни мерки за предотвратяване на бъдещи инциденти.

1. Разработване на надеждни политики за защита на правата

В много от случаите с висока степен на известност липсата на ясни политики за защита е създала условия, в които неправомерното поведение е останало без контрол. Случаите на злоупотреби, свързани с гимнастиката на САЩ, особено скандалът около бившия лекар на отбора Лари Насар, разкриха значителни пропуски в политиките и прилагането им. Злоупотребите на Насар не са били докладвани в продължение на години, отчасти защото организацията не е разполагала със строги и прозрачни механизми за докладване и разследване на жалби за злоупотреби (Mountjoy, et al., 2016). Този случай подчерта значението не само на наличието на политики за защита, но и на гарантирането, че те са стабилни, ясно комуникирани и се прилагат на всички нива в организацията. Политиките трябва да очертават механизмите за докладване, да посочват последиците от неправомерни действия и да изискват редовни прегледи, за да се адаптират към променящите се нужди и познания (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020).

2. Създаване на безопасни канали за докладване

Жертвите на злоупотреба често се сблъскват със съществени пречки при опитите си да докладват за инциденти. В случая с футболния треньор на Обединеното кралство [Бари Бенел](#) няколко спортисти се колебаеха дали да съобщят за своите преживявания, страхувайки се от отмъщение или увреждане на кариерата. Този случай подчерта необходимостта от анонимни и подкрепящи канали за докладване, които да позволят на спортистите да говорят без страх (Lang & Hartill, 2015 г.). Организациите трябва да създадат многобройни начини за докладване - като анонимни горещи линии или платформи за докладване от трети страни - които да са независими от спортните органи и да не съдържат конфликти на интереси (Kerr & Stirling, 2008 г.). Даването на възможност на спортистите, особено на непълнолетните, да докладват за злоупотреби безопасно и уверено е от решаващо значение за насърчаването на прозрачна и отговорна среда.

3. Осигуряване на надзор от трети страни

Вътрешните предразсъдъци понякога могат да попречат на правосъдието, когато се появят обвинения, както показва случаят в канадската национална ски общност, където треньорът Бертран Шарест беше изправен пред множество обвинения в злоупотреба.

Случаят показва как организациите могат по невнимание да защитават собствените си интереси или да не са достатъчно подготвени, за да управляват разследванията безпристрастно. Външният надзор, осигурен от независими трети страни, помага да се гарантира, че разследванията се провеждат справедливо и без намеса (Brackenridge & Rhind, 2014). Чрез създаването на независими защитни органи спортните организации могат да демонстрират ангажираност към безпристрастността, като гарантират, че случаите се разглеждат обективно и че справедливостта има приоритет пред репутацията.

4. Даване на приоритет на образованието и осведомеността

В няколко случая липсата на осведоменост сред спортистите, треньорите и длъжностните лица е допринесла за запазването на средата на злоупотреба. Например разследването на обвиненията в [австралийското плуване](#) разкри липсата на осведоменост по отношение на границите и съгласието както сред треньорите, така и сред младите спортисти. Обучението по превенция на сексуалното насилие, поставяне на граници и разпознаване на злоупотребяващо поведение е от съществено значение за всички заинтересовани страни в спорта (Vertommen, et al., 2016). Редовните семинари и образователни сесии могат да внушат култура на уважение и бдителност, като подготвят спортистите и треньорите да идентифицират и докладват за неподходящо поведение, преди то да ескалира. Освен това включването на модули за съгласие и предпазване в треньорските сертификати може да гарантира, че новите треньори са добре подготвени да насърчават безопасната среда (Lang & Hartill, 2015).

5. Изграждане на култура на доверие и прозрачност

В случаи като [злоупотребите във френското фигурно пързаляне](#) спортистите често се страхуват да говорят поради йерархичните структури на властта и потенциалните последици за кариерата. Този пример подчертава необходимостта спортните организации да възпитават култура на откритост, в която спортистите да се чувстват ценени и уважавани отвъд техните възможности за представяне (Roberts, 2010). Лидерите в спортните отбори и организации трябва да подчертават, че благосъстоянието на спортистите е от първостепенно значение. Ясната комуникация от страна на ръководството, редовните контролни проверки и видимата подкрепа от страна на властите създават атмосфера, в която спортистите се чувстват сигурни, че могат да повдигат въпроси. Освен това прозрачността по отношение на дисциплинарните действия, предприети срещу нарушителите, може да увери спортистите и обществеността в ангажимента на организацията към безопасността (Brackenridge, 2001).

6. Засилване на процесите на проверка на миналото и на проверката

Няколко случая на злоупотреба е можело да бъдат предотвратени чрез строги проверки на миналото. Например в рамките на ирландските младежки спортни лиги неадекватната проверка е позволила на някои лица с история на неправомерно поведение да работят с непълнолетни (Brackenridge & Rhind, 2014). Строгий процес на

проверка, включващ всеобхватни проверки на миналото, референтни проверки и периодични преоценки, е от съществено значение. Този процес трябва да обхваща всички ръководни и влиятелни длъжности в спортните организации, включително доброволците, и да бъде периодично преоценяван, за да се отчитат променящите се правни и социални стандарти (Kerr & Stirling, 2012).

7. Предлагање на психологическа подкрепа и консултации

Много лица, преживели насилие в спорта, страдат от дългосрочни емоционални и психологически последици. Случаите в гимнастиката на САЩ разкриват, че спортистите, които са преживели насилие, често се борят с проблеми с психичното здраве, но остават без подкрепа. Осигуряването на достъп до консултации и услуги за психологическа подкрепа на спортистите, особено след травматични събития, помага на оцелелите да се справят с преживяванията си (Parent & Bannon, 2012). Освен това постоянните ресурси за психично здраве могат да бъдат от полза за всички спортисти, като се справят със стреса, прегарянето и други предизвикателства, характерни за състезателните спортове. Осигуряването на достъп до тези ресурси, тяхното добро популяризиране и насърчаване от страна на треньорите и ръководителите допринася за по-здравословна и подкрепяща среда (Roberts, 2010).

8. Овластяване на спортистите и застъпничество за представителството на спортистите

След случая "Насар" една от ключовите промени в гимнастиката на САЩ беше създаването на съвети на спортистите и включването им във вземането на решения. Включването на представители на спортистите в управителните органи и дисциплинарни комисии насърчава отчетността и гарантира, че благосъстоянието на спортистите остава основен фокус (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020). Групите на застъпниците на спортистите са съществени гласове в усилията за защита, като предлагат поглед върху това как политиките влияят на спортистите и определят областите, в които може да е необходима допълнителна защита.

Ученето от минали случаи на сексуално насилие в спорта разкрива както уязвимостта на традиционните структури, така и необходимите стъпки за справяне с тези проблеми. За да изградят безопасна и здравословна спортна среда, организациите трябва да прилагат строги политики, да дават приоритет на прозрачността, да осигуряват независим надзор и да насърчават културата на уважение. Образованието, психологическата подкрепа и представителството дават възможност на спортистите да говорят открито и да осигурят трайна култура на безопасност в спорта. Тези мерки, извлечени от трудно спечелените уроци, могат да формират основата на проактивен и устойчив подход към безопасността в спорта.

7. Мониторинг и оценка на програмите за безопасност

Измерване на ефективността на политиките

Оценката на ефективността на политиките в спорта е от решаващо значение за гарантиране, че инициативите за защита, безопасност и здраве постигат планираните

резултати. Екипът на RISE подчертава, че политиките, като например правилата за борба с тормоза, протоколите за защита и насоките за приобщаване, се нуждаят от последователен мониторинг, за да се оцени тяхното въздействие, да се идентифицират областите за подобрене и да се подкрепи непрекъснатото развитие. Без механизми за измерване е трудно да се определи дали политиките предотвратяват вредите и насърчават положителната спортна среда (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020).

За измерване на ефективността на политиките спортните организации могат да използват няколко метода. Един от подходите е провеждането на периодични одити за оценка на спазването на насоките и качеството на изпълнение на програмата (Mountjoy et al., 2016). Одитите помагат да се идентифицират силните страни и пропуските, а участието на вътрешни и външни одитори осигурява балансиран поглед. Освен това обратната връзка със заинтересованите страни е друг важен компонент. Информацията от спортисти, треньори, родители и други разкрива реалното въздействие на политиките (Kerr & Stirling, 2008). Анкети, интервюта и фокус групи могат да съберат тази ценна обратна връзка, като помогнат да се разбере как политиките функционират на практика. В този смисъл събирането и анализът на данни също са от съществено значение. Проследяването на честотата и естеството на инцидентите, свързани с предпазването, във времето може да покаже ефективността на политиката. Намаляването на инцидентите и увеличаването на безопасното докладване може да подсказва, че политиките насърчават по-безопасна среда (Lang & Hartill, 2015 г.). От друга страна, ако инцидентите се увеличават без ясна обосновка, може да са необходими допълнителни корекции.

И накрая, сравнителният анализ с установени стандарти, като например насоките на Международния олимпийски комитет за защита на спортистите, позволява на организациите да оценят своите политики спрямо най-добрите практики (Mountjoy et al., 2016). Сравненията със сходни организации или държави могат да предложат полезни идеи за подобрене. В заключение екипът на RISE подчертава, че измерването на ефективността на политиките изисква цялостен подход, включващ одити, обратна връзка, анализ на данни и сравнителен анализ. Тези методи позволяват на спортните организации да оценят въздействието на своите политики и да направят основани на доказателства корекции, за да осигурят безопасна и подкрепяща среда.

Ключови показатели за оценка на успеха на политиката

Ефективният мониторинг и оценка на програмите за защита зависят от установяването на ключови показатели за изпълнение (КПВ), съобразени с конкретните цели на политиката. Ключовите показатели за ефективност осигуряват измерими цели и критерии, които позволяват на спортните организации да преценят дали инициативите за защита функционират по предназначение и къде може да са необходими подобрения. Идентифицирането на подходящи ключови показатели за ефективност (KPIs) в областта на защитата е процес с много нюанси, тъй като показателите трябва да

балансиран между количествени данни и качествени прозрения, за да се улови сложността на защитата в спорта (Vertommen et al., 2016).

Процент на докладване на инциденти

Основополагащ ключов показател за ефективност при оценката на предпазването е процентът на докладване на инциденти. Проследяването на броя и честотата на докладваните инциденти, свързани със защитата, може да даде представа както за ефективността на политиката, така и за организационната култура, свързана с докладването. Увеличаването на броя на докладите може да подсказва, че спортистите и персоналът се чувстват по-комфортно да подават сигнали, което показва доверие в механизмите за докладване (Kerr & Stirling, 2008). В противен случай ниският брой на докладване може да сигнализира или за безопасна среда, или, обратно, за липса на доверие или информираност за системата за докладване, което подчертава необходимостта от по-нататъшно проучване.

Време за разрешаване на докладваните случаи

Освен това скоростта, с която се разглеждат и разрешават докладваните случаи, е друг ключов показател за ефективност. По-краткото време за разрешаване на случаите често отразява ефективен и отзивчив екип по въпросите на защитата, който демонстрира ангажираност за бързо и прозрачно разрешаване на проблемите. Забавянето на разрешаването обаче може да показва процедурни проблеми, като например бюрократични забавяния или недостатъчни ресурси, които трябва да бъдат решени, за да се гарантира, че случаите се управляват бързо и деликатно (Brackenridge et al., 2007).

Удовлетвореност на заинтересованите страни и нива на доверие

Освен това измерването на удовлетвореността и доверието сред заинтересованите страни - особено спортисти, родители и треньори - може да осигури по-дълбоко разбиране на начина, по който се възприемат политиките. Проучванията на удовлетвореността и оценките на доверието измерват дали заинтересованите страни вярват, че организацията е ангажирана с поддържането на безопасна среда и реагира на проблемите, свързани с опазването на сигурността. Високите резултати за удовлетвореност и доверие предполагат, че заинтересованите страни се чувстват подкрепени, докато ниските резултати могат да показват необходимост от подобряване на комуникацията или засилване на политиката (Roberts, 2010 г.).

Степен на спазване на политиката

Оценката на спазването на процедурите за защита, като например спазването на задължителното обучение или процента на попълване на протоколите, е ключов показател за ефективност, който измерва както прилагането, така и приемането на

политиките. Проследяването на присъствието на сесиите за обучение по въпросите на закрилата или оценката на спазването на насоките от треньорите може да разкрие нивото на приемане от страна на персонала и заинтересованите страни (Mountjoy et al., 2016). Последователното спазване предполага, че политиките се интегрират в ежедневната практика, докато ниското спазване може да подчертае областите, в които е необходимо допълнително обучение или засилване на политиките.

Повтарящи се случаи на нарушения на правилата за безопасност

Друг важен ключов показател за ефективност е честотата на повтарящите се нарушения на правилата за безопасност в рамките на организацията. Проследяването на повторната поява на конкретни видове инциденти може да покаже дали първоначалните реакции са били ефективни или са необходими допълнителни превантивни мерки. Например, ако определен вид нарушения продължават да се появяват отново, това може да сочи за основни културни или структурни проблеми, на които трябва да се обърне внимание (Vertommen et al., 2016).

Качествена обратна връзка относно въздействието на политиката

Макар че количествените показатели са безценни, качествената обратна връзка, събрана чрез интервюта, фокус групи и отворени въпроси в анкети, добавя контекст към ключовите показатели за ефективност в областта на защитата. Пряката обратна връзка позволява на заинтересованите страни да изразят опасения, да предложат подобрения и да обсъдят как политиките са повлияли на техния опит. Качествените данни са особено полезни за разкриване на фини пречки пред ефективността на политиката, като например страх от отмъщение или възприемана липса на поверителност в процесите на докладване (Parent & Bannon, 2012).

Сравнителен анализ с външни стандарти

И накрая, сравняването на резултатите от защитата с признати критерии, като например стандартите на Международната организация за безопасен спорт, помага на организациите да разберат своите резултати спрямо най-добрите практики. Този сравнителен подход може да разкрие както силните страни, така и потенциалните пропуски в политиките, като даде насоки за текущи подобрения (Lang & Hartill, 2015 г.). В заключение, определянето и проследяването на ключови показатели за ефективност осигурява систематичен подход за оценка на политиките за безопасност в спорта. Като се фокусират върху докладването на инциденти, времето за разрешаване на проблемите, удовлетвореността на заинтересованите страни, спазването на изискванията и повторните инциденти, заедно с включването на качествена обратна връзка и външни сравнения, организациите могат да постигнат нюансирано, задълбочено разбиране на въздействието на своите политики. Тези ключови показатели за ефективност предлагат път за корекции, основани на доказателства, и за непрекъснато подобряване, като гарантират, че програмите за защита ефективно защитават и подкрепят всички лица в спортната среда.

Механизми за обратна връзка за непрекъснато подобрене в спорта

В спорта създаването на безопасна и здравословна среда изисква политики, които се адаптират и развиват въз основа на обратна връзка от пряко засегнатите лица. Ефективните механизми за обратна връзка позволяват на спортните организации непрекъснато да усъвършенстват политиките за защита, да повишават благосъстоянието на спортистите и да се адаптират към възникващите нужди. Системите за обратна връзка са неразделна част от идентифицирането на потенциални области за подобрене и гарантират, че програмите за защита остават актуални, прозрачни и ефективни. В динамичната среда на спорта с високи залози обратната връзка предлага информация от спортисти, треньори и заинтересовани страни, която е от решаващо значение за една устойчива и отзивчива система.

1. Значение на обратната връзка в спортната среда

Механизмите за обратна връзка помагат на спортните организации да останат отзивчиви към нуждите на своята общност. В контексти, в които благосъстоянието на спортистите, приобщаването и защитата са от първостепенно значение, ефективната обратна връзка позволява ранно откриване на проблеми, гарантира, че политиките остават актуални, и насърчава културата на непрекъснато усъвършенстване. Според Mountjoy et al. (2016 г.) включването на обратна връзка не само намалява рисковете, но и укрепва доверието в спортните общности, тъй като спортистите и заинтересованите страни чувстват, че техните гласове са ценени и влиятелни. Тъй като политиките се развиват с цел подобряване на безопасността, обратната връзка позволява на организациите да оценят тяхната ефективност в реални приложения, предоставяйки прозрения, които невинаги са видими само чрез официални оценки.

2. Видове механизми за обратна връзка

Обратната връзка в спорта може да се събира по различни канали, като всеки от тях изпълнява уникални функции. Някои от най-често използваните механизми за обратна връзка включват: 1:

1. Анонимни проучвания: Проучванията позволяват на спортисти, родители, треньори и персонал да предоставят честна обратна връзка за преживяванията си, без да се страхуват от последици. Например анонимните анкети относно удовлетвореността от протоколите за безопасност помагат да се определят тенденциите във възприемането на безопасността и областите за подобрене.
2. Фокус групи: Фокус групите позволяват на спортните организации да ангажират участниците в задълбочени дискусии относно политиките и опита. Фокус групите са особено ценни, когато организациите търсят нюансирани прозрения или трябва да се справят със сложни въпроси като динамиката на властта, отношенията между треньори и спортисти и психичното здраве.
3. Кутии за предложения и цифрови портали: Физическите кутии за предложения или онлайн платформите предлагат постоянен начин за подаване на обратна връзка. Тази гъвкавост позволява на заинтересованите страни да предоставят

обратна връзка, когато почувстват необходимост, допринасяйки за културата на откритост и достъпност.

4. Изходящи интервюта: Интервютата при напускане на спортисти, треньори или друг персонал, напускащ организацията, могат да осигурят важна информация. Те често се чувстват по-свободни да говорят открито за своя опит, което може да открие системни проблеми, които може да не излязат наяве чрез други механизми за обратна връзка.
5. Горещи линии за докладване и канали за подаване на сигнали: Поверителните канали за докладване насърчават спортистите да изразяват загриженост относно потенциални нарушения на правилата за защита. Въпреки че са предназначени предимно за инциденти, свързани със защитата, те могат да служат и като косвена обратна връзка за ефективността на политиката, ако опасенията възникват многократно в определени области.

3. Създаване на култура, благоприятстваща обратната връзка

За да бъдат ефективни механизмите за обратна връзка, спортните организации трябва да култивират култура, която цени и уважава приноса на всички заинтересовани страни. Ако спортистите и треньорите се чувстват сигурни и подкрепени, предоставяйки честна обратна връзка, събраната информация ще бъде по-автентична и ще отразява техния опит. Това изисква открит комуникация от страна на лидерите, които трябва активно да приканват към обратна връзка и да демонстрират как тя влияе върху политиката и практиката (Kerr & Stirling, 2008). Освен това организациите трябва да осигурят конфиденциалност и защита на лицата, предоставящи обратна връзка, особено в области, свързани с предпазването. Страхът от репресии е значителна пречка пред откритата обратна връзка и организациите трябва да съобщават за своя ангажимент за поверителност и мерки срещу репресиите. Демонстрирането на видимото въздействие на обратната връзка също засилва доверието, тъй като заинтересованите страни виждат, че техният принос се приема сериозно и се превръща в осезаема промяна.

4. Предизвикателства и съображения при събирането на обратна връзка

Събирането на обратна връзка в спорта може да бъде предизвикателство поради дисбаланс на властта, опасения относно анонимността и културни различия. Треньорите, например, имат значително влияние върху спортистите, което може да попречи на откритата обратна връзка, ако спортистите се страхуват от негативни последици за своя принос. Преодоляването на тези предизвикателства изисква създаване на множество канали за обратна връзка, осигуряване на анонимност, когато е необходимо, и подчертаване на ангажимента на организацията за уважителен, приобщаващ диалог. Освен това културната чувствителност е от решаващо значение в спорта, където отборите и организациите често са разнообразни. Механизмите за обратна връзка трябва да бъдат разработени така, че да зачитат и да се съобразяват с културните различия, като гарантират, че всички спортисти се чувстват комфортно и са насърчени да участват. Проактивното справяне с тези предизвикателства може да укрепи механизмите за обратна връзка и да подобри тяхната ефективност.

5. Използване на обратната връзка за непрекъснато подобрене

След като бъде събрана, обратната връзка трябва да бъде анализирана и да се предприемат действия, за да се постигне непрекъснато подобрене. Организацията трябва редовно да преглежда данните от обратната връзка, за да идентифицират моделите и да определят приоритетите на проблемите, които изискват незабавно внимание. Използването на обратната връзка за преразглеждане на политиките, адаптиране на програмите за обучение и въвеждане на нови ресурси за подкрепа демонстрира ангажираност към благосъстоянието на спортистите и организационното усъвършенстване. Обратната връзка не трябва просто да се събира, а да служи като основа за цикличен процес на оценка, коригиране и укрепване.

Как да събирате и включвате обратна връзка от спортисти и заинтересовани страни

Събирането на обратна връзка от спортистите и заинтересованите страни е съществена част от поддържането на отзивчива и подкрепяща среда в спорта. Ефективното събиране на обратна връзка включва избор на подходящи методи, установяване на доверие и гарантиране, че цялата обратна връзка се разглежда и включва в непрекъснатите подобрения. Обратната връзка следва да се разглежда като част от динамичен, непрекъснат процес, в който всички заинтересовани страни чувстват, че техните гласове допринасят за формирането на безопасна, подкрепяща среда (Parent & Bannon, 2012).

1. Методи за събиране на обратна връзка

1. Анкети и въпросници: Проучванията позволяват по-широк обхват и ефикасно събиране на данни, особено когато са съобразени с конкретни групи в рамките на спортната общност. Въпросите трябва да се изготвят внимателно, за да се предлагат отворени отговори, когато е подходящо, както и затворени въпроси за количествено определяне на преживяванията.
2. Индивидуални интервюта: Индивидуалните интервюта със спортисти, треньори и други заинтересовани страни позволяват събирането на задълбочена обратна връзка. Индивидуалните интервюта са особено полезни за чувствителни теми, тъй като участниците могат да се чувстват по-комфортно да обсъждат преживяванията си насаме.
3. Наблюдение и неофициална обратна връзка: Неформалната обратна връзка, събрана чрез случайни разговори или преки наблюдения от страна на треньорския състав и администраторите, предоставя информация, която може да не бъде обхваната от официалните механизми за обратна връзка. Наблюдението е особено ценно за откриване на фини проблеми, като например динамика в груповите взаимодействия или признаци на страдание на спортистите.
4. Цифрови платформи за обратна връзка: Онлайн платформите предлагат рационализиран и достъпен начин за спортистите и заинтересованите страни да

подават обратна връзка по всяко време. Тези платформи могат да бъдат снабдени с настройки за поверителност, позволяващи анонимно подаване на информация, като същевременно гарантират, че организацията получава постоянна информация.

2. Осигуряване на поверителност и безопасност при събирането на обратна връзка

Механизмите за събиране на обратна връзка трябва да гарантират конфиденциалност, особено когато се отнасят до въпроси, свързани с безопасността или чувствителността. Предоставянето на анонимни опции помага на спортистите и заинтересованите страни да говорят открито, без да се страхуват от последствия. Организациите трябва да бъдат прозрачни относно това кой ще има достъп до обратната връзка и как ще бъде използвана тя, като ясно съобщават мерките за поверителност, за да успокоят участниците. Освен това редовното предлагане на възможности за обратна връзка и затвърждаването на посланието, че обратната връзка се цени, може да създаде култура на откритост. Когато спортистите и персоналът забележат, че тяхната обратна връзка води до положителни промени, те са по-склонни да участват в бъдещи процеси на обратна връзка, което насърчава по-силен цикъл на обратна връзка.

3. Анализиране и приоритизиране на обратната връзка

След като се събере обратна връзка, тя трябва да бъде систематично прегледана, за да се идентифицират тенденциите и да се приоритизират областите за действие. Например, ако обратната връзка показва повтарящи се проблеми с протоколите за обучение или загриженост за безопасността, на тези области трябва да се даде приоритет при прегледа и преразглеждането на политиката. Анализирането на обратната връзка във времето също така позволява на организациите да измерят въздействието на промените и да преценят дали идентифицираните преди това проблеми са се подобрили.

- Количествен анализ: Използването на количествени инструменти, като например статистически анализ на отговорите на анкетите, помага да се прецени разпространението на определени преживявания или гледни точки. Количествените данни могат да помогнат на организациите да забележат тенденциите в различните екипи, възрастови групи или демографски показатели.
- Качествен анализ: Качествената обратна връзка, често събирана чрез интервюта или отворени отговори на анкети, трябва да се кодира и анализира тематично. Качествените прозрения предоставят контекст на цифрите и могат да разкрият нюансирани области за подобрене, като например пропуски в комуникацията или проблеми с културата на екипа.

4. Включване на обратната връзка в политиката и практиката

Обратната връзка следва да се интегрира в политиката и практиката чрез структуриран подход. Например, ако обратната връзка показва неудовлетвореност от механизмите за докладване, организациите могат да преразгледат тези процеси, да направят корекции и да съобщят ясно промените на всички заинтересовани страни. Обратната връзка може

също така да послужи за разработването на нови ресурси или програми за обучение, особено в области, в които са установени пропуски в знанията (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020).

5. Създаване на цикъл за обратна връзка за непрекъснато подобряване

Включването на обратната връзка не е еднократна задача; то трябва да бъде част от непрекъснат цикъл за обратна връзка, който непрекъснато преоценява политиките и програмите. Организацията могат да създадат процес на годишен преглед, при който се оценяват всички отзиви от предходната година, а резултатите се споделят публично със заинтересованите страни. Този цикличен подход не само адресира текущите проблеми, но и позволява на спортните организации да се адаптират проактивно към променящите се предизвикателства, поддържайки здравословна и безопасна среда за всички.

Периодични прегледи и корекции на политиката в спорта

В областта на спорта ефективността на политиките, особено на политиките за защита и благосъстояние на спортистите, зависи до голяма степен от тяхната адаптивност и способност да реагират на възникващи проблеми. Периодичните прегледи и корекции на политиките са от решаващо значение, за да се гарантира, че тези политики остават актуални, ефективни и съобразени с развиващия се пейзаж на спорта, където могат да се появят нови предизвикателства и рискове. Редовното преразглеждане на политиките не само помага за идентифицирането и намаляването на рисковете, но също така насърчава организационната култура, която дава приоритет на непрекъснатото усъвършенстване и благосъстоянието на спортистите.

1. Значение на периодичните прегледи в спортната политика

Периодичните прегледи на политиките са от съществено значение за поддържане на безопасността и благосъстоянието на всички участници в спортната среда. Прегледите служат като възможност за оценяване на текущия пейзаж на политиките, оценка на ефективността на политиките и привеждане на политиките в съответствие с актуализираните изследвания и развиващите се правни стандарти. Например в светлината на повишената осведоменост по отношение на психичното здраве и злоупотребата в спорта политиките, свързани с благосъстоянието на спортистите, се нуждаят от редовна оценка, за да се вземат предвид новите открития и правните съображения (Mountjoy et al., 2016). Липсата на периодични прегледи може да доведе до остарели или неадекватни политики, които не успяват да защитят спортистите. Например случаят с USA Gymnastics разкри системни пропуски в защитата, които биха могли да бъдат смекчени чрез редовен преглед и коригиране на политиките (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020). Следователно необходимостта от постоянна оценка се превърна в приоритет за организацията, ангажирани с безопасната и здравословна спортна среда. Тези прегледи позволяват на спортните организации да преценят дали въведените политики постигат целите си, защитават ефективно заинтересованите страни и отговарят на нуждите на спортистите и персонала.

2. Компоненти на ефективния процес на преглед на политиките

Ефективният процес на преглед на политиките в спорта включва няколко основни компонента, всеки от които играе роля в систематичната оценка и потенциалното изменение на политиките.

- Събиране и анализ на данни: Събирането на данни за прилагането и резултатите от политиките е от основно значение за оценката на тяхната ефективност. Информацията за докладваните инциденти, времето за разрешаване на жалби, степента на спазване и нивата на удовлетвореност сред спортистите и треньорите предоставя ценни сведения (Parent & Bannon, 2012).
- Обратна връзка от заинтересованите страни: Обратната връзка от спортисти, треньори, администратори и други заинтересовани страни е от решаващо значение за разбирането на реалното въздействие на политиките. Опитът на заинтересованите страни с политиките често откроява проблеми, които може да не са видими само в данните. Включването на техните гледни точки помага да се гарантира, че политиките са практични, ефективни и добре разбрани.
- Сравнителен анализ с отрасловите стандарти: Сравняването на политиките с отрасловите стандарти, като например Международните насоки за безопасен спорт или стандартите за защита на Международния олимпийски комитет (МОК), предлага референтна рамка. Този процес на сравнителен анализ разкрива областите, в които политиките на организацията може да са недостатъчни или отлични, което дава възможност за целенасочени подобрения (Mountjoy et al., 2016).
- Преглед на тенденциите в областта на инцидентите и съответствието: Тенденциите в инцидентите, спазването на правилата и дисциплинарните действия могат да предоставят значителна информация за областите, в които политиките може да изискват корекции. Например, ако постоянно се докладват определени видове инциденти, това може да означава пропуск в политиката или област, в която трябва да се засили обучението и информираността.

3. Предизвикателства при провеждането на периодични прегледи

Въпреки че периодичните прегледи са необходими, те представляват и предизвикателство. Ограниченията във времето и ресурсите могат да затруднят редовните прегледи, особено за по-малките спортни организации с ограничен административен капацитет. Освен това прегледите на политиката могат да срещнат съпротива от страна на заинтересованите страни, които са свикнали с установените практики и не желаят да приемат промени. Решаването на тези предизвикателства изисква ясен ангажимент от страна на ръководството, адекватно разпределение на ресурсите и прозрачна комуникация относно важността на актуализирането на политиката (Kerr & Stirling, 2008). Друго предизвикателство е запазването на обективността в процеса на преглед, тъй като заинтересованите страни, пряко ангажирани с прилагането на политиката, могат да имат пристрастия, които да повлияят на анализа. Използването на външни одитори или консултанти може да осигури

безпристрастна оценка, като гарантира, че прегледите са задълбочени и безпристрастни.

4. Ролята на технологиите в прегледа на политиката

Технологиите могат значително да улеснят периодичните прегледи, особено чрез инструментите за събиране и анализ на данни. Цифровите платформи за докладване на инциденти и събиране на обратна информация рационализират управлението на данните, което позволява на организациите да оценяват ефективността на политиката в реално време. Освен това постиженията в областта на анализа позволяват на организациите да откриват тенденции, да анализират степента на съответствие и да извършват ефективни сравнителни анализи. Много спортни организации вече използват онлайн портали за обратна връзка, системи за проследяване на инциденти и софтуер за съответствие, за да улеснят редовния преглед на политиките за защита (Vertommen et al., 2016).

5. Стъпки за прилагане на корекции в политиката след прегледа

След приключване на прегледа започва процесът на прилагане на корекции на политиката. Ясната комуникация на актуализациите е от съществено значение, за да се гарантира, че всички заинтересовани страни разбират и спазват преразгледаните политики. Организациите трябва да разработят план за обучение на персонала, треньорите и спортистите по всички нови протоколи и да оценяват разбирането чрез периодични тестове или опреснителни сесии. Освен това определянето на график за последващи прегледи гарантира, че ефективността на корекциите се следи, което улеснява непрекъснатото усъвършенстване. Освен това тези периодични прегледи и корекции на политиката са неразделна част от насърчаването на безопасна и адаптивна спортна среда. Чрез систематична оценка на ефективността на политиките, събиране на обратна връзка, сравнителен анализ и използване на технологии спортните организации могат да гарантират, че техните политики се развиват, за да отговорят на предизвикателствата на постоянно променящата се среда, като в крайна сметка повишават благосъстоянието на спортистите и организационната цялост.

Насоки за редовно актуализиране на мерките за защита

Защитата в спорта изисква проактивен подход, като политиките се актуализират редовно, за да са в крак с възникващите рискове и най-добрите практики. Редовното актуализиране на мерките за защита е въпрос не само на спазване на изискванията, но и на поддържане на доверието и гарантиране на постоянната безопасност на спортистите и участниците. Разработването на ясни насоки за тези актуализации може да помогне на спортните организации да останат гъвкави и отзивчиви, създавайки стабилна рамка за защита, която се адаптира към променящите се нужди на спортната общност.

1. Създаване на график за преглед

Определянето на официален график за прегледи на политиките гарантира, че мерките за защита се преразглеждат последователно. Много организации приемат годишен цикъл на преглед, докато други могат да изберат прегледи на две години в зависимост от сложността на програмите си. Редовните интервали позволяват на политиките да останат актуални спрямо законовите изисквания и индустриалните стандарти, като например рамката за защита на МОК или специфичните за страната закони за защита на децата (Mountjoy et al., 2016). Структурираният график за преглед също така сигнализира за ангажираност с опазването на правата и насърчава културата на отчетност.

2. Включване на обратна връзка от заинтересованите страни

Обратната връзка от спортисти, треньори, родители и административен персонал следва да бъде крайъгълен камък на актуализациите на политиката за защита. Особено спортистите често са първите, които се сблъскват с евентуални слабости в практиките за защита, което прави техните прозрения безценни за разработването на политиката. Методите за събиране на обратна връзка включват анонимни анкети, фокус групи и кутии за предложения. Включването на тези мнения гарантира, че актуализациите са насочени към реалните предизвикателства и отразяват гледните точки на пряко засегнатите от мерките за защита (Lang & Hartill, 2015 г.).

3. Сравнителен анализ с отрасловите стандарти

Сравнителният анализ помага на организациите да оценят своите политики за защита спрямо най-добрите практики в областта. Стандартите, установени от органи като Safe Sport International или Child Safeguarding in Sport Unit в Обединеното кралство, предоставят ценни насоки за ефективна защита. Сравнителният анализ подчертава областите за подобрене и може да разкрие пропуски в политиката, които вътрешните прегледи могат да пропуснат (Parent & Bannon, 2012 г.). Като сравняват редовно своите политики с тези сравнителни показатели, организациите могат да поддържат съответствие с най-добрите международни практики и да повишат надеждността на своите мерки за защита.

4. Използване на данни за стимулиране на актуализациите на политиките

Анализът на данните играе решаваща роля при ръководенето на актуализациите на защитните мерки. Проследяването на докладите за инциденти, степента на спазване на изискванията и резултатите от дисциплинарните действия може да разкрие тенденции и потенциални слабости в съществуващите политики. Например, ако инцидентите се докладват постоянно в определен контекст - например по време на мачове навън или в конкретна среда за обучение - това може да показва необходимост от целенасочено засилване на политиката или специализирано обучение. Количественият анализ на данните позволява на организациите да вземат решения, основани на доказателства, като гарантират, че актуализациите са съобразени с най-належащите проблеми, свързани с опазването на сигурността (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020).

5. Възприемане на мултидисциплинарен подход

Охраната обхваща широк спектър от въпроси - от физическо и емоционално насилие до психично здраве и приобщаване. За цялостното актуализиране на мерките за защита е необходим мултидисциплинарен подход, включващ прозрения на експерти в областта на психологията, правните стандарти, защитата на децата и спортното треньорство. Този подход гарантира, че актуализациите на политиките са холистични, като разглеждат различните измерения на благосъстоянието на спортистите (Brackenridge & Rhind, 2014). Сътрудничеството със специалисти от различни дисциплини внася дълбочина в процеса на преглед и помага да се гарантира, че политиките са добре застъпени и надеждни.

6. Осигуряване на съответствие и разбиране на актуализациите

Когато политиките за защита се актуализират, от решаващо значение е всички членове на организацията да разбират и спазват промените. Сесиите за обучение, семинарите и достъпните писмени материали могат да помогнат за ефективното съобщаване на актуализациите. Инструменти за проследяване на съответствието, като например цифрови контролни списъци и периодични тестове, могат да помогнат за наблюдение на спазването на актуализираните политики, като се затвърди значението на протоколите за защита и се идентифицират всички области, в които може да е необходимо допълнително обучение (Kerr & Stirling, 2008).

7. Използване на технологиите за непрекъснат мониторинг

Технологиите предлагат мощни инструменти за проследяване и актуализиране на мерките за защита. Онлайн системите за докладване на инциденти, платформите за обратна връзка и софтуерът за съответствие предоставят данни в реално време, което позволява на организациите да откриват своевременно тенденции и уязвимости. Могат да се настройат автоматични известия и напомняния, които да предупреждават персонала, когато е време за преглед на правилата или опресняване на обучението. Освен това инструментите за анализ могат да помогнат за идентифициране на високорискови области и за оптимизиране на честотата и фокуса на прегледите на защитните мерки (Vertommen et al., 2016).

8. Установяване на култура на прозрачност и отчетност

Актуализирането на мерките за защита е най-ефективно при организационна култура, която цени прозрачността и отчетността. Ясната комуникация за целта на актуализирането на политиките, както и за резултатите от прегледите на мерките за защита, изгражда доверие сред спортистите и заинтересованите страни. Културата на прозрачност също така насърчава спортистите и служителите да докладват за проблеми, знаейки, че организацията приема сериозно защитата и е ангажирана с непрекъснато подобряване. Публикуването на актуализациите в бюлетини, на срещи на екипите и на уебсайтовете на организациите помага за засилване на този ангажимент (Roberts, 2010). Освен това редовното актуализиране на мерките за защита чрез тези насоки гарантира, че спортните организации могат да реагират ефективно на нови предизвикателства, да интегрират обратната връзка и да поддържат съответствие с най-добрите практики. С

помощта на структурирани графици за преглед, мултидисциплинарен подход и технологично подпомогнат мониторинг политиките за защита могат да се развиват, за да отговорят на динамичните нужди на спортната общност, като защитават спортистите и насърчават безопасната, приобщаваща среда.

8. Заключение и следващи стъпки

Призив за действие към спортните организации

При създаването на безопасна и здравословна среда в спорта тези спортни организации и екипът на RISE играят решаваща роля като застъпници, изпълнители и защитници на благосъстоянието на спортистите. Въздействието от прилагането и спазването на политиките и практиките за безопасност е значително, като се разпростира от отделните спортисти до по-широката спортна общност и извън нея. Осигуряването на безопасността на спортистите, насърчаването на приобщаването и насърчаването на среда, свободна от тормоз и злоупотреби, изискват постоянна ангажираност, ресурси и организационна отдаденост.

1. Ангажираност за осигуряване на безопасност и благосъстояние на спортистите

Спортните организации трябва да определят защитата и благосъстоянието на спортистите като основни приоритети. Този ангажимент започва от ръководството, което изисква одобрение на изпълнително ниво и готовност за отпускане на ресурси за разработване и прилагане на ефективни политики. Ето защо лидерите трябва да предадат ясно послание, че защитата не е второстепенно съображение, а неразделна част от мисията на организацията. Когато гарантирането на безопасността е централна организационна ценност, това благоприятства среда, в която политиките могат да се прилагат последователно, да се наблюдават и подобряват (Rhind & Owusu-Sekyere, 2020). Освен това силният ангажимент към благосъстоянието на спортистите включва създаването на специален екип по въпросите на защитата, снабден с подходящо обучение и правомощия за прилагане на протоколите за защита. Този екип следва да работи в тясно сътрудничество с треньори, спортисти, родители и други заинтересовани страни, за да поддържа прозрачност и да изгражда доверие в практиките на организацията за защита. Освен това създаването на политики, които дават приоритет на психичното здраве, предотвратяват злоупотребите и насърчават уважителното поведение, осигурява цялостен подход към благосъстоянието на спортистите, който надхвърля физическата безопасност.

2. Инвестиране в програми за образование и обучение

Образованието е крайъгълен камък на ефективната защита. Спортните организации се насърчават да разработват и прилагат всеобхватни програми за обучение на спортисти, треньори и администратори. Тези програми следва да обхващат теми като

разпознаване на признаци на злоупотреба, разбиране на протоколите за докладване и насърчаване на уважителна, приобщаваща среда. Гарантирането, че всички участници са добре информирани за политиките за защита, не само намалява инцидентите, но и насърчава културата на отчетност, при която всички участници разбират своите отговорности, а обучението следва да бъде постоянно и адаптивно, като се има предвид динамичното естество на спорта. Например с нарастването на осведомеността за проблемите на психичното здраве е от решаващо значение организациите да актуализират обучението, така че да се разглеждат теми като психическа устойчивост, управление на стреса и подкрепа от връстници. Освен това обучението за специфични групи, като например по-млади спортисти или спортисти с увреждания, следва да бъде съобразено с техните уникални нужди, като им се предостави безопасна платформа за изразяване на опасения и разбиране на практиките за защита.

3. Създаване на достъпни и безопасни механизми за докладване

Достъпните механизми за докладване са от съществено значение, за да се гарантира, че спортистите се чувстват комфортно да говорят за опасения или инциденти. Много високопоставени случаи на злоупотреба в спорта разкриват, че неадекватните канали за докладване могат да обезкуражат спортистите да се обърнат към тях (Mountjoy et al., 2016). Организациите трябва да гарантират, че системите за докладване са поверителни, лесно достъпни и свободни от конфликти на интереси. Канали като анонимни онлайн формуляри, горещи телефонни линии или услуги за докладване на трети страни могат да предоставят на спортистите сигурно пространство за изразяване на опасения. Освен това организациите трябва активно да насърчават използването на тези канали, като уверяват спортистите, че тяхната безопасност и благополучие са от първостепенно значение. Редовната комуникация, като например напомняния по време на срещи на отборите или състезания, помага да се засили значението на докладването и подчертава ангажимента на организацията за проактивно решаване на проблемите.

4. Ангажиране на заинтересованите страни в инициативите за осигуряване на безопасност

Ефективната защита изисква сътрудничество на всички нива в организацията. Това включва спортисти, треньори, родители, администратори и дори спонсори. Включването на заинтересованите страни в инициативи за защита, като например форуми за обратна връзка, прегледи на политики и фокус групи, позволява на организациите да се възползват от различните гледни точки. Ангажирането на заинтересованите страни създава усещане за колективна отговорност за поддържането на безопасна среда и насърчава открития диалог за потенциалните области за подобрене. Например включването на родителите в семинари по въпросите на защитата на , поканата на представители на спортистите да участват в комисиите за преглед на политиките или провеждането на периодични срещи с треньорския персонал може да доведе до ценни прозрения, които да оформят по-ефективни и

отзивчиви политики. Заинтересованите страни, които се чувстват ангажирани с опазването на правата, е по-вероятно да подкрепят и да се застъпват за спазването на политиките, създавайки общност, която колективно поддържа ценностите на организацията.

5. Подчертаване на прозрачността и отчетността

В допълнение към горното, прозрачността и отчетността са от основно значение за изграждането на доверие в спортната общност. Спортните организации следва открито да съобщават за своите политики за защита, да споделят резултатите от периодичните прегледи и да предоставят актуална информация за всички инциденти или извършени корекции. Редовното публикуване на доклади за предпазването, независимо дали ежегодно или веднъж на две години, предлага видимост за това как организацията се справя с предпазването и благосъстоянието. Отчетността означава също така всички членове на организацията да се придържат към едни и същи стандарти, независимо от ранга или ролята си. Треньори, спортисти, администратори и членове на управителния съвет трябва да бъдат еднакво отговорни по отношение на политиките за защита, като насърчават културата на почтеност и справедливост. Последствията от неспазването на правилата трябва да са ясни и да се прилагат последователно, като сигнализират на всички членове, че организацията има сериозни намерения по отношение на предпазването.

6. Използване на технологиите за мониторинг и подобряване на политиките

Напредъкът в технологиите предлага нови възможности за мониторинг и подобряване на практиките за защита. Цифровите платформи за проследяване на инциденти, събиране на обратна информация и измерване на спазването на политиката позволяват на организациите да оценяват усилията си за защита в реално време. Тези инструменти предоставят ценни данни, които могат да послужат за коригиране на политиката и актуализиране на обучението, като помагат на организациите да останат гъвкави и да реагират на възникващите предизвикателства (Vertommen et al., 2016). Освен това спортните организации могат да използват онлайн платформи за обучение, за да предоставят интерактивно обучение по въпросите на защитата, като го направят достъпно за отдалечени служители и служители на непълно работно време. Цифровите решения, като например периодичните проучвания и софтуерът за съответствие, улесняват непрекъснатия мониторинг, като гарантират, че практиките за защита се развиват заедно с нуждите на организацията.

7. Насърчаване на култура на уважение и приобщаване

Безопасната спортна среда по своята същност е уважителна и приобщаваща. За да създадат такава среда, организациите трябва да насърчават разнообразието, да гарантират справедливо отношение и да признават уникалните нужди на всички участници. Това включва прилагане на политики срещу дискриминацията, подкрепа на инициативи за психично здраве и насърчаване на равенството между половете. Култура, която цени уважението и приобщаването, помага за предотвратяване на тормоза и

злоупотребите, като същевременно укрепва ангажимента на общността към колективното благополучие. Организацията могат да реализират инициативи като програми за "уважение в спорта", да провеждат семинари за многообразието или да предлагат програми за менторство, за да насърчават приобщаването и да подкрепят спортисти от различни среди. Когато спортистите се чувстват уважавани и ценени, е вероятно те да се развиват успешно, което повишава както индивидуалния, така и организационния успех.

Насърчаване на приемането на препоръките в наръчника

За спортните организации приемането на препоръките, изложени в наръчника за защита, представлява трансформираща стъпка към безопасна и приобщаваща среда. Въпреки това, за да се гарантира ефективното прилагане на тези насоки, организацията трябва да подхождат към приемането им със стратегическо планиране, организационна подкрепа и практическа подкрепа за всички заинтересовани страни. Организацията могат ефективно да приемат препоръките за защита, като определят ясни цели и етапи, гарантиращи структуриран напредък. Примерите включват задължително обучение за всички треньори, създаване на канали за поверително докладване и осигуряване на подкрепа за психичното здраве. От решаващо значение е осигуряването на подкрепа на всички нива, като изпълнителните лидери трябва да одобрят политиките и да интегрират защитата в организационните цели. Треньорите, спортистите и персоналет трябва да разберат ползите, което ще насърчи доверието и спазването на правилата. Освен това, за да се рационализира прилагането, насоките за предпазване следва да бъдат включени в съществуващите практики, като например треньорски сертификати и административни протоколи. Редовното обучение, съобразено с различните роли, заедно с ресурси като ръководства за политики и служители по въпросите на защитата, засилва разбирането и прилагането. Механизмите за отчетност, като например одити и оценки на напредъка, гарантират спазването на изискванията, като същевременно насърчават прозрачността, докато всяко публично отчитане на напредъка засилва ангажимента и дава възможност за принос на общността. Освен това признаването и отбелязването на постиженията насърчава ангажираността и укрепва културата на предпазване. Подчертаването на успехите чрез бюлетини или награди мотивира персонала и спортистите. Тъй като предпазването изисква непрекъснато адаптиране, организацията трябва да останат гъвкави, като преразглеждат и усъвършенстват политиките въз основа на обратна връзка и възникващи предизвикателства. Като поддържат проактивен, структуриран и развиващ се подход, организацията могат да създадат трайна култура на благосъстояние и защита на спортистите.

Ресурси за допълнителна подкрепа

За спортните организации, треньорите, спортистите и родителите, които търсят допълнителни насоки относно защитата, благосъстоянието на спортистите и безопасните спортни практики, в световен мащаб са на разположение редица организации, уебсайтове и горещи линии. Тези ресурси предоставят ценна информация,

обучение, подкрепа и съдействие, за да подпомогнат изграждането на безопасна, приобщаваща и уважителна среда в спорта.

Организации

[Safe Sport International \(SSI\)](#)

Описание: SSI е глобална организация, посветена на предотвратяването на тормоза, злоупотребата и насилието в спорта. Те предлагат ресурси, събития и изследвания на най-добрите практики за предпазване в различните видове спорт.

[Международен олимпийски комитет \(МОК\) - Безопасен спорт](#)

Описание: МОК предоставя редица ресурси за предпазване, включително своя "[Инструментариум за предпазване за международни федерации](#)" и насоки за предпазване на спортистите от злоупотреби.

[Отдел "Защита на децата в спорта" \(CPSU\) - Обединеното кралство](#)

Описание: Партньорство между NSPCC и спортните съвети на Обединеното кралство, CPSU предлага обширни ресурси и обучение в подкрепа на защитата на децата в спорта, включително насоки за клубове и организации за разработване на политики за защита.

[Sport England - Safeguarding in Sport](#)

Описание: Спортна Англия предлага изчерпателни ресурси и политики за защита, които подпомагат спортните организации в създаването на безопасна среда, с насоки за защита на млади хора и възрастни в риск.

Горещи линии и услуги за подкрепа

[Детска линия \(Великобритания\)](#)

Телефон: 0800 1111

Описание: Безплатна, поверителна телефонна линия за деца и младежи в Обединеното кралство, която предлага подкрепа и съвети по всякакви въпроси, включително злоупотреба в спорта.

[Национално дружество за предотвратяване на жестокостта към децата \(NSPCC\) - Телефонна линия \(Обединеното кралство\)](#)

Телефон: 0808 800 5000

Описание: Линията за помощ на NSPCC предлага съвети и подкрепа по въпроси, свързани с опазването на правата на децата, включително злоупотреби или проблеми, свързани с благосъстоянието на децата в спорта.

[Линия за помощ на децата \(Австралия\)](#)

Телефон: 1800 55 1800

Описание: Национална телефонна линия за помощ, която предлага денонощно поверително консултиране и подкрепа за деца и млади хора по въпроси, свързани с безопасността и злоупотребата, с ресурси, специфични за контекста на спорта.

Европейски ресурси за безопасност и благосъстояние на спортистите

[Агенция на Европейския съюз за основните права \(FRA\)](#)

Описание: FRA провежда изследвания и предоставя насоки за практиките в областта на предпазването в държавите - членки на ЕС. Тя публикува доклади и ресурси за предотвратяване на насилието, злоупотребата и експлоатацията в спорта и други среди.

[Европейска организация за масов спорт](#)

Описание: ENGSO се застъпва за равенството и защитата в спорта в цяла Европа. Техният Комитет за равнопоставеност в спорта предлага насоки за създаване на безопасна среда за уязвимите групи и работи по проекти, свързани с опазването на децата, приобщаването и предпазните практики.

[Съвет на Европа - Защита на децата в спорта](#)

Описание: Съветът на Европа насърчава предпазването чрез инициативи като кампанията "Започни да говориш", която насърчава действия срещу сексуалното насилие над деца в спорта. Съветът предоставя препоръки за политики, ресурси за обучение и насоки за държавите членки и спортните организации.

[Орган за почтеност в малтийския спорт \(AIMS\)](#)

Описание: Органът за почтеност в малтийския спорт е въвел рамка на политиката за защита, насочена към защита на непълнолетните и уязвимите възрастни. Той предлага семинари, услуги за подкрепа и образователни материали за спортните организации в Малта.

[Нидерландски олимпийски комитет - Нидерландска спортна федерация \(NOCNSF\)](#)

Описание: Програмата за безопасен спорт на NOC*NSF предоставя ресурси и насоки за предотвратяване на злоупотреби и насилие в спорта. Програмата включва образователни материали, канали за докладване и образци на политики за защита на спортните организации в Нидерландия.

[Кралска футболна асоциация на Белгия - Безопасни заедно](#)

Описание: "Безопасност на футбола" - програма, която се прилага в рамките на програмата "Безопасност на футбола": Програмата "Безопасни заедно" има за цел да насърчи безопасността и благосъстоянието на непълнолетните и уязвимите възрастни,

които участват във футболни дейности, организирани и контролирани от URBSFA, ACFF и Voetbal Vlaanderen.

Sport Ireland - Безопасност и закрила на децата

Описание: Sport Ireland наблюдава инициативите за предпазване и осигурява ресурси за клубовете и организациите в Ирландия. Техните семинари за предпазване, насоки за политиката и процедури за докладване са предназначени да насърчават безопасността на децата и да предотвратяват злоупотреби в ирландския спорт.

Тези ресурси представляват разнообразна селекция от европейски инициативи в подкрепа на защитата и благосъстоянието на спортистите, особено на децата и уязвимите групи, в различни спортни контексти. Те предлагат ценни насоки, обучение и подкрепа, като улесняват създаването на по-безопасна и приобщаваща среда за спортните организации в цяла Европа.

9. Приложения

9.1 Примерен кодекс за поведение

Този Примерен кодекс на поведение очертава очакванията за поведението и отговорностите на всички членове, участващи в спортните програми на [име на организацията], включително спортисти, треньори, персонал, доброволци и зрители. Този кодекс има за цел да насърчи създаването на безопасна, уважителна и подкрепяща среда за всички участници.

1. Цел

Целта на този Кодекс за поведение е да гарантира, че всички членове на [Име на организацията] допринасят за среда, в която всеки се чувства в безопасност, ценен и уважаван. Като спазваме тези стандарти, ние се стремим да насърчаваме почтеността, приобщаването и ангажимента за благополучие на спортистите в рамките на нашите спортни програми.

2. Обхват

Настоящият Кодекс за поведение се прилага за всички членове, участващи в [Име на организацията], включително спортисти, треньори, доброволци, персонал, родители и зрители, по време на всички дейности, практики, състезания и събития, свързани с организацията.

3. Общи принципи

- Љ Уважение и достойнство: Всички членове трябва да се отнасят с уважение един към друг, като поддържат положително и подкрепящо отношение, което оценява приноса на всеки и защитава достойнството на всички хора.

- ǎ Почтеност: От членовете се очаква да се държат честно, справедливо и прозрачно във всички взаимодействия.
- ǎ Включване: Дискриминацията, тормозът, издевателствата и изключващото поведение няма да бъдат толерирани при никакви обстоятелства. Всички лица, независимо от раса, пол, сексуална ориентация, способности или произход, са добре дошли и ценени.
- ǎ Ангажимент за безопасност: Безопасността е приоритет във всички дейности. Членовете трябва да предприемат всички разумни мерки, за да предотвратят нараняване, физическо увреждане или емоционален стрес, и незабавно да докладват за всякакви проблеми.

4. Кодекс за поведение на спортистите

- ǎ Уважение към съотборниците и противниците: Спортистите трябва да уважават своите съотборници, опоненти, треньори и длъжностни лица, като проявяват спортсменство и сътрудничество във всички ситуации.
- ǎ Ангажираност към тренировките и състезанията: От спортистите се очаква да полагат максимални усилия по време на всички тренировки, мачове и състезания, като спазват определеното време и поддържат положително отношение.
- ǎ Спазване на правилата и разпоредбите: Спортистите трябва да спазват всички правила, инструкции и насоки, определени от треньорите, длъжностните лица и организацията.
- ǎ Участие без наркотични вещества: Употребата на наркотици, алкохол или вещества за подобряване на представянето е строго забранена по време на всички тренировки и състезания.
- ǎ Докладване на проблеми: Спортистите се насърчават да съобщават за всякакви притеснения относно тяхното благополучие, безопасност или неподходящо поведение, което изпитват или на което стават свидетели.

5. Кодекс за поведение на треньорите

- ǎ Приоритизиране на благосъстоянието на спортистите: Треньорите трябва да дават приоритет на физическото, емоционалното и психическото благополучие на всички спортисти. Това включва насърчаване на безопасна тренировъчна среда и отчитане на уникалните нужди и способности на всеки спортист.
- ǎ Насърчаване на честната игра и уважението: Треньорите са отговорни за моделирането на спортсменство и уважение към другите, като се отнасят справедливо и без предубеждения към всички спортисти, длъжностни лица и колеги.
- ǎ Професионални граници: Треньорите трябва да поддържат подходящи професионални граници със спортистите, като избягват всякакви форми на фаворизиране, неподходящи отношения или експлоатация.

- Ǿ Ангажимент за развитие: Треньорите трябва да подкрепят цялостното развитие на спортистите, като насърчават положителни ценности като работа в екип, постоянство и уважение.
- Ǿ Продължаващо обучение: От треньорите се очаква да се стремят към непрекъснато професионално развитие и да се информират за най-добрите практики в областта на треньорството, безопасността и защитата.

6. Кодекс за поведение на персонала и доброволците

- Ǿ Подкрепяща среда: Персоналът и доброволците трябва да допринасят за създаването на приветлива и безопасна среда за спортистите, треньорите и другите членове.
- Ǿ Зачитане на ролите и отговорностите: Персоналът и доброволците трябва да се придържат към конкретните задължения и отговорности, свързани с тяхната роля, и да подкрепят мисията и ценностите на организацията.
- Ǿ Конфиденциалност: Личната и чувствителна информация относно спортисти и други членове трябва да се пази в тайна и да се споделя само с упълномощени лица, когато е необходимо.
- Ǿ Докладване и отчетност: Персоналът и доброволците трябва да докладват за всички забелязани или докладвани нарушения на настоящия Кодекс за поведение или за притеснения, свързани с опазването или безопасността, на съответния орган в организацията.

7. Кодекс за поведение на родители и зрители

- Ǿ Положителна подкрепа: Родителите и зрителите се насърчават да оказват положителна подкрепа на всички спортисти, като демонстрират уважение към треньорите, официалните лица и другите зрители.
- Ǿ Насърчаване на честната игра: Демонстрирането и насърчаването на спортменство и уважение към всички участници е от съществено значение за поддържането на положителна спортна среда.
- Ǿ Спазване на границите: Родителите и зрителите трябва да избягват да се намесват в треньорски, тренировъчни или други организационни дейности, освен ако не са поканени да участват.
- Ǿ Отговорност за докладване: Родителите и зрителите се насърчават да съобщават за всяко забелязано от тях поведение, особено по отношение на благосъстоянието и безопасността на спортистите.

8. Политика за борба с тормоза и тормоза

- Ǿ Нулева толерантност към тормоза и малтретирането: [Име на организацията] има политика на нулева толерантност към всяка форма на тормоз, преследване, дискриминация или злоупотреба, независимо дали става дума за вербален, физически, емоционален или кибернетичен тормоз.

- Механизъм за докладване: Всички членове се насърчават да съобщават за случаи на тормоз или малтретиране чрез установените поверителни канали за докладване. Отмъщението срещу всеки, който докладва за тормоз или участва в разследване, е строго забранено.

9. Дисциплинарни действия

Неспазването на настоящия Кодекс за поведение може да доведе до дисциплинарни действия, които могат да включват, но не само:

- Предупреждения или временно отстраняване
- Задължително обучение или консултиране
- отстраняване от дейности или събития
- Окончателно изключване от организацията в зависимост от тежестта на нарушението.

Организацията си запазва правото да разследва задълбочено всички докладвани нарушения и да предприеме подходящи действия, за да гарантира безопасността и благополучието на всички членове.

10. Признание и ангажимент

От всички членове на [име на организацията] се изисква да прегледат и потвърдят настоящия Кодекс за поведение, като се ангажират да отстояват неговите ценности и да спазват неговите насоки. По този начин членовете допринасят за създаването на безопасна, уважителна и положителна среда, която подкрепя успеха и благосъстоянието на всички участници.

Подписано: _____ Дата: _____

Име (отпечатано): _____

Този Примерен кодекс за поведение служи като образец, който организациите могат да адаптират към своите специфични нужди, като по този начин спомага за осигуряването на безопасна, приобщаваща и подкрепяща спортна среда за всички участващи членове.

9.2 Образец за докладване на инциденти

Този Образец за докладване на инциденти е предназначен да подпомогне членовете, включително спортисти, треньори, персонал, родители и доброволци, при докладването на всякакви проблеми, свързани с неправомерно поведение, безопасност, тормоз, злоупотреба, тормоз или други нарушения на Кодекса за поведение. Този формуляр има за цел да осигури поверителен и структуриран начин за

докладване на инциденти, като гарантира, че всички опасения се документират и се разглеждат по подходящ начин от [име на организацията].

Образец за докладване на инциденти

1. Основна информация

Дата на подаване на доклада: _____

Дата на инцидента: _____

Време на инцидента (ако е известно): _____

Местоположение на инцидента: _____

2. Информация за докладващата страна

Пълно име: _____

Роля (напр. спортист, треньор, родител, доброволец): _____

Информация за контакт:

Телефон: _____

Електронна поща: _____

3. Лице(а), замесено(и) в инцидента

Моля, избройте имената и ролята на всички лица, участващи в инцидента.

Име на замесеното (ите) лице(а):

Роля/връзка с организацията (напр. спортист, треньор, зрител):

4. Описание на инцидента

Моля, представете подробно описание на инцидента, включително какво се е случило, как се е случило и всякакви конкретни действия или думи, които са били разменени. Включете възможно най-много подробности, за да помогнете на разследването.

5. Вид на инцидента

Поставете отметка на всички, които са приложими, за да опишете естеството на инцидента:

- ☐ тормоз
- ☐ Тормоз
- ☐ Физическо насилие
- ☐ Емоционално насилие
- ☐ Сексуална злоупотреба или неправомерно поведение
- ☐ Дискриминация
- ☐ Нарушение на безопасността
- ☐ Нарушение на правилата
- ☐ Друго (моля, посочете): _____

6. Свидетели

Ако е имало свидетели на инцидента, моля, посочете тяхната информация по-долу.

Име(на) на свидетеля (ите):

Информация за контакт:

Телефон/електронна поща: _____

Връзка с организацията (напр. спортист, треньор, родител): _____

7. Подкрепящи доказателства

Моля, избройте всички доказателства, които могат да подкрепят този доклад, като например снимки, видеоклипове, имейли, текстови съобщения или документи. Ако е възможно, приложете копия.

Описание на доказателствата:

8. Предприети незабавни действия

Ако след инцидента са били предприети някакви незабавни действия (например уведомяване на ръководител или търсене на медицинска помощ), моля, представете подробности.

9. Желани резултати

Моля, опишете всички действия или резултати, които смятате, че биха били подходящи или полезни в отговор на този инцидент.

10. Конфиденциалност и последващи действия

Желаете ли да запазите анонимност? ☐ Да ☐ Не

Предпочитан метод за последващи действия (ако не е анонимен):

- ☐ Телефон
- ☐ Имейл
- ☐ Лична среща

Забележка: Въпреки че ще бъдат положени всички усилия за запазване на поверителността, моля, имайте предвид, че в някои случаи може да се наложи разкриване на определена информация като част от официално разследване.

11. Съгласие и подпис

С подписването на този формуляр вие потвърждавате, че предоставената информация е точна и пълна, доколкото ви е известно. Разбирате, че този доклад ще бъде обработен по конфиденциален начин в съответствие с политиките на [име на организация].

Подпис: _____

Дата: _____

Само за официална употреба

1. Получено от: _____

Длъжност: _____

Дата: _____

2. Първоначална оценка

Тежест на инцидента: ☐ Ниска ☐ Умерена ☐ Висока

Необходими незабавни действия (ако има такива):

3. Възложено на: _____

Дата: _____

4. Резултат от разследването

Моля, представете обобщение на предприетите действия, резултатите и всички последващи мерки или наложени санкции.

Този образец е създаден, за да осигури стандартизиран и достъпен формат за докладване на инциденти в рамките на [Име на организацията]. Той гарантира, че опасенията се документират задълбочено и могат да се предприемат подходящи

действия в отговор на всеки доклад, като се насърчава безопасна и подкрепяща среда за всички участващи членове.

9.3 Контролен списък за прилагане на политиките за гарантиране на сигурността

Този контролен списък представлява ръководство стъпка по стъпка за спортните организации за ефективно прилагане на политиките за защита. Той включва ключови действия и съображения, за да се гарантира, че политиките са правилно установени, комуникирани и спазвани, като се насърчава безопасната среда за всички спортисти, персонал, доброволци и заинтересовани страни.

Контролен списък за прилагане на политики за защита

1. Разработване на политика

Определяне на целите и обхвата на политиката

Ясно очертайте целта, задачите и обхвата на политиката за защита, за да отговорите на нуждите за безопасност и благополучие на спортистите, персонала и доброволците.

Консултирайте се с ключови заинтересовани страни

Ангажирайте спортисти, треньори, персонал, родители и експерти по въпросите на защитата в процеса на разработване на политиката, за да се гарантира, че тя отговаря на различни гледни точки и нужди.

Съобразете се с правните и регулаторните стандарти

Уверете се, че политиката е в съответствие с националните закони, международните насоки и специфичните за спорта изисквания за защита, като например тези на МОК или организациите за безопасен спорт.

Включете най-добрите практики и изследвания

Позовавайте се на най-добрите практики в областта на предпазването, като се опирате на изследвания, казуси и насоки от авторитетни организации (например Safe Sport International, Child Safeguarding in Sport Unit).

2. Съдържание на политиката

Ясно дефиниране на забраненото поведение

Очертайте неприемливите поведения, включително тормоз, издевателства, физическо и емоционално насилие, дискриминация и сексуални нарушения.

Определете ролите и отговорностите

Определете ролите на всички заинтересовани страни в спазването на политиките за защита, включително спортисти, треньори, администратори, родители и доброволци.

Установете процедури за докладване

Опишете подробно ясни и достъпни процедури за докладване на проблеми, свързани със защитата, включително множество канали за поверително докладване.

Опишете процедурите за реакция и дисциплинарни процедури

Опишете процеса на разследване, потенциалните дисциплинарни мерки и сроковете за разрешаване на докладваните инциденти.

Включете насоки за границите и професионалното поведение

Предоставете конкретни насоки за поддържане на подходящи граници, особено във взаимоотношенията треньор-спортист, и определете очакванията за професионално поведение.

3. Комуникация на политиката и обучение

Разработване на план за комуникация

Създайте стратегия за информиране на всички членове на организацията за политиката за защита, като гарантирате, че всички са наясно с нейната цел, очаквания и процедури за докладване.

Провеждане на първоначални сесии за обучение

Проведете задължителни обучителни сесии за спортисти, треньори, персонал и доброволци, за да ги запознаете с политиката за защита, процедурите за докладване и техните роли в прилагането ѝ.

Провеждане на текущо обучение

Планирайте редовни сесии за опреснително обучение, включващи актуализации на политиката или нови практики за предпазване, за да затвърдите осведомеността и разбирането.

Създайте достъпни ресурси

Разработете информационни материали, онлайн модули или информационни материали, обобщаващи ключови аспекти на политиката за защита, възможностите за докладване и очакванията за поведение.

Показвайте публично информацията за политиката

Публикувайте информация за предпазването на лесно видими места (напр. съблекални, клубове) и на уебсайта на организацията, за да напомняте на членовете за политиката и за начина на докладване на проблеми.

4. Назначете служител(и) по въпросите на защитата

Определете обучени служители по въпросите на защитата

Назначете определени служители по въпросите на защитата в организацията, които са обучени да обработват доклади, да предлагат насоки и да ръководят инициативи за защита.

Осигурете специализирано обучение за служителите

Уверете се, че служителите по въпросите на защитата получават разширено обучение за обработване на чувствителни доклади, провеждане на разследвания и подкрепа на засегнатите лица.

Създайте ясни линии за докладване

Определете линиите за докладване на служителите по въпросите на защитата и изяснете кога случаите трябва да бъдат предадени на външни органи.

5. Механизми за докладване

Разработване на множество канали за докладване

Предложете различни канали за поверително докладване (напр. онлайн формуляри, горещи линии, електронна поща), за да осигурите достъпност и анонимност на лицата, които докладват за проблеми.

Създаване на насоки за обработване на доклади

Документирайте процедурите за обработка на доклади, включително процесите на потвърждаване, първоначална оценка и ескалация.

Поддържане на конфиденциалност и подкрепа

Наблегнете на поверителността при обработката на докладите и осигурете ресурси за подкрепа на засегнатите лица, включително консултации или услуги за насочване, ако е необходимо.

6. Мониторинг и оценка

Провеждане на периодични прегледи на политиката

Планирайте редовни прегледи (напр. веднъж годишно), за да оцените ефективността на политиката за защита и да правите актуализации въз основа на обратна връзка, тенденции при инциденти и нови изследвания.

Проследявайте докладите за инциденти и резултатите от тях

Поддържайте записи за докладваните инциденти, предприетите действия и решенията, като анализирате данните, за да идентифицирате модели и области за подобряване на политиката.

Събиране на обратна информация от заинтересованите страни

Събирайте обратна информация от спортисти, треньори, родители и персонал относно ефективността и достъпността на политиката за защита, за да идентифицирате всички пречки пред докладването или области за подобрене.

Сравнителен анализ с отрасловите стандарти

Редовно сравнявайте политиката за защита с националните и международните стандарти, като я адаптирате, ако е необходимо, за да остане в крак с най-добрите практики.

7. Отчетност и съответствие

Установяване на мерки за отчетност

Създайте механизми за наблюдение на спазването на политиките за защита, като например проверки на място, одити или изисквания за редовна отчетност за треньорите и персонала.

Включете темата за закрилата в прегледите на изпълнението

Включете резултатите от дейността по опазване на сигурността като критерий в оценките на персонала и треньорите, за да подчертаете значението им във всекидневната работа.

Определете ясни последствия за неспазване на правилата

Съобщавайте последиците от неспазването на политиките за защита, като гарантирате, че всички членове разбират, че нарушенията ще доведат до дисциплинарни действия.

8. Непрекъснато усъвършенстване

Бъдете информирани за възникващите проблеми

Бъдете в крак с тенденциите в областта на предпазването, психичното здраве и благосъстоянието на спортистите, за да се справите с възникващите предизвикателства в спортната среда.

Насърчавайте културата на обратна връзка

Популяризирайте култура, която насърчава обратната връзка от всички членове, като помага на организацията непрекъснато да усъвършенства и подобрява мерките за защита.

Адаптирайте политиките въз основа на резултатите от оценката

Използвайте прозренията от оценките, обратната връзка и докладите за инциденти, за да правите основани на данни корекции в политиките за защита, като насърчавате непрекъснатото им разработване.

Отбелязвайте успехите и признавайте спазването на правилата

Признайте и отпразнувайте спазването на стандартите за защита и признайте усилията на лицата, които допринасят за създаването на безопасна и уважителна среда.

Този контролен списък служи като ръководство за прилагане на всеобхватни политики за защита в спортните организации. Като следват тези стъпки, организацията могат да гарантират, че техните политики са ефективни, достъпни и интегрирани в културата на безопасност и уважение в рамките на спортната им общност.

9.4 Съответни правни рамки и разпоредби

Този списък с правни рамки и разпоредби предоставя насоки за спортните организации относно защитата, благосъстоянието на спортистите и защитата от злоупотреба, дискриминация и тормоз. Тези рамки са широко признати и достъпни онлайн, като предлагат на спортните организации основа за спазване на националните и международните стандарти в областта на защитата.

Международни рамки и регламенти

1. Конвенция на ООН за правата на детето (UNCRC)

о Уебсайт:

<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

о Описан Конвенцията за защита на правата на детето (UNCRC)" е създадена в съответствие с изискванията на Конвенцията за защита на правата на детето: Приета от повечето държави - членки на ООН, КООНПД очертава правата на децата на защита от всички форми на злоупотреба и експлоатация, като предписва конкретни права, които спортните организации следва да вземат предвид в политиките за защита на децата.

2. Конвенция на Съвета на Европа за защита на децата от сексуална експлоатация и сексуално насилие (Конвенция от Ланзароте)

о Уебсайт: coe.int/en/web/children/lanzarote-convention

о Описан Тази конвенция установява правни стандарти в цяла Европа за защита на децата от сексуална експлоатация и сексуално насилие. Тя

насърчава механизмите за докладване и набляга на превантивните мерки, особено в среди, в които участват деца, като например в спорта.

3. Насоки на Международната организация на труда (МОТ) за защита на младите работници

- о Уебс <https://www.ilo.org>
- о Описана МОТ предоставя насоки за защита на младите хора на работното място, включително в спортните среди, с акцент върху предпазването от експлоатация, злоупотреба и опасни условия на труд.

4. Международен олимпийски комитет (МОК) - Защита на спортистите от тормоз и злоупотреба в спорта

- о Уебсайт:

<https://www.olympics.com/en/news/safe-sport-how-yog-athletes-are-learning-to-protect-themselves-from-harassment-a>

- о Описана Рамката и инструментариумът на МОК за предпазване на спортисти от злоупотреби и тормоз в спорта предлагат изчерпателни насоки за предотвратяване на злоупотреби и тормоз в спорта. МОК насърчава международните стандарти за защита на спортистите на всички равнища.

Европейски рамки и регламенти

1. Общ регламент на Европейския съюз относно защитата на данните (GDPR)

- о Уебс <https://gdpr.eu>
- о Описание: за защита на личните данни (GDPR): ОРЗД набляга на защитата на личните данни, включително обработката на данни на непълнолетни лица, имащи отношение към опазването на личната информация на спортистите в спортните организации. Спазването на GDPR е от съществено значение за всяка организация, която събира и управлява лични данни в Европа.

2. Европейска харта за спорта (Съвет на Европа)

- о Уебс <https://www.coe.int/en/web/sport/the-european-sports-charter>
- о Описана Европейската спортна харта предоставя рамка за спортната политика в Европа, като набляга на защитата на младите спортисти и се застъпва за това спортните организации да осигурят безопасна и приобщаваща среда.

3. Работен план на ЕС в областта на спорта (2024-2027 г.)

- о Уебсайт:

<https://sport.ec.europa.eu/news/adoption-of-new-eu-work-plan-for-sport-2024-2027>

- о Описана Работният план на ЕС за спорта очертава приоритетите на ЕС, включително предпазването, равенството между половете и борбата срещу насилието в спорта. Работният план включва конкретни цели за

насърчаване на безопасността и благосъстоянието на спортистите в държавите членки.

4. **Съвет на Европа - Кампания "Започни да говориш"**

- o Уебсайт: coe.int/en/web/sport/start-to-talk
- o **О п и с а** Тази инициатива на Съвета на Европа насърчава спортистите, треньорите и спортните организации да "започнат да говорят" за превенцията на злоупотребите в спорта. Тя предлага ресурси и насоки, насочени към превенция на насилието над деца и защита на непълнолетните в спортните среди.

Национални рамки и разпоредби

Обединено кралство

1. **Закон за децата от 1989 г. и 2004 г.**
 - o У е б с : legislation.gov.uk
 - o **О п и с а** Това законодателство на Обединеното кралство установява правната рамка за закрила на децата, като задължава организациите, включително спортните органи, да отдават приоритет на благосъстоянието и закрилата на децата.
2. **Закон на Обединеното кралство за защита на уязвимите групи от 2006 г. (Safeguarding Vulnerable Groups Act 2006)**
 - o У е б с : legislation.gov.uk
 - o **О п и с а** Този закон предвижда защита на уязвими групи, включително млади спортисти, в спорта. Той очертава изискванията за проверки на миналото и определя условията за безопасно взаимодействие между възрастни и непълнолетни.
3. **Стандарти на Sport England за защита на правата**
 - o У е б с : sportengland.org
 - o **О п и с а** Sport England предоставя специфични стандарти за предпазване за спортните организации в Обединеното кралство, като предлага насоки за защита на непълнолетни и уязвими възрастни в спортните среди.

Франция

1. **Code du Sport (Спортен кодекс)**
 - o У е б с : legifrance.gouv.fr
 - o **О п и с а** Франският спортен кодекс включва раздели за закрила на децата, стандарти за безопасност и антидопингови разпоредби. Той задължава спортните организации да спазват мерки за безопасност с цел защита на младите спортисти.

2. [Loi Schiappa \(Закон срещу сексуалното насилие и насилието, основано на пола\)](#)
 - o У е б с : legifrance.gouv.fr
 - o О п и с а : Това френски закон, насочен към предотвратяването на насилието, основано на пола, оказва въздействие върху спортните организации, като задължава да се изготвят протоколи за справяне с тормоза и злоупотребата, с конкретни насоки за защита на непълнолетните.

Германия

1. [Закон за благосъстоянието на децата и младежите \(SGB VIII\)](#)
 - o У е б с : gesetz-im-internet.de
 - o О п и с а : Това закон се установява закрилата на децата и младежите в Германия, като от организациите, включително спортните клубове, се изисква да докладват и да разглеждат случаи на злоупотреба или застрашаване на непълнолетни лица.
2. [Германска конфедерация на олимпийските спортове \(DOSB\) - Програма за безопасен спорт](#)
 - o У е б с : dosb.de
 - o О п и с а : Програмата за безопасен спорт на DOSB предлага ресурси и насоки за предпазване и предотвратяване на злоупотреби в германските спортни организации, като гарантира, че те са в съответствие с националните стандарти.

Нидерландия

1. [Нидерландски закон за защита на младежта](#)
 - o У е б с : rijksoverheid.nl
 - o О п и с а : Законът за закрила на детето на Република България е в сила от 1 януари 2012 г: Това законодателство осигурява рамка за защита на децата и младежите в различни среди, включително в спорта. То включва мандати за защита на децата и безопасни практики в рамките на младежките спортни програми.

Ирландия

1. [Закон за децата на първо място от 2015 г.](#)
 - o У е б с а й т : <https://www.gov.ie/en/policy-information/d1b594-children-first/>
 - o О п и с а : Законът за децата в Република България (Children Children Act) се отнася за децата в България: Този закон очертава насоките за закрила на децата в Ирландия, включително изискванията за

задължително докладване и протоколи за закрила в рамките на спортните организации.

2. Спортна Ирландия - Етичен кодекс и добри практики за децата в атлетиката

- o Уебсайт: sportireland.ie
- o Опис: Sport Ireland предоставя Етичен кодекс и добри практики за насърчаване на безопасна и справедлива спортна среда, с подробни протоколи за защита на децата в спорта.

Тези рамки и разпоредби предоставят важни правни насоки за спортните организации за създаване на безопасна, приобщаваща и отговорна среда за спортистите и участниците. Като се позовават на тези стандарти, спортните организации могат да осигурят съответствие и да поддържат най-добрите практики в областта на защитата в различни национални и международни юрисдикции.

Допълнителни ресурси за образование и обучение по въпросите на защитата в спорта

Този списък предоставя достъпни онлайн ресурси за образование и обучение по въпросите на предпазването, благосъстоянието на спортистите и предотвратяването на злоупотреби в спорта. Тези ресурси са ценни за спортни организации, треньори, спортисти, родители и администратори, които търсят насоки за създаване на безопасна и подкрепяща среда.

9.5 Образователни ресурси и онлайн програми за обучение

1. Отдел на NSPCC за защита на децата в спорта (CPSU) - курсове за обучение

- o Уебсайт:

<https://thecpsu.org.uk/sport-safeguarding-training#cpsu-training-offer>

- o Опис: CPSU предлага набор от онлайн курсове за защита на децата, политики за защита и управление на проблеми, свързани със защитата в спортните среди. Курсовете са подходящи за треньори, доброволци и спортни администратори.

2. Sport Ireland - Обучение за треньори и доброволци по въпросите на безопасността

- o Уебсайт: <https://www.sportireland.ie/ethics/safeguarding-training>
- o Опис: Sport Ireland предлага семинари за обучение по предпазване, включително въвеждащи, разширени и специализирани курсове за работещите с млади спортисти. Онлайн материалите включват насоки за разпознаване на злоупотреби, процедури за докладване и създаване на безопасна спортна среда.

3. Играй по правилата (Австралия) - Безплатни онлайн курсове

- o Уебсайт: <https://playbytherules.net.au/online-courses>

- o *Play by the Rules* предоставя безплатни онлайн курсове по въпроси, свързани със закрилата на децата, дискриминацията, тормоза и приобщаващите практики в спорта. Курсовете са предназначени за всички нива в спортните организации - от начинаещи до напреднали служители.
- 4. **Safe Sport International (SSI) - уебинари и семинари**
 - o Уебс <https://www.safesportinternational.com/courses-and-resources/>
 - o *SSI* предлага редовни уебинари, семинари и ресурси за изтегляне, насочени към безопасните спортни практики в световен мащаб. Темите обхващат предотвратяване на злоупотреби, създаване на по-безопасна спортна среда и прилагане на ефективни политики за защита.

Специализирани ресурси за треньори и родители

1. **True Sport - ресурси за родители и треньори**
 - o Уебс <https://truesport.org/resources>
 - o *True Sport* предоставя ресурси за родители и треньори за насърчаване на етично поведение, уважение и приобщаване в спорта. Ръководствата обхващат почтеността, предотвратяването на злоупотреби и насърчаването на положително спортно поведение.
2. **Родителите защитават! - Ресурси за защита на родителите в спорта**
 - o Уебс: parentsprotect.co.uk
 - o Този ресурс, базиран в Обединеното кралство, предлага на родителите насоки за идентифициране на рисковете в спортната среда, обсъждане на границите с децата и разбиране на протоколите за предпазване в спорта.
3. **Позитивен треньорски алианс (PCA) - Ресурси за безопасност на спортистите**
 - o Уебс: positivecoach.org
 - o *PCA* предоставя ресурси и семинари за треньори и родители за насърчаване на безопасна и позитивна спортна среда. Темите включват предотвратяване на злоупотреби, насърчаване на уважението и подпомагане на психичното здраве на спортистите.
4. **Спрете го сега! - Онлайн ресурси за превенция на насилието в спорта**
 - o Уебс: stopitnow.org
 - o *Stop It Now!* предоставя ресурси и насоки за превенция на сексуалното насилие, специално пригодени за родители, треньори и спортни организации.

Тези ресурси предлагат изчерпателни насоки, инструменти и възможности за онлайн обучение за предпазване в спорта. Като използват тези образователни материали, спортните организации могат да разработят ефективни политики за предпазване, да

насърчават безопасни практики и да подкрепят благосъстоянието на всички участващи спортисти и персонал.

10. Препратки

Banyard, V. L. (2014). Improving College Campus-Based Prevention of Violence against

Women (Подобряване на превенцията на насилието срещу жени в колежа):

Стратегически план за научни изследвания, основани на многостранни практики и политики. *Trauma, Violence, & Abuse*, 15(4), 339-351.

doi:10.1177/1524838014521027

Brackenridge, C. (2001). *Spoilsports: Разбиране и превенция на експлоатацията*. London: Routledge.

Brackenridge, C. H., & Rhind, D. J. (2014). *Изследване на случаи на злонамерено насилие*. New York: Routledge.

Chroni, S. A., & Kavoura, A. (2022). От мълчание към говорене за сексуалното насилие в Гърция: Олимпийски пътешествия в култура, която пренебрегва безопасността. *Frontiers in psychology*, 13, 862450.

Fasting, K., & Brackenridge, C. (2009). Треньори, сексуален тормоз и образование.

Спорт, образование (1), 21-35. doi: 10.1080/13573210802614950

Gaedicke, S., Schäfer, A., Hoffmann, B., Ohlert, J., Allroggen, M., Hartmann-Tews, I., & Rulofs, B. (2021). Sexual violence and the coach-athlete relationship-a scoping review from sport sociological and sport psychological perspectives (Сексуалното насилие и отношенията треньор-спортист - преглед на обхвата от гледна точка на спортната социология и спортната психология). *Frontiers in sports and active living*, 3, 643707.

Gurgis, J., Kerr, G., & Darnell, S. C. (2022). 'Безопасният спорт не е за всеки': Вж. *Frontiers in Psychology*, 13, 832560. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.832560>

Gurgis, J., Kerr, G., & Battaglia, A. V. (2022). Exploring Stakeholders' Interpretations of Safe Sport (Изследване на интерпретациите на заинтересованите страни за

безопасен спорт). *Journal of Sport & Social Issues*, 47(1), 75-97.

<https://doi.org/10.1177/01937235221134610>

Kerr, G., & Stirling, A. (2008). Безопасност на децата в спорта (Child Safeguarding in sport): Implications of an athlete-centered philosophy (Последици от философията, ориентирана към спортистите). *Quest*, 60(2), 307-323.

Kerr, G., Battaglia, A., & Stirling, A. (2019). Maltreatment in Youth Sport (Малтретиране в младежкия спорт): A Systemic Issue (Системният проблем). *Kinesiology Review*, 8(3), 237-243. <https://doi.org/10.1123/KR.2019-0016>

Lang, M., & Hartill, M. (2015). *S a f e g u a r d i n g , c h i l d S a f e g u a r d i n g н а п р а в а т а н а д е т е т о , з а щ и т а и з л о у п о т р е б п е р с п е к т и в и в и з с л е д в а н и я т a* London: Routledge. *Въздействие на тормоза и насилията върху психичното здравие на елитни спортисти* (pp. 153-163). Cham: Springer International Publishing.

MacPherson, E., Battaglia, A. V., Kerr, G., Wensel, S., McGee, S., Milne, A., Principe, F., & Willson, E. K. (2022). Оценка на публично достъпни инициативи за обучение и докладване на въпроси, свързани със закрилата на децата в спорта (Evaluation of Publicly Accessible Child Safeguarding in Sport Education and Reporting Initiatives). *С о ц и а л н и (7), 310*. <https://doi.org/10.3390/socsci11070310>

McMahon, S., & Banyard, V. L. (2012). Кога мога да помогна? Концептуална рамка за превенция на насилието чрез намеса на свидетели. *Trauma, Violence & Abuse*, 13(1), 3-14. doi:10.1177/1524838011426015

Mountjoy, M., & Edwards, C. (2022). *В ъ з д е й с т в и е н а т о р м о з а и н а с и л и я т а в ъ р х у п с и х и ч н о т о з д р а в и е н а е л и т н и с п о р т и с т и* (pp. 153-163). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-08364-8_16

Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C. A., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., Kirby, S., Leahy, T., Marks, S., Martin, K., Starr, K., Tiivas, A., & Budgett, R. (2016). Консенсусна декларация на Международния олимпийски комитет: тормоз и злоупотреба (неслучайно насилие) в спорта. *British Journal of Sports Medicine*, 50(17), 1019-1029. <https://doi.org/10.1136/BJSPORTS-2016-096121>

- Mountjoy, M. L., & Verhagen, E. (2022). '#BeTheChange': отговорността на спортната медицина за защита на спортистите от тормоз и злоупотреба в спорта. *BMJ open sport & exercise medicine*, 8(1). <https://doi.org/10.1136/bmjsem-2021-001303>
- Mountjoy, M., Vertommen, T., Greinig, S., Burrows, K., & Tercier, S. (2022). "Нищо за нас, без нас": овластяване на гласа на младежкия спортист в# безопасен спорт. *Clinical Journal of Sport Medicine*, 32(2), 79-81.
<https://doi.org/10.1097/jsm.0000000000000980>
- Ohlert, J., Seidler, C., Rau, T., Rulofs, B., & Allroggen, M. (2018). Сексуално насилие в организирания спорт в Германия. *German J. Exerc. Sport Res*, 48, 59-68. doi: 10.1007/s12662-017-0485-9
- Parent, S., & Demers, G. (2011). Сексуално насилие в спорта: A model to prevent and protect athletes (Модел за превенция и защита на спортистите). *Child Abuse Review*, 20(2), 120-133.
- Parent, S., & Bannon, J. (2012). Sexual abuse in sport (Сексуално насилие в спорта): Какво да кажем за момчетата? *Children and Youth Services Review*, 34(2), 354-359.
- Poucher, Z. A., Tamminen, K. A., & Kerr, G. (2023). Възприятията на олимпийските и параолимпийските спортисти за канадската спортна среда и психичното здраве. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 21(5), 626-633. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2023.2187443>
- Rhind, D. J. A., & Owusu-Sekyere, F. (2020). Оценка на прилагането на политиките за защита в спорта. *Sport Management Review*, 24(3), 512-530.
- Roberts, V. (2010). *Да оцелееш в системата: A critical analysis of the UK's response to violence in sport* (Критичен анализ на. Ню Йорк: Routledge.
- Roberts, V., Sojo, V., & Grant, F. (2020). Organisational factors and non-accidental violence in sport (Организационни фактори и неслучайно насилие в спорта): Вж. систематичен преглед. *Sport Management Review*, 23(1), 8-27.
<https://doi.org/10.1016/j.smr.2019.03.001>

- Wagner, I., & Rulofs, B. (2023). Превенция на сексуалното насилие в спортните пансиони: проучване от Германия (Prevention of sexual violence in sports boarding schools: a survey from Germany). *German Journal of Exercise and Sport Research*, 53(4), 401-409.
- Walton, C. C., Carberry, S., Wilson, M., Purcell, R., Olive, L., Vella, S., & Rice, S. (2021). Подкрепа на психичното здраве в младежкия спорт: въвеждане на инструментариум за треньори, клубове и организации. *International Sport Coaching Journal*, 9(2), 263-270. <https://doi.org/10.1123/iscj.2021-0042>
- Walton, C. C., Purcell, R., Pilkington, V., Hall, K., Kenttä, G., Vella, S., & Rice, S. M. (2023). Психологическа безопасност за психичното здраве в елитния спорт: A Theoretically Informed Model (Теоретично обоснован модел). *Sports Medicine*, 54(3), 557-564. <https://doi.org/10.1007/s40279-023-01912-2>
- Willson, E., Kerr, G., Battaglia, A., & Stirling, A. (2022). Вслушване в гласовете на спортистите: гледната точка на спортистите от националните отбори за напредъка на безопасния спорт в Канада. *Frontiers in sports and active living*, 4, 840221. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.840221>
- Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N., Wouters, K., Kampen, J. K., Brackenridge, C. H., Rhind, D. J., ... & Van Den Eede, F. (2016). Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium (Междоличностно насилие срещу деца в спорта в Нидерландия и Белгия). *Child abuse & neglect*, 51, 223-236.

НАРЪЧНИК RISE

КАК ДА СЪЗДАДЕМ БЕЗОПАСНА И ЗДРАВΟΣЛОВНА СРЕДА, КОЯТО ЦЕНИ СПОРТИСТИТЕ КАТО ЧОВЕШКИ СЪЩЕСТВА

ОТКАЗ ОТ ОТГОВОРНОСТ

Финансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за европейско образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.